

KABINET VAN DEN
MINISTER-PRESIDENT

Antwoord te richten aan den
Regeeringscommissaris in Al-
gemeenen Dienst.

Plein 1813 nr. 4, Den Haag

's-Gravenhage, 5 Maart 1947.

BUREAU B

Nummer:

Datum:

18-3-47

Volgno.

D. WAARD 147

ACD/11945

BUREAU B
U 3717 - G-56 F/He.

Nummer:

Datum:

4 APR 1947

ZEER GEHEIM

Harer Majesteit's Gezant te Warschau schrijft mij
in een persoonlijken brief het volgende :

" Ik moge van de gelegenheid van dezen brief gebruik
" maken om een ander punt onder Uwe aandacht te brengen,
" dat vermoedelijk de moeite van een onderzoek waard zal
" blijken.

" Naar ik uit Nederlandsche handelskringen vernam,
" wordt aan Nederlandsche handelaren, die voor zaken naar
" Polen willen gaan, "gesuggereerd", dat het noodige Pool-
" sche visum weleens gemakkelijker zou kunnen worden ver-
" kregen, indien de betrokkene lid werd van een onlangs in
" Nederland opgerichte Nederlandsch-Poolsche vereeniging.

" Dit merkwaardige procédé wint aan relief als men
" weet, dat de leden van bedoelde vereeniging een verkla-
" ring moeten teekenen, houdende de courante vriendschaps-
" betuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte
" niets ten nadeele van Polen te zullen ondernemen. Men
" heeft aldus practisch het middel aan alle leden den
" mond te snoeren en zelfs elke redelijke critiek onmog-
" lijk te maken.

" Een nader onderzoek van den kern der leden van be-
" doelde vereeniging zou volgens mijn zegsman een nogal
" radicaal beeld ontpoppen. De geheele vereeniging zou in
" de eerste plaats een middel zijn voor ongewenschte poli-
" tieke propaganda. De heer Elmer, naar ik hier onlangs
" vernam, zoekt den laatsten tijd veel linksgeoriënteerde
" contacten.

" Ik meen goed te doen door U in herinnering te roe-
" pen, dat in de jaren dertig door de leden van den
" Deutsch-Oesterreichischen Alpenverein eenzelfde schrif-
" telijke loyauteitsverklaring werd geëischt en dat bedoel-
" de vereeniging op het oogenblik van den Anschluss een
" actieve rol heeft gespeeld. Conclusies liggen voor de
" hand; misschien onjuiste conclusies."

Ik zou het op prijs stellen te mogen vernemen of
Uwerzijds hierover iets bekend is en zoo niet, of het mo-
gelijk zou zijn een onderzoek in te stellen.

De Regeeringscommissaris
in Algemeenen Dienst,

Mr. C.L.W. Fock.

Den HoogEdelGestr. Heer Kol. Mr. L. Einthoven,
Centrale Veiligheids Dienst,
Vastraat 68,
Gravenhage.

B.11945.

R. TZ.3. GEHEIM.

Vereniging "Nederland-Polen".

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat door een tot oordelen uitermate bevoegd persoon, werd medegedeeld, dat aan Nederlandse handelaren, die voor zaken naar Polen willen gaan, zou worden gesuggereerd, dat het Poolse visum gemakkelijker zou kunnen worden verkregen, indien aanvrager lid werd van de vereniging "Nederland-Polen". Te meer betekenis dient hieraan te worden gehecht, gezien de mededeling, dat de leden van deze vereniging een verklaring moeten tekenen, houdende de courante vriendschapsbetuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte niets ten nadele van Polen te zullen ondernemen. Een onderzoek naar de leden van deze vereniging, zou volgens zegsman niet ondienstig zijn.

Ik moge U verzoeken, in daarvoor in aanmerking komende kringen, en voor zover mogelijk, te doen onderzoeken of bovenstaande op waarheid berust.

Indien het mogelijk is mij het resultaat van dit onderzoek met enige spoed te doen berichten, zal ik zulks zeer op prijs stellen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te
GRONINGEN.

a | 20460

24 Juni

7.

B 11945

GEHEIM

R.

C.W.3

Vereniging
"Nederland-Polen".

Innafsluiting op Uw schrijven no Id 1485-'47 dd. 29.5. 1947, moge ik U berichten dat door een uitermate tot oordelen bevoegd persoon, werd medegedeeld, dat aan Nederlandse handelaren, die voor zaken naar Polen willen gaan, zou worden gesuggereerd, dat het Poolse visum gemakkelijk zou kunnen worden verkregen, indien aanvrager lid werd van de Vereniging "Nederland-Polen". Te meer betekenis dient hieraan te worden gehecht, gezien de mededeling, dat de leden van deze vereniging een verklaring moeten tekenen, houdende de courante vriendschapsbetuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte niets ten nadele van Polen te zullen ondernemen. Een onderzoek naar de leden van deze vereniging, zou volgens zeggeman niet ondienstig zijn.

Ik moge U verzoeken in daarvoor in aanmerking komende kringen, en voor zover mogelijk, te doen onderzoeken of bovenstaande op waarheid berust.

Indien het mogelijk is mij het resultaat van dit onderzoek met enige spoed te doen berichten, zal ik zulke op prijs stellen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam

Aan de Heer Hoofddcommissaris van Politie

te

AMSTERDAM

a/20338

coll.: VP

B.11945.

R.

TZ.3.

GEHEIM.

Vereniging "Nederland-Polen".

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat door een tot oordelen uitermate bevoegd persoon, werd medegedeeld, dat aan Nederlandse handelaren, die voor zaken naar Polen willen gaan, zou worden gesuggereerd, dat het Poolse visum gemakkelijker zou kunnen worden verkregen, indien aanvrager lid werd van de vereniging "Nederland-Polen". Te meer betekenis dient hieraan te worden gehecht, gezien de mededeling, dat de leden van deze vereniging een verklaring moeten tekenen, houdende de courante vriendschapsbetuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte niets ten nadele van Polen te zullen ondernemen. Een onderzoek naar de leden van deze vereniging, zou volgens zegsman niet ondienstig zijn.

Ik moge U verzoeken, in daarvoor in aanmerking komende kringen, en voor zover mogelijk, te doen onderzoeken of bovenstaande op waarheid berust.

Indien het mogelijk is mij het resultaat van dit onderzoek met enige spoed te doen berichten, zal ik zulks zeer op prijs stellen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie,
te
's-GRAVENHAGE.
Coll.: *11945*

a / *21303*

B.11945.

R.

TZ.3.

GEHEIM.

Vereniging "Nederland-Polen".

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat door een tot oordelen uitermate bevoegd persoon, werd medegedeeld, dat aan Nederlandse handelaren, die voor zaken naar Polen willen gaan, zou worden gesuggereerd, dat het Poolse visum gemakkelijker zou kunnen worden verkregen, indien aanvrager lid werd van de vereniging "Nederland-Polen". Te meer betekenis dient hieraan te worden gehecht, gezien de mededeling, dat de leden van deze vereniging een verklaring moeten tekenen, houdende de courante vriendschapsbetuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte niets ten nadele van Polen te zullen ondernemen. Een onderzoek naar de leden van deze vereniging, zou volgens zegsman niet ondienstig zijn.

Ik moge U verzoeken, in daarvoor in aanmerking komende kringen, en voor zover mogelijk, te doen onderzoeken of bovenstaande op waarheid berust.

Indien het mogelijk is mij het resultaat van dit onderzoek met enige spoed te doen berichten, zal ik zulks zeer op prijs stellen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

a/18167
J.G.Crabbendam.

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te
UTRECHT.

24 Juni

7.

B 11945

GEHEIM

R. C.W.3

Vereniging
"Nederland-Polen".

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat door een tot oordelen uitermate bevoegd persoon, werd medegedeeld, dat aan Nederlandse handelaren, die voor zaken naar Polen willen gaan, zou worden gesuggereerd, dat het Poolse visum gemakkelijker zou kunnen worden verkregen, indien aanvrager lid werd van de vereniging "Nederland-Polen". Te meer betekenis dient hieraan te worden gehecht, gezien de mededeling, dat de leden van deze vereniging een verklaring moeten tekenen, houdende de courante vriendschapsbetuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte niets ten nadele van Polen te zullen ondernemen. Een onderzoek naar de leden van deze vereniging, zou volgens zegsman niet ondienstig zijn.

Ik verzee U verzoeken, in daarvoor in aanmerking komende kringen, en voor zover mogelijk, te doen onderzoeken of bovenstaande op waarheid berust.

Indien het mogelijk is wij het resultaat van dit onderzoek met enige spoed te doen berichten, zal ik zulks zeer op prijs stellen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam

Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te

ROTTERDAM

a

*1953b
hete August
Bilski*

BUREAU B	
R A P P O R T	
Datum:	14-3-47

Volgno.
0 1 1442 47
ACD/11952

De Vereeniging Nederland-Polen, werd op 8 Februari 1947 in een bijeenkomst in het Apollo-paviljoen te Amsterdam opgericht.

De Vereeniging stelt zich ten doel de economische, cultureele en wetenschappelijke betrekkingen tusschen Nederland en Polen te bevorderen.

- De belangrijkste taken van de Vereeniging zijn o.a.:
- a. De oprichting van een contact-dienst ten bate van de Holland-sche en Poolsche Handelswereld en haar instellingen.
 - b. Het aanknoopen van betrekkingen op het gebied van het maat-schappelijk leven, zoowel als op het gebied van kunst en wetenschap.
 - c. Bevordering van de vriendschap tusschen beide volken.

De Vereeniging zal op de volgende wijze te werk gaan:
In verschillende deelen van het land zullen contact-commissies worden opgericht, wier taak het is:
De pers te voorzien van handelsberichten, statistieken, uittrek-sels en publicaties, verordeningen en administratieve regelingen, het maken van studies en vertalingen, het houden van voordrachten over actueele vraagstukken, het organiseeren van kunstuitvoerin-gen op muziek-en toneelgebied, de uitwisseling van kunstenaars, journalisten, studenten en geleerden; het organiseeren van ten-toonstellingen op verschillend gebied, het onderhouden van con-tact met uitgevers van boeken en tijdschriften.

De Vereeniging verklaart, dat zij uitgaande van het Koninklijk woord (Troonrede 23-7 '46), overtuigd zijn, dat zij door het stichten van de Vereeniging een leemte vullen en aan beide landen, aan wederopbouw en aan de vrede, een grooten dienst bewijzen. Zij gelooven ook, dat zij deze vriendschap verschuldigd zijn aan het zoo geteisterde Poolsche volk en dat de oprichting van deze Vereeniging er toe zal bijdragen de door Koningin Wilhelmina uitgesproken woorden te verwezenlijken.

- ✓ De Voorzitter van de Vereeniging is: S. van PRAAG bij ons bekend als: Siegfried van PRAAG, geboren 20-10-88, Leeraar geschiedenis en tolk, Jood, geen Godsdienst, Voorzitter der Vereeniging Ne-derland-U.d.S.S.R(voor 1940), vertaler van verschillende Russi-sche boeken, thans Bibliothecaris van de Vereeniging Nederland-Rusland te Amsterdam en lid van het Initiatief Comité.
Hij is gehuwd met Ljouba EDWORSON, geboren 8-3-93 te Witebsk(Rsl) Taalleerares M.O.Russisch, geen Godsdienst, beiden wonende Wanningstraat 6 boven te Amsterdam.

Het Secretariaat der Vereeniging is tijdelijk gevestigd Rapen-burg 94 te Leiden, ten huize van Mevr.
H. van TRAA - van der BURG.

PD 674

De Vereeniging heeft in Februari 1947 het eerste nummer van het Maandblad "Nederland-Polen" uitgegeven, waarvan het Redactie-secretariaat gevestigd is in de Wanningstraat 6 te Amsterdam (zie het woonadres van S. van PRAAG).

Als redactie van het blad worden genoemd:

✓ L. DWORSON (zie boven)

✓ M. Anstadt (bij ons onbekend)

✓ M. Gorzinski, bij ons bekend als leeraar Russisch, die les geeft aan "Vlam"-lezers, wonende Leeuwerikstraat 6 te Leiden.

PD 2/43 Mevr. Mr. I. E. Prins Willekes Mac Donald, bij ons bekend als Ina Elisa Willekes Mac Donald, geboren 21-3-1886 te Haarlem, zonder beroep, geen godsdienst, wonende Warmondstraat 75 II te Amsterdam. Zij is sinds 1927 van Adriaan Pieter Prins gescheiden. Zij behoorde voor 1940 tot de redactie van het blad Cultuur der U.d.S.S.R., een uitgave van de Vereeniging Nederland-U.d.S.S.R. en thans is zij lid van het Wetenschappelijk Bureau der C.P.N. (Rechtswetenschappen en Justitie.)

In het Comité van aanbeveling treffen wij o.a. de volgende personen aan:

✓ Prof. Dr. B. Becker, bij ons bekend als Bruno Oscar Becker, geboren 15-3-1885 te St. Petersburg, Hoogleraar Universiteit, genaturaliseerd volgens Wet S. 773/35, gehuwd met Katharina Arens, geb. 12.1.1880 te St. Petersburg.

Hun eenig kind, de dochter Irene werd 17-3-1917 eveneens te St. Petersburg geboren.

Zij wonen Merwedeplein 11 hs. te Amsterdam.

✓ Mr. S. Davids, bekend als Samuel Davids, geb. 8-2-1897 te Amsterdam, redacteur, gehuwd met Maria Helena Bergansius, geb. 15-1-1898 te Amsterdam.

Zij behoorde voor 1940 tot het bestuur van de Vereeniging Nederland U.d.S.S.R.

✓ Mr. P. E. Eldering, bekend als Petronella Everdina Eldering, geb. 6-10-1909 te Rotterdam, wonende Rivierenlaan 6 III te Amsterdam, (Z) gescheiden van Johannes Maria Landré en in 1945 van Benjamin Sally Polak (bekend C.P.Ner)

Zij is lid van het Wetenschappelijk Bureau der C.P.N. Hoofdredactrice van de "Vrije Katheder", medeoprichtster van de Vereeniging Nederland-Indonesië, 2e Secretaresse van het Comité voor Active Democratie.

✓ J. D. L. Le Febvre, bekend als Johan David Leo Le Febvre, geb. 11.3.1870 te Amsterdam zonder beroep, geen godsdienst.

Ging in 1892 naar Ned. Indië waar hij Resident van Sumatra's Westkust werd. Thans wonende Noolscheweg 14 te Laren (N-H).

Hij is mede oprichter van de Vereeniging Nederland-Indonesië en schreef artikelen voor "De Waarheid" en "De Vrije Katheder"

Zijn dochter, Petronella Francisca, geb. 26-11-07 te Medan, huwde op 20-8-36 met Albert Blumer te Moskou.

✓ Henriëtta Roland Holst-van der Schalk, wonende te Overveen, bekend als dichteres, Redactrice en Lid Stichtingsraad van "De Vlam"

✓ Jan M. Romein, bekend als Jan Marinus Romein, geb. 30.10.1893 te Rotterdam, doctorandus in de letteren, journalist, Hoogleraar Vaderlandsche-Geschiedenis, geen godsdienst.

Hij was adviseerend lid van het bestuur der Vereeniging Nederland-U.d.S.S.R. en redacteur van het blad "Cultuur der U.d.S.S.R. (voor 1940). Is lid van het Initiatief Comité der Vereeniging Nederland-

Rusland te Amsterdam en mede oprichter van de Vereeniging Nederland-Indonesië.

Hij is gehuwd met :

Anna Helena Margaretha VERSCHOOR (Annie Romein-Verschoor), geboren 4-2-1895 te Nijmegen, zonder beroep, geen godsdienst; eveneens lid van het Initiatief Comité der Vereeniging Nederland-Rusland te Amsterdam, medewerkster van „De Vlam” en het maandblad „I” van het A.N. J.V., wonende Victorieplein 21 A III te Amsterdam.

Het Comité van aanbeveling bestaat verder uit:

00415

- Prof. Mr. J. M. van BEMMELER, Leiden
- Mr. H. COST BUDDE, Voorburg
- J. H. de GROOT, Amsterdam
- Prof. Dr. J. A. van HAMEL, Baarn
- Mr. G. J. van HEUVEN GOEDHART
- Ed. HOORNIK, Amsterdam
- W. HUISMAN, Wassenaar
- Drs. B. JELGERSMA, Amsterdam
- Drs. L. de JONG, Amsterdam
- P. A. KERSTENS
- Prof. Dr. Th. J. G. LOCHER, Leiden
- H. Ch. G. J. van der MANDERE, Den Haag
- Prof. Dr. R. van der MEULEN, Leiden
- Mr. W. M. van MEURS-van der BURG, Amsterdam
- Mvr. Dr. E. E. PRINS-de JONG, Leiden
- PA. H. M. van RANDWIJK, Amsterdam
- Ir. J. W. RODENKO, Den Haag
- Dr. H. R. S. van der VEEN, Groningen
- P. J. J. VERLOOY, Leiden
- Victor E. van VRIESLAND, Amsterdam
- Dr. WAELBURGH SCHMIDT, Oegstgeest
- M. J. WENTINCK, Den Haag
- Sam de WOLF

PD 723

waarvan bij dezen dienst ook verschillende gegevens bekend zijn.

Genie:

v. Willigen.

1 November 7.

B 11952 GEHEIM

XXXX
XXXX

III IIIc 3

na.v e n schrijven van ID Amsterdam
no 11951 opgeborgen in OD 518

I.D. 1485/a/47

Vereniging Nederland-Polen.

Met verwijzing naar Uw terzijde vermeld schrijven en ten
vervolge op mijn brief van 16 September 1947 moge ik U verzoeken
mij in kennis te willen doen stellen met de volledige personalia,
de politieke oriëntering en verder van belang zijnde gegevens
betreffende:

Sam. DE WOLF;

Victor E. VAN VRIESLAND;

Drs. B. JELGERSMA;

Mr. W.M. VAN MEURS-VAN DER BURG; 22-11-47 33624

Jan H. DE GROOT; allen woonachtig te Amsterdam.

Genoemde personen zijn alle leden van het comité van aan-
beveling voor de Vereniging Nederland-Polen.

Betreffende Mr. van Meurs- van der Burg is bekend, dat zij
in Juni 1947, in gezelschap van A.J. Koejemans o.a. een interna-
tionaal journalistencongres te Praag bijwoonde.

Uw berichten terzake zie ik met belangstelling tegemoet.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

a/ 33274
J.G. Crabbendam.

an de Heer Hoofdcommissaris van Politie
AMSTERDAM. Amsterdam

gelijkt met
0/618

1 November

7.

B 11952 GEHEIM

XXXX
XXXX

III IIIc 3

n.a.v. schrijven ID Amsterdam no
11952. opgeborg n in OD 618.

11883

Vereniging
Nederland-Polen.

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen
doen stellen met de volledige personalia, de politieke oriën-
tering en eventueel verder van belang zijnde gegevens betref-
fende: Prof.Dr. J.A. VAN HAMEL, wonende te Baarn, lid van het
comité van aanbeveling voor de Vereniging Nederland-Polen.

Uw bericht terzake zie ik met belangstelling tegemoet.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
III namens deze:

Aan de Heer Korpschef van Politie
te
BAARN.

J.G. Crabbendam.

3 November 7.

B 11952 GEHEIM

XXX
XXX

OPGELEED

III IIIc 3

n.a.v. een schrijven van ID Amsterdam
no 11952 opgeborgen in OD 618.

Vereniging Nederland-Polen.

na 25/37

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen
stellen met de volledige personalia, de politieke oriëntering
en verdere van belang zijnde gegevens betreffende:

Prof. Mr. J.M. VAN BEMMELN;
Prof. Dr. R. VAN DER MEULEN;
P.J.J. VERLOOY;
Mevr. H. VAN TRAA-VAN DER BURG, wonende Rapenburg 94;
M. GORZYNSKI, Leeuwerikstraat 6;5.
Mevr. Dr. E.E. PRINS-DE JONG; allen te Leiden.

Genoemde personen zijn allen leden van het comité van
aanbeveling voor de Vereniging Nederland-Polen.

Gorzynski voornoemd is mogelijk identiek aan "Budzjinski",
genoemd in mijn aan U gericht schrijven van 22.10.1947 no B
21797.

Uw bericht terzake zie ik met belangstelling tegemoet.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

III

J.G. Crabbendam.

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
LEIDEN.

a

DOSS. No.:
 CRT.: *SURSUM C.*
 DATUM: *12-4-47*
 PAG.:

*J.d. Amsterdam inlichtingen
 bureau. Die schrijven*

618.

Vereen. Nederland-Polen

Verdeeldheid in plaats van eenheid.

Deze dagen kreeg ik het nieuwe maandblad „Nederland-Polen” in de bus ter kennismaking, het orgaan van de onlangs opgerichte vereeniging „Nederland-Polen”, die de economische en culturele betrekkingen tussen beide landen wil bevorderen.

Voorwaar een zeer mooi initiatief, dacht ik. Wel stonden op de eerste bladzijde bij het Comité van Aanbeveling de namen van enkele verwoede communistische figuren, o.a. Mr. Petra Eldering, hoofdredactrice van „de Vrije Katheder”, Mevr. Prins Willekes MacDonald, medewerkster aan het Wetenschappelijk Bureau der C.P.N. en A. Romein-Verschoor, wier vrijzinnige en soms spottende opvattingen ons vaak diep hebben gekrenkt, maar daarnaast ook namen van menschen voor wie ik respect heb.

Ik ben echter diep teleurgesteld, nu ik het eerste nummer gelezen heb. Hier wordt geen eenheid geschapen, maar verdeeldheid gesticht. Katholieken worden uit deze vereeniging geweerd door het wanbegrip der medewerkers. O neen, het bestuur ziet dolgraag katholieken lid worden, daar gaat het niet om, maar om de verkapte propaganda van enkele communisten (zij maken mee deel uit van de redactie; reeds in het eerste nummer drukken zij hun stempel op een gedeelte van den inhoud) en om het wanbegrip omtrent de katholieke Polen (zij zouden zich zeer beleedigd voelen als zij dat gedicht lezen over hun beminde „zwarte” Madonna, Maria, de Koningin van Polen) zullen de katholieken direct stelling nemen tegen deze vereeniging.

Zij geeft voorlichting over de katholieke Kerk in Polen, door middel van een interview met den rooden Poolschen President Bierut. Deze voorlichting is even gecamoufleerd als de politiek, die president Bierut volgt ten opzichte van de Katholieke Kerk. Enkele dagen voordat ik het orgaan van de vereeniging Nederland-Polen in handen kreeg, mocht ik een lezing bijwonen van Douglas Woodruff, den hoofdredacteur van het over heel de wereld bekende katholieke weekblad „The Tablet”.

Douglas Woodruff had enkele weken, voordat hij zijn rede in ons land hield, één van zijn correspondenten naar Polen gestuurd, naar den kardinaal van Polen, Kardinaal Hlond. Deze correspondent geeft een heel ander beeld dan de communist Bierut. Door middel van veel trucs hebben de communisten de laatste verkiezingen gewonnen, maar omdat zij in feite toch niet alle macht in handen hebben gekregen, daar het grootste gedeelte der bevolking katholiek is, heerscht er nog vrijheid van Godsdienst. Stap voor stap, op slinksche wijze, probeert Bierut echter de Katholieke Kerk te verdringen uit het openbare leven. Een klein voorbeeld slechts: in heel Polen mag er maar één katholieke krant verschijnen. Door nu telkens de papier-toewijzing te beperken, wordt deze krant het leven onmogelijk gemaakt. Zoo zijn er talloze voorbeelden. Langzamerhand en haast ongemerkt wurgt hij het katholieke leven.

Wanneer de vereeniging „Nederland-Polen” zulk een belangrijke plaats geeft aan den communist Bierut, dan toont zij daardoor mee te doen aan zijn misdadige taktiek. Het Poolsche volk ligt ons na aan het hart. Wij weten welke diepe wonden er de afgelopen jaren in dit volk zijn geslagen: door massa deportaties, door vernietiging van steden en dorpen, door uitmoording van ontelbaren. Op het oogenblik zijn 750.000 Poolsche bannelingen over heel de wereld verspreid. Het Poolsche volk moet geholpen worden, want het heeft ook voor ons geleden. Wij hebben een eere-schuld tegenover Polen, vooral omdat zijn soldaten bij de bevrijding van ons land een belangrijk aandeel hebben gehad. Gelukkig is er door katholieken een beter initiatief ontworpen, dan door de vereeniging „Nederland-Polen”: Het Comité voor katholieke Poolsche studenten in Nederland.

Katholieke vrienden van Nederland-Polen sluit U bij dit Comité aan en geeft Uw steun. Het adres is: Slaetstraat 3, Nijmegen.

D. B. K. A.

3 April

7.

BX.13200.

R.

SvD.

GEHEIM.

Vereeniging "Nederland-Polen".

Volgens een bericht in de pers is op 8 Februari 1947 te Amsterdam de oprichtingsvergadering gehouden van de Vereeniging "Nederland-Polen".

De genoemde vergadering zou onder voorzitterschap hebben gestaan van S. van Praag.

Ik moge U verzoeken mij - zoo mogelijk met speed- uitvoerig te willen doen inlichten over deze vergadering en de genoemde vereeniging, alsmede omtrent de daarbij betrokken personen en hun politieke oriënteering.

HET HOOFD VAN DEN CENTRALEN
VEILIGHEIDSDIENST,
namens dezen:

AAN:

Den Heer Hoofdcommissaris van
Politie
te

AMSTERDAM.

Coll.: *ak*

J.G.Crabbendam.

INLICHTINGENDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 1485-'47.

Uw brief: BX 13200,
dd. 3 April 1947.

Onderwerp: Vereniging "Nederland-Polen".

Bijlagen: --

GEHEIM.

UITGEBOKT

Amsterdam,

29 Mei 1947

Volgno.

31 MEI 1947

ACD 16/64

BUREAU D

Nummer:

Datum:

4-6-47

Naar aanleiding van Uw bovengenoemd schrijven kan het volgende worden bericht.

De Vereniging "Nederland-Polen" is op 8 Februari 1947 in een vergadering, gehouden in het Apollo-paviljoen te Amsterdam, opgericht. De vergadering stond onder voorzitterschap van Siegfried VAN PRAAG, geboren te Amsterdam, 20 October 1888, van beroep leraar geschiedenis en tolk, wonende Wanningstraat 6-II te Amsterdam-Z.

Nadat de volksliederen van beide landen waren gespeeld, hield VAN PRAAG een korte openingsrede, waarin hij een felicitatie-brief van de Poolse Gezant in Nederland voorlas en de Poolse Consul-Generaal en de Secretaris der Poolse Legatie, die ter vergadering aanwezig waren, welkom heette. Hij gaf daarna een uiteenzetting van het doel der vereniging, waarvan de korte inhoud is als volgt: Naast culturele betrekkingen wil de vereniging Nederland-Polen de economische relaties verstevigen. Het nieuwe Polen biedt allerlei nieuwe mogelijkheden voor de Nederlandse handelswereld. Het na de oorlog verworven gebied staat van industrieel standpunt beschouwd op veel hoger peil dan het oude Polen, het kan b.v. tweemaal zoveel kolen exporteren. Het na-oorlogse Polen beschikt over drie havens, waardoor het dus behoefte heeft aan schepen, die Nederland kan leveren. Interessant is de studie van het Poolse driejarenplan, dat van de grootste betekenis is voor de opbouw van de industrie. Ook de culturele betrekkingen mogen niet vergeten worden. Wat Polen o.a. doet voor de opbouw van scholen en kinderruizen verdient ook in ons land aandacht. Waar de klassieke Poolse literatuur hier vrijwel onbekend is, geldt dit in haast nog sterker mate voor de moderne schrijvers. Hierna verleenden, tot het welslagen van deze vergadering hun muzikale medewerking, enkele Poolse en Joodse kunstenaars, benevens de Nederlandse dichter Jan H. DE GROOT, met enkele zijner verzen, geïnspireerd op pools stedschoon en poolse eigenaardigheden.

Aan

Voorzitter der vereniging is genoemde Siegfried VAN PRAAG. Hij is een uiterst links georiënteerde socialist; vóór de oorlog was hij bestuurslid van de Nederlandse Vereniging

tot vrijmaking van Abessinië. Het secretariaat is in handen van mevr. H. VAN TRAA VAN DER BURG, wonende Rapenburg 94 te Leiden.

De vereniging geeft een maandblad uit, dat dezelfde naam draagt als de vereniging. Het blad is nog slechts tweemaal verschenen, n.l. in Maart en April j.l., met een oplage van 2000 exemplaren. Het wordt gedrukt bij de firma NAUTA & Co, Zaadmarkt 100 te Zutphen.

Redacteuren van het blad zijn meergenoemde VAN PRAAG en M. GORZYNSKI. Laatstgenoemde is vermoedelijk van Poolse nationaliteit; verdere gegevens zijn omtrent hem niet bekend, hij woont niet te Amsterdam.

het eerste (Maart-) nummer van het blad bevat een inleidend artikel, geschreven door Samuel Marck ANSTADT, van Poolse nationaliteit, geboren te Lemberg, 10 Juli 1920, wonende Plantage Muidergracht 89 hs te Amsterdam. Hij is sedert 1 November 1945 als journalist verbonden aan "Vrij Nederland" en behoort tot de uiterst links georiënteerden van de Partij van de Arbeid. In zijn artikel constateert hij, dat er een brug moet worden geslagen tussen de Sowjet-Unie en de Angel-Saksen. Daarbij zouden Nederland en Polen als pijlers kunnen fungeren. Tot zijn voldoening stelt de schrijver vast, dat het denkbeeldig stalen gordijn, dat Oost van West afscheidt, begint te scheuren. In een tweede artikel wordt gezegd; "Polen heeft in het Oosten 181.000 KM² afgestaan" en "de Russen behoeven hun grenzen niet te overschrijden om een plaats onder de zon te vinden."

Verder geeft de redactie voorlichting over de Katholieke kerk in Polen middels een interview van de publicist PRUSZINSKY met de rode President Bierut, een man die op slinkse wijze tracht de Katholieke kerk te verdringen, b.v. door de maatregel, dat in heel Polen maar één katholieke krant mag verschijnen.

Ook bevat het blad nog een citaat van de franse communist Prof. JULIOT-CURIE: "De belangrijkste politieke gebeurtenis in het nieuwe Polen is ongetwijfeld de eensgezindheid tussen de socialisten en de communisten".

Het tweede (April-) nummer bevat artikelen over het Handelsverdrag tussen Nederland en Polen, de industrie in Polen en de sociale zorg voor de Warschause kinderen, benevens een artikel, gewijd aan de tegenwoordige Premier der regering: Joseph CYRANKIEWIECZ. Verder vermeldt het blad nog enig onbelangrijk verenigingsnieuws. Tussentijdse mededelingen aan de leden doet het bestuur ook wel per advertentie in de Vrije Katheder.

De vereniging heeft een Comité van Aanbeveling, waarin personen van verschillende politieke richtingen zitting hebben. Naast communistische figuren als Mr. Petra ELDERING, hoofdredactrice van de Vrije Katheder, mevr. PRINS WILLEKES MAC-DONALD, medewerkster aan het Wetenschappelijk bureau der C.P.N. en Dr. Annie ROMEIN-VERSCHOOR, medewerkster van de Vrije Katheder, staan personen uit de Partij van de Arbeid, als Jan H. DE GROOT, redacteur van het Vrije Volk, H.M. VAN RANDWIJK, hoofdredacteur van Vrij Nederland en Drs L. DE JONG, directeur van het Bureau voor Oorlogsdocumentatie en verzorger van het politiek overzicht van de V.A.R.A. Verder maken o.a. nog deel uit van

dit is alles
open bron,
niet aan ons zelf
betreft.

dit comité: Prof.Dr B.BECKER te Amsterdam, Prof.Dr J.M. VAN BEMMELN, Prof.Dr TH.J.G.LOCHER, Prof.Dr R.VAN DER MEULEN, allen te Leiden, Prof.Dr J.A.VAN HAMEL te Baarn, Prof.Dr Jan ROMEIN te Amsterdam, Mr G.J.VAN HEUVEN GOEDHART, hoofdredacteur van het Parool en H.CH.J.G.VAN DER MANDERE, verzorger van het politiek weekoverzicht van de A.V.R.O. te 's-Gravenhage.

Ter karakterisering van de vereniging Nederland-Polen schreef het r.k. weekblad De Linie van 21 Maart 1947: "Het blad (Nederland-Polen, no. 1) in fraai rood gewaad gestoken als onmiskenbaar symbool zijner strekking, vermeldt een Comité van Aanbeveling, waarin tot onze verbazing vooraanstaande Nederlanders zitten en namen figuren van autoriteiten, die zich ongetwijfeld uit onwetendheid voor een kar laten spannen, die tot de trots van elke vijfde colonne in elk Westeuropees land pleegt te behoren."

Verzonden naar Hfd C.V.D., 's-Hage.

L-2.

Inlichtingendienst.

GEHEIM.

**HOOFDCOMMISSARIAAT
VAN POLITIE
UTRECHT**

UTRECHT, den 7 Juli 1947.

LA/14Nr 643'47.

Bijlagen:

Bericht op schrijven No. B.11945,
van 24-6-1947.

Onderwerp: Vereniging "Nederland-Polen"

BUREAU B	
Deurmer:	
Laum:	11-7-47

In antwoord op Uw nevenvermeld schrijven,
doe ik U bijgaand toekomen een rapport, naar
de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De wnd. Hoofd-Commissaris van Politie,

(R.W.v.Eijk).

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E .

A/14-647.47.

R A P P O R T .

Naar aanleiding van het schrijven van de Centrale Veiligheidsdienst, no. B. 11945, dd. 24-6-1947, betr. de vereniging "Nederland-Polen", kan worden gerapporteerd, dat te Utrecht geen vereniging van die naam en/of van soortgelijke doelstelling bestaat.

Of Nederlanders hier ter stede of elders met genoemde vereniging relatie aanknopen ter gemakkelijker verkrijging van een Pools visum, is niet kunnen blijken, evenmin als het onder-tekenen van een daarmede verband houdende verklaring.

Utrecht, 7 Juli 1947.

DOSS. No.: OD 618
 CRT.: NIEUWE CRT
 DATUM: 20-7-47
 PAR.:

OD. 618
 14/0

Bijeenkomst Nederland—Polen

De Vereniging Nederland—Polen hield Vrijdagavond in Pulchri Studio 'n bijeenkomst, waarbij een aantal Nederlandse journalisten, die voor kort een bezoek aan Polen brachten, iets vertelden over de ervaringen die zij daar hadden opgedaan.

Over het algemeen waren allen het er over eens dat Polen een land is dat met alle kracht werkt om de oorlogsellende te boven te komen en tevens de achterstand in te halen, die er bestond met West-Europa.

Polen staat op de grens van Oost- en West-Europa. Het individualisme en het collectivisme moeten hier in harmonie met elkaar worden gebracht. Men streeft met alle macht naar deze harmonie, doch gevonden is zij nog niet. Zo doet zich bijv. het merkwaardige feit voor, dat industriebedrijven met meer dan 50 arbeiders allen genationaliseerd zijn, en de prijzen hier dus scherp vastgesteld, terwijl daarnaast in restaurants en winkels de vrije markt bestaat.

Ook het anti-semitisme in Polen kwam ter sprake. In tegenstelling met vroeger beschermt de Regering thans de Joden met alle middelen die haar ten dienste staan, hetgeen echter weer de haat van de Polen opwekt. Van oudsher heeft de Pool zich tegen de Jood verzet, o.m. omdat deze laatste meer initiatief en kennis toonde in de handel en dus vele bedrijven in handen had. De Joden waren vroeger uitgestoten van het bekleden van ambten en uitoefenen van vele beroepen, doch nu zijn deze bepalingen alle opgeheven en alle Joden hebben een positie kunnen verkrijgen.

De kerk zou veel invloed kunnen uitoefenen op het anti-semitisme doch men had de indruk dat zij zich afzijdig wilde houden.

Na het optreden van de sprekers zong mevrouw O. Orlovskaja een aria uit een Poolse opera. Bij de aanvang van de avond had zij ook reeds enkele liederen gezongen, en zij oogstte veel succes.

Na de pauze werden twee interessante documentaire films over Polen vertoond.

SECTIE PERS
 1947

Bijgaand courantenknipsel
 uit " NIEUWE CRT " van 20-7-47
 op te leggen bij het daarop ver-
 melde OD/PD no.: 618

Aan ACD.

Vervonden: **22 AUG 1947**

KORT VERSLAG van de op 25 Juli 1947 te 20.00 uur in "Pulchri Studio" alhier, gehouden vergadering van de vereniging "Nederland - Polen".

Als sprekers traden op:

1. A.L.CONSTANDSE (Anton Levien Constandse, geboren te Brouwershaven, 13 September 1899, wonende te Haarlem) van het "Algemeen Handelsblad" met het onderwerp: "Het Poolse volk in verband met de politieke situatie".
2. Mr.P.E.ELDERING van "de Vrije Katheder" met het onderwerp: "De positie van de vrouw in het sociale leven".
3. Mr.S.DAVIDS van "de Groene Amsterdammer" met het onderwerp: "Poolse Democratie".
4. Mr.M.MEURS VAN DER BURG van "Het Parool" met het onderwerp: "Kerk en staat en anti-semitisme".
5. P.KORTEWEG van "de Nieuwe Rotterdamse Courant" met het onderwerp: "Psychologische trekken in het Poolse volk in verband met de politiek en de intelligentia".

Aanwezig waren circa 150 personen, waaronder o.m. de voorzitter van de Vereniging "Nederland - Rusland", afd. 's-Gravenhage:

Dr.Johannes Martinus Elizabeth Marie Alphonsus ZONNENBERG, geboren te Rotterdam, 16 April 1907, wonende te 's-Gravenhage en het lid van voornoemde vereniging, de Kolonel b.d. J.VAN VOORTHUYSEN.

Constandse betoogde het navolgende:

Het doel van de Vereniging "Nederland - Polen is om twee volken van dezelfde stam tot elkaar te brengen op economisch en cultureel gebied. Polen is een maritieme mogendheid geworden door verkrijging van de havensteden Stettin en Danzig. Het contact met Nederland wordt hierdoor ook veel groter. Warschau - Rotterdam is de lotsverbondenheid. Polen en Nederland vertonen wel verschillende sferen, maar de overeenkomsten zijn sterker. Polen zendt ons kolen, wij hun scheepsbenodigdheden. (Ruilvervalsing ter waarde van ca. 5 miljoen gulden). In het Oosten vinden wij een merkwaardige constellatie van Staten, een nieuwe economische eenheid, die het tegen West-Europa zal kunnen opnemen, namelijk : Zweden, Polen, Tjecho-Slowakije, staal, kolen, hout. Het Poolse kolenbekken heeft een minstens even grote potentie als het Ruhrgebied. De productie van het afgelopen jaar der Poolse mijnen bedroeg: 13 miljoen ton, waarvan Rusland vorig jaar de helft betrok! Dat laatste zal echter minder worden naarmate de Russische mijnen zich meer hersteld hebben. De kolenproductie in het Ruhrgebied bedroeg het afgelopen jaar slechts enige mill. tonnen meer dan in Polen. In het Nederlandse volk treffen wij twee sterke karaktertrekken aan:

1. Het indiv.
2. De gemeenschapszin.

In Polen zijn deze twee eigenschappen veel extremer, zo extreem zelfs, dat men er nog niet in geslaagd is een synthese tussen deze twee op te bouwen. Maar noodwendig zal dit moeten ontstaan, daar men als gemeenschapsgevoel bezittend individu, moet kunnen tolereren, dat de andere ook individu is. Er vindt een samensmelting plaats. In Polen zou men beter het woord collectivisme voor gemeenschapszin kunnen gebruiken.

Tot besluit verklaarde genoemde journalist, dat Polen

-en-

*Peris klopt! X
26529
Verthuyzen*

en Nederland een brug moeten vormen tussen het Oosten en het Westen. Wij moeten samen voor de vrede worstelen.

De 2e., Mr. P. E. Eldering betoogde het navolgende:

Prof. ROMBEIN heeft eens gezegd, dat het achterlijkste en het slechtste volk vaak de grootste ontplooiingskansen heeft. Met slecht wordt dan vanzelfsprekend niet het crimineel-slechte bedoeld. Zo is het in Polen ook. Althans op veel punten. Polen, dat praktisch vernietigd is, draagt een enorme opbouwdrift in zich. Polen, dat op veel punten nog achter (lijk) was, dringt en worstelt naar vernieuwing: het democratische, prachtige dappere Poolse volk. Generaal GROSCHA, chef van de voorlichtingsdienst in Polen, verklaarde in een onderhoud, dat Warschau na 30 jaar waarschijnlijk een van de mooiste steden der wereld zal zijn, omdat de pure, zich vernieuwd hebbende en door loutering gestaalde Poolse geest zich hier zal manifesteren. De vrouwen spelen in Polen een belangrijke maatschappelijke rol. (In de industriestreek van Lodz zijn 70% der arbeidskrachten vrouwen). Er zijn veel vrouwelijke politie-agenten, terwijl de vrouw ook grote belangstelling in het politieke leven stelt."

Mr. Davids sprak over "Democratie is volksheerschappij" en hield een algemene beschouwing over verschillende democratische stelsels. In Rusland zelf, aldus spreker, denken men, dat er nergens ter wereld een land bestaat, dat zo democratisch is als het Russische. Men denkt daar, dat er een volledige bevrijding van de geldmacht ontstaan is. Polen vormt in zijn democratie een met zichzelf nog hevig worstelende overgang tussen het Oosten en het Westen. De meningsuiting en de vrijheid van vergadering zijn in Polen nog vrij sterk aan banden gelegd. Men is in Polen altijd vrij tot op zekeren hoogte. Eigenlijk zijn wij dat in Nederland ook. Wat zou er in ons land gebeuren, wanneer er werkelijk eens een paar mensen zo gek waren om een Nat. Soc. partij op te richten. De wet belemmert dit al zoveel mogelijk door uitsluiting van de politieke delinquenten van de kiesrechten. Maar in Polen is men in het vormen van extreme, politieke groepen veel minder vrij. Er wordt altijd een speelruimte voor verbod overgelaten. In Polen is nu een nieuwe grondwet tot stand gekomen, waarin een enorme progressie tot uiting komt. De Polen hebben in veel opzichten met het oude gebroken.

De onder ten 4e. genoemde, Mr. Van Meurs Van der Burg, beweert jarenlang in Polen geweest te zijn en aldaar progressie te hebben medegemaakt. Zij wijst op het ontzaggelijke leed, dat de Polen hebben doorstaan.

In Polen heerste een zeer sterk anti-semitisme; en nog. Van de 35 mill. Polen waren 3 1/2 mill Joods. Er waren vrij veel steden in Polen, die voor 40% Joods waren. De psychologische oorzaak van de anti-Joodse geest in Polen vloeit voort uit het feit, dat de Polen handel als een noodzakelijk kwaad beschouwen en er ietwat minachtend tegenover staan. De Jood heeft altijd gretig gebruik gemaakt van deze gesteldheid. Van de drie mill. Joden zijn er op zijn hoogst 200.000 overgebleven. De rest is gedood door de Duitsers. De staat beschermt deze Joden nu naar vermogen. Het volk is het er niet geheel mee eens, hoewel de houding ten opzichte van de rest toch veranderd is door het gemeenschappelijk doorgemaakte leed. De Kerk heeft in Polen grote invloed in de Staat. Evenwel trekt zij zich praktisch niets aan van de moeilijke situatie der Joden. De Kerk is

de enige instelling, die iets aan het anti-semitisme doen kan; zij doet er niets aan. Er zijn programs in Polen geweest, waarbij een handopsteken van een bisschop genoeg zou zijn geweest om honderden, soms duizenden mensen van het leven te redden. Dit werd echter bewust niet gedaan. Spreekster heeft verschillende van deze programs van nabij meegemaakt.

De laatste spreker, P.Kortweg, betoogde:

"De Polen zijn zeer vitaal. Ze zijn ook buitengewoon goedig en hartelijk. Zij bezitten een sterk gevoel van eigenwaarde. Eigenlijk is het een wonder, dat Polen nog bestaat. Het is een grote stinkende puinhoop. Maar het vrije Nationalisme der Polen, redt het land. Naar het inzicht van spreker zijn de Russen er het laatste jaar inderdaad ingeslaagd, de verhouding Polen-Rusland te verbeteren. De Russen tolereren het gevoel van Pools-Nationalisme volkomen. Dit gevoel is op het ogenblik voor de Pool belangrijker dan zijn gevoel voor eigenwaarde. Juist het Nationalisme is nu de zweep, die de geest voortstuwt. HET WANTROUWEN TUSSEN POLEN EN DE SOVJET UNIE bestaat echter nog in vrij hevige mate, maar volgens spreker is hierin verbetering gekomen door een inderdaad verstandige politiek der Sovjets.

Tot besluit werden nog twee documentaire films vertoont, een over de verwoesting ~~de~~ van Warschau (voor 85% totaal vernield), een over de zoutmijnen van Wieliczka.

Tenslotte zij nog vermeld, dat er gedurende de avond enige liederen werden gezongen door de bekende, hier te lande verblijvende, Poolse zangeres: Olga ORLOVSKA.

Er bestond gelegenheid om zich als lid der Ver.Nederland - Polen op te geven. Hieraan werd door velen gevolg gegeven.

Verzonden op 4 Augustus 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D.

UITGEBOEKT

6 September 7.

B 20069 GEHEIM

KKKK
KKKK 182730

OPGELEGD

III IIIc 3
doss. 129/1
4 Augustus 1947
J. van Voorthuysen

nie. antw. 26529

Onder verwijzing naar het gestelde in Uw terzijde vermeld schrijven moge ik U verzoeken mij de volledige personalia, politieke oriëntering en eventueel nadere inlichtingen te willen doen verstrekken betreffende de kolonel b.d. J. van Voorthuysen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

15.

an de Heer Hoofddo commissaris van Politie

A m s t e r d a m

~~J. G. Crabbe~~

L. L. V. LAERE

aanw. v. vergadering Ned. Solus
25-7-47 L. de Haan. OD 618/20069

INLICHTINGENDIENST
- AMSTERDAM -

No. I.D. 1485A-47.

Uw brief: B 11945,
dd. 24 Juni 1947.

Onderwerp: Vereniging
"Nederland-Polen".

Bijlagen: --

GEHEIM.

Amsterdam,

14 Augustus 1947.

Volgno.

18 AUG 1947

ACD/20338.

BUREAU D

Locus:

Datum:

18-8-47

In antwoord op Uw bovengenoemd schrijven wordt bericht, dat dezerzijds geen bevestiging is kunnen worden verkregen van de te Uwer kennis gebrachte mededeling, dat aan Nederlandse handelaren zou worden gesuggereerd, dat zij een visum voor Polen gemakkelijker zouden kunnen verkrijgen, indien zij lid worden van de Vereniging "Nederland-Polen".

Wel is vernomen, dat de Nederlands-Poolse Handelsvereniging N.V., gevestigd Keizersgracht 523, alhier, welke firma door de Poolse regering als officieel orgaan is aangewezen om in Nederland handelscontacten tussen beide landen te maken, aan het lidmaatschap van de Vereniging "Nederland-Polen" geen bijzondere rechten of voordelen verbindt.

L-2.

Aan Hfd C.V.D.,
Den Haag.

Inlichtingendienst.
GRONINGEN.

GEHEIM.

No. 114/47

23-8-47

Volgno.

22 AUG 1947

ACD/ 20460

R A P P O R T.

man III
Naar aanleiding van het schrijven B. 11945 van de Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage d.d. 25 Juni 1947 houdende een verzoek om inlichtingen aangaande de vereniging "Nederland-Polen", kan met zekerheid worden gerapporteerd, dat er te Groningen geen plaatselijke afdeling van deze vereniging is gevestigd. Aangaande deze aangelegenheid werd geïnformeerd in verschillende brâches en bij firma's die relaties hebben over de gehele wereld. Hierbij bleek, dat directeuren van verschillende firma's gevestigd te Groningen een uitnodiging hebben ontvangen, lid van opgemelde vereniging te worden. Zij hebben deze uitnodiging echter niet aangenomen, aangezien zij na de bevrijding nog niet instaat zijn geweest, zakenrelatie met Polen aan te knopen. Dit zou wel het geval zijn met de volgende firma's die in het Westen des lands zijn gevestigd:

verwie?
B III
22-8-47
V.K.
HUMBER N.V., Kolenhandel gevestigd te Amsterdam.,
Fa. BLEES & KLUYVER, Hout- & Boardhandel, gevestigd te Amsterdam.,
Fa. KUHN, Handel in zaaigranen, gevestigd te Maarden..

Na de bevrijding hebben zich te Groningen enige Polen ex-militairen gevestigd, die niet weer naar hun vaderland terug wilden. Ook onder deze personen is niet van het bestaan van een Poolse vereniging bekend.

Deze zaak zal nauwkeurig in de gaten worden gehouden en indien bijzonderheden naar voren zouden komen, zal hiervan rapport worden opgemaakt -----

GRONINGEN, 16 Augustus, 1947..

Co
~~Bx. HCV.P. Groningen vragen of mogelijk ook bekend is, van welke zijde deze uitnodiging tot die firma's werd gericht?~~
~~Int. vragen HCV.P. Aldam.~~

III

IIIc 3

Vereniging
"Nederland-Polen".

Hiermede heb ik de eer U te berichten, dat door een tot oordelen uitermate bevoegd persoon werd medegedeeld, dat aan Nederlandse handelaren, die voor zaken naar Polen willen gaan, zou worden gesuggereerd, dat het Poolse visum gemakkelijker zou kunnen worden verkregen, indien aanvrager lid werd van de Vereniging "Nederland-Polen". Te meer betekenis dient hieraan te worden gehecht, gezien de mededeling, dat de leden van deze vereniging een verklaring moeten tekenen, houdende de courante vriendschapsbetuigingen en goede voornemens, alsmede de belofte niets ten nadele van Polen te zullen ondernemen.

Aangesien de firma KUHN, Handel in Zaaigranen, gevestigd te Naarden, een uitnodiging om lid te worden van de Vereniging "Nederland-Polen" zou hebben aangenomen, moge ik U verzoeken te willen doen nagaan of en in hoeverre het bovenstaande op waarheid berust en mij met het resultaat in kennis te stellen, waarbij ik tevens gaarne enige inlichtingen zal ontvangen omtrent de personen, behorende tot de directie van de firma Kuhn.

Indien het mogelijk is mij het resultaat van dit onderzoek met enige spoed te doen berichten, zal ik zulks zeer op prijs stellen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Aan de Heer Korpschef van Politie
te

Naarden.

L.L. van Laere.

UITGEBOEKT

16 September 7.

B 20460 GEHEIM

~~XXX~~ 182730

III IIIc 3
I.D.1485A-'47
4 Augustus 1947
Vereniging
Nederland-Polen.

nie ant. 28443

Met verwijzing naar Uw terzijde vermeld schrijven heb ik de eer U te berichten, dat mij nadien werd medegedeeld, dat de hierna te noemen firma's, gevestigd te Amsterdam, een uitnodiging om lid van de Vereniging "Nederland-Polen" te worden, zouden hebben aangenomen, t.w.:

HUMBER R.V., kolenhandel;

Pa. BLEES & KLUYVER, hout- en boardhandel.

Indien het mogelijk zou zijn bij genoemde firma's nadere inlichtingen in te winnen omtrent de in mijn brief van 24 Juni 1947 no B 11945 genoemde materie, zal ik het zeer op prijs stellen met Uwe bevindingen op de hoogte te worden gesteld.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

A Heer Hoofdcommissaris van Politie

A m s t e r d a m .

LS.
L.L. van Laere.

I.D.
D E N H A A G.

Doss.129/2.

*Na lech. B
naar KB des lemming name*

GELEGD

G E H E I M.

Voigno.

19 SEP 1947

ACD/21303

Naar aanleiding van de brieven d.d. 24 Juni 1947 no. B.11945 en van 1 Augustus 1947 en 6 September 1947, beiden onder no.B.19536, is dezerzijds een onderzoek ingesteld.

Dit onderzoek heeft hier ter stede niet tot het gewenste resultaat geleid, gezien het feit, dat de aanvraag voor een Pools visum behandeld wordt door het Poolse Consulaat te Amsterdam, terwijl eveneens te Amsterdam de vereniging "Nederland - Polen" zijn oorsprong vindt.

Voorzitter van de Vereniging "Nederland-Polen" is S.VAN PRAAG, wonende te Amsterdam.

Het secretariaat van genoemde vereniging is gevestigd ten huize van Mevrouw H.van TRAA VAN DER BURG, wonende Rapenburg 94 te Leiden, terwijl het redactie secretariaat van het door genoemde vereniging uitgegeven maandblad is gevestigd Wanningstraat 6 te Amsterdam.

Een onderzoek wordt ingesteld naar de te 's-Gravenhage woonachtige leden van de vereniging "Nederland-Polen".

Verzonden op 17 September 1947
aan: het Hoofd van de C.V.D.

BUREAU B

BUREAU B	
1. <i>19-9-47</i>	
2. <i>10-9-47</i>	

*Deel 19536 en
B.11945 en
9/9 1947 in 1947
19/9 1947 P.D.
6-4*

00618

GELFED

Volgno.

6 OCT 1917

ACD 21790

Aan ACD (ter doorzending naar C, Hr.v.d.Noorden en B)
Van KB.

Verzoeken aantekening indien OBERG bekend bij CVD of ID
den Haag.

Terug naar KB.

Wij vernamen het volgende:

Poolse

Een politiek zeer betrouwbare relatie in Den Haag
ontving bezoek van de Hr. OBERG, die meedeelde te
behoren tot de Dienst, die "Nationale Veiligheid" had
overgenomen. Hij informeerde o.a. of de Pool lid was
van de Nederlandse-Poolse Vereniging. Ook of de Pool
wel eens naar Polen ging, waarop geheel volgens de *de relatie!*
waarheid met "neen" kon worden geantwoord. Hij kreeg
de mededeling, dat veelal om een visum voor Polen te
krijgen druk werd uitgeoefend om eerst lid van bovengenoemde
vereniging te worden. Krijgt men dan zijn visum, dan wordt
een formulier ter tekening gegeven dat men na terugkomst
geen inlichtingen zal verstrekken over hetgeen men in
Polen heeft waargenomen.

BUREAU B

4-10-17

13-10-17

*Id den Haag heeft geweten. Chif Id
zal zijn personeel in nadrukkelijk aan dergelijke
legitimatie niet toegepast mogen worden. Onder
zoek dient te geschieden als Haag politiek-ambte-
naar*

10.11.17

POLITIE NAARDEN

TELEFOON 5.5.5.5

No. 3460.1947.

Onderwerp: Vereniging "Nederland-Polen".

Bijlage: ----

BUREAU I

NAARDEN, 1 October 1947.

Verzoeken bij beantwoording datum en nummer aan te halen

Volgno. ☒

6 OCT. 1947

ACC/21826.

In antwoord op Uw brief van 16 September 1947, No.B 20460, houdende verzoek om inlichtingen aangaande de vraag of de firma KÜHN te Naarden een uitnodiging om lid te worden van de Vereniging "Nederland-Polen" heeft aangenomen, heb ik de eer U te berichten, dat daarnaar door mij een onderzoek is ingesteld, waarbij het volgende is gebleken:

De Directie van de fa. Kühn en Co. bestaat uit:

- KNV. 1e. Dr. Ir. Johannes Petrus Dudok van Heel, geboren te Naarden, 17 April 1891, wonende te Naarden, Huizerstraatweg 109 en
KNV. 2e. Mr. Willem Hendrik Dudok van Heel, geboren te Naarden, 14 December 1901, wonende te Bussum, Burg.'s Jacoblaan 47.

De onder 1e genoemde Heer Dudok van Heel verklaarde naar aanleiding van de onderwerpelijke aangelegenheid, dat hij, noch de Directie van Kühn en Co. lid is, of aangevraagd hebben dit te mogen worden van de, hem overigens onbekende, Vereniging "Nederland-Polen", dat hem de werkwijze en het doel van deze vereniging onbekend zijn en dat hij, noch de Directie van bedoelde firma, plannen hebben voor een bezoek aan Polen. Wel verklaarde genoemde Dudok van Heel vroeger een fabriek in Polen te hebben gehad, doch de tijdsomstandigheden veroorloofden het nog niet, de handelsbetrekkingen te hervatten. Evenmin is door één van hen een visum voor Polen aangevraagd.

Van beide heren Dudok van Heel is niets ten nadele bekend. Op politiek terrein bewegen zij zich - voor zover hier bekend - niet.

Meerdere gegevens van belang zijn mij niet bekend geworden.

De Inspecteur van Gemeentepolitie,

(Aug. Jacobs.)

Aan

den Heer Hoofd van de Centrale

Veiligheidsdienst,

's Gravenhage.

B II 8/10-47

I.D.
D E N H A A G.

Doss.129/3.

(K) *Am*

BUREAU B

24 DEC 1947

G E H E I M.

Volgno. OPGELEGD

26 NOV. 1947 i

ACD/28274

RVA y
RIVA
RVA

Dezerzijds wordt medegedeeld, dat het secretariaat van de vereniging "Nederland-Polen" thans gevestigd is: Duchattelstraat 11 alhier en wordt waargenomen door: Henriette VAN DER BURG, geboren te Rotterdam, 2 Mei 1908, gehuwd met: Pieter Cornelis VAN TRAA, geboren te Rotterdam, 14 April 1902, van beroep leraar M.O. Staatswetenschappen. Penningmeester van voornoemde vereniging is: M.GORZINSKI, wonende Leeuwerikstraat 6 te Leiden.

Verzonden op 25 November 1947
aan: het Hoofd van de G.V.D.

KNV
\$
van Eekeren, Marinus, geboren 12-2-1883 te Baarn, gepens.
hoofdschakelwachter G.E.B., wonende te Rotterdam, Boezemsingel
146b.

Het secretariaat van de Vereniging Nederland-Polen is ge-
vestigd: Duchattelstraat No.11 te 's-Gravenhage.

Verzonden aan: Hoofd Centrale Veiligheidsdienst, Javastraat 68 te
's-Gravenhage.

Procureur-Generaal bij het Gerechtshof, fgd. Direc-
teur van Politie te 's-Gravenhage.

INLICHTINGENDIENST.

ROTTERDAM.

I.D. No. 1167.

GEHEIM.

OPGELEGD

Volgna.

28 NOV 1947

ACD 25376

Rotterdam, 27 November 1947.

We koverzicht. BUREAU B
G.A., H. datum 0 DEC 1947

Kort verslag van de openbare culturele avond, belegd door de Vereniging Nederland - Polen en gehouden op 24 November 1947, te 20 uur, in "Ons Huis", Gouvernestraat 112 te Rotterdam.

Aanwezig slechts circa 200 personen, mannen zowel als vrouwen. Zaalcapaciteit 400 zitplaatsen.

Kv van Praag, Siegfried, wonende te Amsterdam, verdere personalia hier niet bekend, die te omstreeks 20.10 uur de vergadering met een woord van welkom opent, zegt, dat het Polen van thans heel anders is dan dat van voor de oorlog. Door de aanhechting van de op Duitsland veroverde gebieden is Polen thans een industriële - en maritieme mogendheid geworden.

Spr. acht het van zeer groot belang, dat Nederland en Polen op cultureel, economisch en maatschappelijk terrein van gedachten wisselen en vestigt tot slot de aandacht van de bezoekers op het door de vereniging Nederland - Polen uitgegeven tijdschrift "Nederland-Polen".

Constandse, Anton Levien, geboren 13-9-1899 te Brouwershaven, wonende te Amsterdam, Daniël de Langestraat 7hs, zegt, dat Polen op de aanstaande vredesconferentie een van de betwiste punten zal worden. De invloedsferen van de grote mogendheden doorkruisen elkaar n.l. in de kleine landen en zo is de invloed van de communistische partij in Polen erg groot, groter dan waarop het werkelijke aantal leden wel recht geeft. Daarom is, aldus spr., de hulp van Amerika na de oorlog uitgebleven. Voorts is ook van belang dat Polen nog steeds geen zekerheid heeft over de nieuwe grenzen.

Spr. zegt, dat Amerika op de a.s. vredesconferentie een klein deel der door Polen veroverde gebieden aan Duitsland terug wil geven. Polen heeft evenwel historische rechten op deze Duitse gebieden en wil Polen een mogendheid worden, die mede helpt een evenwichtstoestand in Europa te scheppen, dan is, zo meent spr., aanhechting beslist noodzakelijk, temeer daar Polen zijn oostelijke provinciën aan Rusland heeft moeten afstaan.

Bovendien acht spr. het gevaar van een nieuwe Duitse imperialistische expansie zeer groot wanneer het Duitse gezag in die gedeelten wederom zou worden hersteld.

Spr. geeft vervolgens een opsomming van hetgeen Polen heeft moeten lijden onder het Duitse bewind en zegt, dat de annexatie van Duits gebied slechts een geringe compensatie is voor alle geleden schade. Spr. zegt er van overtuigd te zijn, dat Polen ~~beschikt~~ beschikt over de krachten om het land op te bouwen, temeer daar het Duitse geboortecijfer eigenlijk sedert 1914 steeds afneemt.

Spr., die de mogelijkheid van een derde wereldoorlog als absurd verwerpt, meent, dat door het fixeren der grenzen een evenwichtstoestand kan ontstaan. West- en Oost Europa hebben een grote pacificerende taak, roept spr. uit.

Zweden

gebied

Zweden, Polen en Tsjecho-Slowakije vormen reeds een economisch blok en hoewel zij op politiek op Rusland zijn georiënteerd, zijn hun handels- en culturele betrekkingen op het westen gericht.

Spr. meent tot besluit, dat er voor pessimisme geen plaats is wanneer wij met deze landen op geestelijk en cultureel gebied nauwe betrekkingen aanknopen; immers dit kan in belangrijke mate bijdragen tot de wereldvrede (Constandse sprak als journalist van het "Algemeen Handelsblad").

Hoofredactie "De Vrije Kathaken"

WV Elderling, Mr. Petronella Everdina, geboren 6-10-1909 te Rotterdam, zegt, dat de positie der vrouw in Polen, zulks in tegenstelling tot die van de vrouw in ons land, in belangrijke mate is gewijzigd, vergeleken met die van voor de oorlog. De vrouw neemt in Polen thans in het openbare leven als arbeidster, leidster, ambtenaar, enz. en in het politieke leven een belangrijke plaats in en werkt krachtig mede aan de wederopbouw van haar land.

KV Davids, Mr. S., verdere personalia hier niet bekend, hoofdredacteur van "De Groene Amsterdammer", sprekende over het onderwerp "Poolse Democratie", zegt, dat het woord "democratie" welhaast een versleten woord is. "Democratie" betekent aldus spr., "Volksheerschappij". Hier in West-Europa acht men de hoogste vorm van democratie gelegen in de persoonlijke vrijheid, vrijheid van drukpers, godsdienst, politieke partij, enz.. In Rusland ziet men deze vrijheden minder scherp en zegt men, dat er geen ware vrijheid kan heersen als de vrijheid wordt beheerst door de geldmacht. In Polen nu verenigen beide opvattingen over democratie zich met elkaar. Er is n.l. wel vrijheid van godsdienst, doch de politieke vrijheid is beperkt. Evenwel is er ook weer geen bevrijding van de geldmacht.

Hierna worden drie Poolse culturele films vertoond getiteld "Odra", "Suite van Warschau" en "Wieliczka".

van Praag, S., voornoemd, sluit te circa 22.50 uur de vergadering, welker bezoekers rustig uiteengaan.

De vergadering was in de volgende bewoordingen aangekondigd in "Het Rotterdamsch Parool" van 8-11-1947:

Vriendschap met de Polen

Verschenen zijn reeds 2 nummers van het maandblad Nederland-Polen (O.m. redactie S. van Praag, Wanningstraat 6, Amsterdam), een uitgave der Vereniging Nederland-Polen. Het ziet er goed uit en het zal er toe bijdragen, dat beide landen elkaar nog beter gaan begrijpen dan in het verleden reeds het gelukkige geval was.

Op grond van die toenaderingsidealen zal de 24ste November a.s. om 8 uur 's-avonds in Ons Huis, Gouvernestraat 113 een Pools-Nederlandse culturele avond worden gegeven.

207 Voorlopig correspondentie-adres te Rotterdam is: M. van Eekeren, Boezemsingel 146b, tel. 26869.

Op de culturele avond zullen een paar journalisten verslag doen van hun studiereis door Polen en de films "Odra", "Suite van Warschau" en "Wieliczka" worden vertoond.

De personalia van M. van Eekeren luiden :

van

DEF 11440.
Doss. 129, 1.

BUREAU B
13-12-47
OPGELEGD

Valgr
20 DEC 1947
ACT 26529

Naar aanleiding van een schrijven van de C.V.D. n. 20069 d.d. 6 September 1947, houdende een verzoek om andere inlichtingen betreffende J. VAN VOORTHUYSEN, werd dezerzijds een nader onderzoek ingesteld.

Met J. van Voorthuysen wordt bedoeld:

KNV B KVV

Jan VAN VOORTHUYSEN, geboren te Laastrecht, 9 November 1882, Kolonel bij het Nederlandse leger, wonende Morelstraat 39 alhier.

Hij is gehuwd met:

KNV B KVV

Florence Hélène MOLLINGER, geboren alhier, 2 Mei 1889. Genoemd echtpaar is niet aangesloten bij een kerk.

Van Voorthuysen zou vroeger de Russische taal hebben bestudeerd. In dat verband meldde hij zich als lid van de vereniging "Nederland-Rusland". Toen hij bemerkte, dat deze vereniging op communistische leest geschoeid is, heeft hij als lid bedankt. Later trad hij toe als lid van de Vereniging "Nederland-Polen". Nadat hij één vergadering van deze vereniging had bijgewoond, bedankte hij ook als lid van laatstgenoemde vereniging.

Thans is hij nog lid van een vereniging ter bestudering van de Slavische talen.

Ten aanzien van de politieke oriëntering van genoemde Van Voorthuysen kan nog worden medegedeeld, dat hij zich interesseert voor de nieuwe door Burgemeester OUD op te richten politieke partij.

Van Voorthuysen zou zich niet kunnen verenigen met de door de regering gevoerde politiek, meer speciaal ten aanzien van Indië.

Verzonden op 19 December 1947
aan: C.V.D.

130 / 455928 - Voorthuysen

POLITIE TE AMSTERDAM
Bureau HOOFDCOMMISSARIS
- INLICHTINGEDIENST -

Nr. I.D. 1485b/47.

Uw brief: B 20460.

Amsterdam,

28 Januari 1948.

OPGELEGD

Onderwerp: Vereniging
"Nederland-Polen"

Bijlagen: ---

GEHEIM.

Naar aanleiding van bovengenoemd schrijven, dd. 16 September 1947, kan worden bericht, dat dezerzijds is vernomen, dat de door U genoemde firma's HUMBER N.V., Kolenhandel en BLEES & KLUYVER, Hout- en boardhandel te Amsterdam, geen lid zijn geworden van de Vereniging "Nederland-Polen".

De directies dezer firma's ontvingen destijds wel een uitnodiging tot bijwoning van de oprichtingsvergadering der vereniging op 8 Februari 1947, alhier. Door de directeur van laatstgenoemde firma is aan deze uitnodiging gehoor gegeven, doch van een toetreden als lid is het tot heden toe niet gekomen. Noch in de oprichtingsvergadering, noch daarna is aan betrokkenen een suggestie, als bedoeld in Uw schrijven no. B 11945, dd. 24 Juni 1947, gedaan.

Verzonden naar Hfd C.V.D., Den Haag.

L.2.

Aan

UITGEBREKT

9 Februari

8.

B 28443 GEHEIM

XXX
XXX

OPGELEGD

III IIIC 2
U 3717-C.56 F/HC
5 Maart 1947

n.s.v. schr. Reg. Comm.
no 11945 in OD 618

Vereniging
Nederland-Polen.

Naar aanleiding van Uw in margine aangehaald schrijven heb ik de eer U te berichten, dat op 8 Februari 1947 te Amsterdam werd opgericht de Vereniging "Nederland-Polen", ten doel hebbende de economische, culturele en wetenschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Polen te bevorderen. Als voorzitter van de vereniging treedt op Siegfried van Praag, geb. 20.10.1888, leraar geschiedenis en tolk, Jood, tevens bibliothecaris van de Vereniging Nederland-Rusland te Amsterdam, wonende aldaar. Hij is gehuwd met Ljouba DWORSON, geb. 8.3.1893 te Witebsk (Rusl.), lerares M.O. Russisch. Van Praag is communistisch georiënteerd. De overige bestuursleden zijn uiterst links georiënteerd. In het Comité van aanbeveling hebben echter personen zitting van verschillende politieke richtingen. De vereniging "Nederland-Polen" geeft een maandblad uit, waarvan de redactie is gevestigd ten huize van van Praag voornoemd.

Bekend is geworden, dat de vereniging afdelingen heeft te Amsterdam en 's-Gravenhage, terwijl het orgaan van de vereniging nu en dan in de mijnstreek in Limburg wordt verspreid; van een afdeling aldaar is echter niet gebleken.

Naar de gegevens, vervat in Uw in hoofde aangehaald schrijven is een uitgebreid onderzoek ingesteld. Resultaat daarvan is onder meer, dat inderdaad diverse firma's in Nederland destijds een uitnodiging hebben ontvangen tot bijwoning van de oprichtingsvergadering der vereniging op 8 Februari 1947. Voor zover is kunnen blijken is daaraan door slechts enkelen gehoor gegeven, terwijl van een toetreden als lid der vereniging tot op heden niets is gebleken.

Een firmant, deelnemer aan de oprichtingsvergadering der vereniging, heeft verklaard, dat noch op die vergadering, noch daarna enige suggestie is gedaan tot het toetreden als lid van de vereniging, om der wille van de daaraan verbonden faciliteiten.

De Nederlands-Poolse Handels Vereniging N.V., Keizersgracht

- 523 -

Aan de HoogEdGestr. Heer Mr. C.L.W. Fock,
Regeringscommissaris in Algemene Dienst
Plein 1813 no 4
te
's-Gravenhage.

- 2 -

523 te Amsterdam, welke firma door de Poolse regering is aangewezen voor het leggen van Pools-Nederlandse handelscontacten in ons land, verbindt - volgens een ontvangen mededeling - geen bijzondere rechten of voordelen aan het lidmaatschap van de vereniging "Nederland-Polen".

Het onderzoek heeft dan ook geen bevestiging opgeleverd van hetgeen te dezen opzichte in Uw eerder aangehaald schrijven werd bericht.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam.

00618
Amsterdam, 10 April 1948.

Vaignd.

14 APR. 1948

ACD/33274

BUREAU B

15 APR 1948

No. 1485B-47. J.A.

Uw schrijven no. 11952.

Onderwerp:
Vereniging Nederland-Polen.

G e h e i m.

In antwoord op bovenaangehaald schrijven, dd. 1 November 1947, kan omtrent de daarin door U genoemde personen het volgende worden bericht.

X Salomon DE WOLFF, geboren te Sneek, 13 Augustus 1878; van beroep accountant, van Nederlandse nationaliteit, kerkgenootschap Nederlands Israelitisch, wonende Rooseveltlaan 126 huis te Amsterdam, Hij is gehuwd met Anna Maria GRUNT-JES, geboren te Den Helder, 29 Augustus 1907.

Hij behoort tot de groep aanhangers van de oude S.D.A.P. in de Partij van de Arbeid, en is vaste medewerker aan "De Vlam".

In 1946 was hij een der initiatiefnemers tot oprichting van het Socialistisch Democratisch Centrum, van welke organisatie hij op 9 Maart 1947 te Utrecht gekozen werd als voorzitter. Hij is ook lid van het initiatief-comité tot vorming van een socialistische werkgemeenschap. Verder is hij medewerker aan de rubriek Radiolympus van de V.A.R.A. In 1939 was hij secretaris-penningmeester van het Nederlands Comité voor zorg voor het Spaanse kind, afdeling van de Commissie "Hulp aan Spanje".

X Victor Emanuel VAN VRIESLAND, geboren te Haarlem, 27 October 1892, letterkundige, van Nederlandse nationaliteit, geen kerkgenootschap, wonende Postjeskade 249-II te Amsterdam, Hij is gehuwd met Antonia Wilhelmina VAN DER HORST, geboren te Colombie, 25 November 1915.

Hij staat bekend als zeer links georiënteerd. Hij is medewerker aan "Nu", het orgaan van de Landelijke Vereniging Nederland-U.S.S.R. en had in 1946 zitting in het Aanbevelingscomité voor hulp aan het Spaanse kind in Frankrijk, georganiseerd door "Vrij Spanje".

NK Bernard JELGERSMA, geboren te Arnhem, 26 Juni 1898, arts, van Nederlandse nationaliteit, geen kerkgenootschap, wonende Kerkstraat 459 te Amsterdam. Hij is gehuwd met Machteld Aleid COLENBRANDER, geboren te Voorburg, 13 Augustus 1905.

Volgens ontvangen inlichtingen zou hij lid zijn van de Partij van de Arbeid, doch op politiek gebied geen activiteit ontwikkelen.

X Wilhelmina Maria VAN DER BURG, geboren te Rotterdam, 28 November 1910, zonder beroep, van Nederlandse nationaliteit, geen kerkgenootschap, wonende Spinozastraat 43-II te Amsterdam. Zij is sedert 2 October 1947 te Amsterdam ingeschreven, komende van Hilversum, Laarderweg 152.

X Zij leeft gescheiden van haar echtgenoot, genaamd Johan

X Frederik VAN MEURS, geboren te Schiedam, 8 Maart 1910.
Deze woont vermoedelijk in Eindhoven.
Betrokkene is sedert 1945 verbonden aan het dagblad "Het
Parool", eerst als journaliste en daarna als secretaresse
van de redactie. Politiek is zij vrij links georiënteerd.

/ Jan Hendrik DE GROOT, geboren te Alkmaar, 13 Maart 1901,
journalist en assistent-bibliothecaris van de Koninklijke
Nederlandse Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, van
Nederlandse nationaliteit, kerkgenootschap Nederlands-
Hervormd, wonende Achillesstraat 10-III te Amsterdam.

- Hij is gehuwd met Cornelia BOLDERHEIJ, geboren te Amster-
dam, 12 September 1902.

Hij is lid van de Partij van de Arbeid en verslaggever
van het dagblad "Het vrije Volk". Van zijn hand zijn vele
verzen verschenen, die vroeger een christelijke geest
ademden; zijn huidige poëzie ligt grotendeels op politiek
terrein. In 1947 publiceerde hij in "De vrije Katheder"
een strijdlied tegen het Franco-fascisme.

In de administratie van de Politie en van de P.R.A., alhier,
is ten aanzien van vorengenoemde personen niets nadeligs
bekend.

VERZONDEN AAN: Hfd C.V.D., Den Haag.

L.2.

I.D.
D I N H A A G.

Doss.129/5.

~~K~~

CONFIDENTIEEL.

Volgno.

15 APR. 1948

33376.

Hierbij wordt toegezonden een uitnodiging van de Vereniging "Nederland - Polen", tot het bijwonen van een lezing op Vrijdag, 16 April, a.s. in Hotel "Krasnapolski" te Amsterdam door:

X | Prof. Dr. Edward LIPINSKI, President van de Economische Staatsbank in Warschau en

K | Prof. Dr. MANFRED LACHS, Hoogleraar aan de Universiteit te Warschau.

Beiden afgevaardigden uit Polen naar de Conferentie van Internationale Zaken in Scheveningen.

Zij zullen behandelen het onderwerp:

"Problemen betreffende veiligheid en economische ontwikkeling in verband met de oplossing van het Duitse vraagstuk".

Zie dezerzijds schrijven Doss.149/1 van 10 April 1948 (Uw schrijven No.X.30644 d.d. 4 Maart 1948).

Verzonden op 15 April 1948

aan: C.V.D.

UITGEBOEKT

15 April

0931E040
8.

B. 33376.

één.

II. TV.2.

XXXXXX
XXXXXX

G E H E I M.

Vereniging "Nederland-Polen".

Hierbij heb ik de eer U een uitnodiging van de Vereniging "Nederland-Polen" aan te bieden, tot het bijwonen van een lezing op 16 April 1948 te Amsterdam in hotel Krasnapolsky, naar de inhoud waarvan ik moge verwijzen.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

De Heer Hoofdcommissaris v. Politie

te

J.G.Crabbendam.

AMSTERDAM.

21 APR 1948

No. 1485c-47 ID.

G E H E I M.

Amsterdam, 17 April 1948.

VERSLAG, van een huishoudelijke bijeenkomst van de
Vereniging NEDERLAND-POLEN, gehouden op 16
April 1948 in hotel KRASNAPOLSKY, alhier.

Voor deze vergadering waren uitnodigingen verzonden
aan de leden dezer vereniging.
In het zaaltje waren geen versieringen aangebracht.
Er werd niet gecolpporteerd.
De aanwezigen --51 in totaal-- bleken elkaar praktisch
allen te kennen en onderhielden zich met elkander,
zowel in het Nederlands als in het Pools.

7/5 6168 {X} Te ca. 20.30 uur opende de onbekend gebleven voorzit-
ter --vermoedelijk Siegfried van PRAAG, geboren te
Amsterdam, 20 October 1888,--de bijeenkomst met een
woord van welkom tot de beide Poolse professoren,
waarna hij direct het woord gaf aan Prof.Dr.Manfred
LACHS, hoogleraar aan de Universiteit te Warschau,
die zou spreken over de "Problemen betreffende veilig-
heid en economische ontwikkeling in verband met de
oplossing van het Duitse vraagstuk."
Prof.LACHS hield zijn rede in het Engels, na zich ver-
ontschuldigd te hebben, niet in het Nederlands te
kunnen spreken.

Spreker begon met een overzicht te geven van de ellende
welke het Poolse volk had moeten doorstaan, als ge-
volg van de Duitse agressie. Het woord "Duitsland"
--zo vervolgde spreker-- was in die jaren voor ons
synoniem aan moord, concentratiekamp en verhongering.
Na enorme opofferingen zijn de geëllieerde legers er
ten slotte in geslaagd Duitsland te verslaan. Maar
daarmede was nog niet het eind gekomen aan de taak
der geëllieerden. Want daarna moest nl. nog een moeil-
ijk probleem worden opgelost en wel het probleem van
de heropvoeding en denazificatie van het Duitse volk.
En bijna drie jaar na afloop van de oorlog kan men
niet zeggen, dat dit probleem tot onze tevredenheid
is opgelost. Vooral de heropvoeding van de jeugd laat
nog steeds veel te wensen over, terwijl een groot deel
van het Duitse volk nog steeds mank gaat aan een mis-
plaatst superioriteitsgevoel. Natuurlijk zijn er ook
wel goede Duitse democraten, maar zij zijn in de min-
derheid en worden nog steeds achteruit gezet.

Voor

Voor een duurzake vrede is het een vereiste, dat de Europese volkeren als gelijken naast elkander leven, maar voor vele Duitsers is dit nog een onaanvaardbaar begrip. Duitsland is door de grote bezettende machten thans in zônes verdeeld. In het belang van de vrede --aldus spreker-- eisen wij echter geen verdeeld Duitsland, maar een Duitsland met een centraal bestuur, omdat een verdeeld Duitsland vroeg of laat toch weer aanleiding voor een oorlog zal zijn. Wat wij van de Duitsland bezettende machten en van de U.N.O. eisen, dat is veiligheid en nog eens veiligheid.

Hoewel Duitsland ons veel ellende heeft berokkend willen we daar een streep onder zetten en in vriendschap met dat land leven, mits het zijn goede wil toont.

Slechts een centraal bestuurd Duitsland zal in staat zijn de gevolgen van de oorlog te boven te komen, hoewel hierin ook gevaren schuilen. Er zal nauwkeurig op moeten worden toegezien, dat de Duitse industrie, die van de Oost- en Zuid-Oost Europese staten niet overvleugelt. Op het ogenblik is Duitsland's industriële potentie reeds groter dan in 1938. Niet moet worden uit het oog verloren, dat het Duitse volk het gedurende de oorlogsjaren niet slecht heeft gehad, voor zover de voeding betreft, in tegenstelling met de bevolking van de bezette landen.

Spreker besloot zijn rede met er op te wijzen, dat, hoewel er momenteel nog geen gevaar dreigt voor versterking van de vrede van Duitse zijde, dit ook in 1919 werd gezegd, na afloop van de eerste wereldoorlog, welke eveneens door Duitsland werd verloren, zodat een voortdurende en strenge controle op de ontwikkeling der Duitse industrie een gebiedende eis is.

XI Nadat de voorzitter deze spreker eveneens in het Engels bedankt had, gaf hij het woord aan Prof. Dr. Edward LIPINSKI, president van de Economische Staatsbank te Warschau, die meer in het bijzonder de economische zijde van het Duitse vraagstuk zou bespreken.

Ook deze spreker begon zich in het Engels te verontschuldigen, dat hij geen Nederlands kon spreken en voegde hieraan toe, dat hij zijn toespraak in het Engels zou houden, hoewel hij deze taal ook niet volledig beheerste.

Hij sprak minder dan 10 minuten, waarbij hij trachtte zijn rede, die op schrift was gesteld, voor te lezen. Hij had kennelijk moeite met het voorlezen, sprak het Engels zeer slecht uit, waarbij hij meerdere malen geruimen tijd op een woord zat te turen, het daarna uitsprak en het soms wel 3x herhaalde, om het uitgesprokene te verbeteren. Bovendien sprak hij tamelijk binnensmonds, zodat zijn rede voor de aanwezigen niet te verstaan was. Hij noemde enkele malen het Marshallplan en sprak over goederenruil tussen Polen en Duitsland. Polen zou kolen kunnen leveren en in ruil hiervoor machinerieën van Duitsland willen hebben.

Na ook deze spreker voor zijn rede in het Engels bedankt te hebben, sloot de voorzitter te ca. 21.25 uur de bijeenkomst, welke dus nog geen uur heeft geduurd, waarna de aanwezigen het zaaltje verlieten.

VERZONDEN AAN: Hfd. CVD., Haag.
HC., Asd.

A.3

agenders - *606w.*

⊗ *Am*

006w.

Van V.D. II

9 FEB. 1948

ACD/

29095

Vereniging Nederland Polen.

De Vereniging Nederland-Polen is opgericht te Amsterdam, 8 Februari 1947. Zij stelt zich ten doel de economische, culturele en wetenschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Polen te bevorderen.

Het bestuur bestaat uit de volgende personen:

- ✓ x Siegfried van Praag - voorzitter
- ✓ x Mevr. van Traa-van der Burg - secretaresse
- ✗ Max Gorzynski - penningmeester.

✓ x Siegfried van Praag, geboren 20.10.'88, wonende Waningstraat 6 bov. te Amsterdam, leraar geschiedenis en tolk, voor 1940 voorzitter van de Vereniging Nederland-U.S.S.R., thans bibliothecaris van de Verg. Nederland-Rusland te Amsterdam; gehuwd met Ljouba Dworson geboren 8.3.193 te Witebsk, lerares M.O. Russisch. van Praag is een uiterst links georiënteerde socialist.

x Max Gorzynski geboren te Dzialdow (Soldau), 18.11.'99, wonende Leeuwerikstraat 6, Leiden. Woonde van 1923 tot 1933 te Remscheid. Werd in 1925 of 1926 lid van de Kommunistische Partei Deutschland. Was van 1928 tot 1933 voor deze partij lid van de gemeenteraad te Remscheid. Werd in 1933 gearresteerd en tot 1 anderhalf jaar gevangenisstraf veroordeeld. Is na zijn straftijd uitgeweken naar Nederland. Hij bezit de Poolse nationaliteit.

✓ De vereniging geeft een maandblad uit, dat dezelfde naam draagt als de vereniging. Redacteuren van dit blad zijn van Praag en Gorzynski.

In het comite van aanbeveling hebben o.a. zitting:

- ✓ - Mevr. Petra Eldering, lid wetenschappelijk bureau CPN en hoofd-redactrice Vrije Katheder.
- ✓ x Mevr. Prins Willekes Mac-Donald, lid wetenschappelijk bureau CPN.
- ✓ x Dr. Annie Romein-Verschoor, mederwerkster Vrije Katheder en Vlam, lid van het Initiatief Comite Verg. Nederland Rusland.

's Gravenhage, Januari 1948.

C. V. D.
=====

Breda, 16 April 1948.

OPGELEGD

No:197/-48-Geheim.

BUREAU B

24 APR 1948

Volgno.

23 APR. 1948

ACD 33968

Onderwerp: "Vereniging Nederland-Polen".

Hiermede moge ik U.H.B.G. in herinnering brengen de inhoud van Uw schrijven, No: B-11026-Geheim, d.d. 26 Februari 1947, dienende als antwoord op een U toegezonden rapport, No: 52/-47-Geheim, d.d. 14 Februari 1947, met een bijlage, op bovenvermeld onderwerp betrekking hebbende.

In genoemd schrijven deelt U mij mede, dat op 8 Februari 1947 te Amsterdam een vereniging "Nederland-Polen" is opgericht, waaromtrent uitvoerige inlichtingen aan de I.D. te Amsterdam waren verzocht, na ontvangst van welke gegevens, mij dien-aangaande nadere inlichtingen zouden worden verstrekt.

Tot op heden mocht ik die nadere inlichtingen echter nog niet ontvangen.

A a n

De Heer Hoofd van de C.V.D.
J a v a s t r a a t, 68.
's-G R A V E N H A G E.

Handwritten notes:
Het reeds vermeld voorafgaand
voor het aan het bureau
tonen van de gegevens over Wland-
Polen in de daartoe reeds gedaan, mon-
deling toezegging dat een rapport van
België zal worden samengesteld, over
de brief van 26.2.47, bij W.H. in herinne-
ring gebracht. Zonder dit rapport
zou het rapport ook in zijn tijd
zijn gekomen. 22.4.48

B 33968 GEHEIM
een

III IIIc 2

197/48

16.4.1948

Vereniging "Nederland-Polen".

7 Mei

8.

XXX
XXX

OPGEHEF

Onder verwijzing naar Uw bovenaangehaald schrijven gelieve U als bijlage dezes een kort overzicht aan te treffen van de dezerzijds t.o.v. de vereniging "Nederland-Polen" ter beschikking staande gegevens.

Wanneer de pogingen om de hand te leggen op de statuten der vereniging tot resultaat leiden, zal afschrift hiervan onmiddellijk aan U worden doorgezonden.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

Aan de Heer B. Wijnhuizen
t Avontuurstraat 24
te
BREDA.

J.G. Crabbendam.

Vereniging Nederland-Polen

Deze vereniging werd op 8.2.1947 te Amsterdam opgericht-

DOEL:

De bevordering van de economische, culturele en wetenschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Polen.

In het Comité van Aanbeveling hebben (hadden) personen van verschillende politieke overtuiging zitting. Naast communistische figuren als:

ELDERING, Mr. Petronella Everdina, geb. 6.10.1909 te Rotterdam;
WILLEKES MACDONALD, Mr. Ina Elisabeth, geb. 21.3.1886 te Haarlem, echtgenote van A.P. PRINS en
VERSCHOOR, Dr. Anna Helena Margaretha, geb. 4.2.1895 te Nijmegen, echtgenote van Prof. J.W. ROMEIN, staan personen met een min of meer vooraanstaande positie in de Partij van de Arbeid en personen, die hoewel politiek belangstellend, niet als politieke figuren en zeker niet als linksgeoriënteerd beschouwd kunnen worden.

Het bestuur wordt gevormd door:

PRAAG, Siegfried van, geb. 20.10.1888 te Amsterdam, wonende te Amsterdam, communist, voorzitter;
TRAA- van den BURG, Henriette, secretaresse en
GORZYNSKI, Max, geb. 18.11.1899 te Dzialdow (Polen), wonende Leeuwerikstraat 6 te Leiden, penningmeester.

Laatstgenoemde woonde van 1923-1933 in Duitsland en was daar lid van de K.P.D. werd in 1933 gearresteerd en week, na 1 1/2 jaar gevangenisstraf te hebben ondergaan, uit naar Nederland. Hij bezit de Poolse nationaliteit. Poolse correspondentie, de vereniging betreffende, moet aan zijn adres worden gericht.

De vereniging geeft een maandblad uit, eveneens genaamd "Nederland-Polen", mede met het oog op de politieke verhoudingen welke bestaan tussen Polen en Rusland, dat meerdere niet-communistisch georiënteerde leden van het comité van aanbeveling, zich inmiddels hebben teruggetrokken. Eenzelfde verschijnsel was waar te nemen bij de vereniging "Nederland-Rusland", toen men ging bemerken, dat het doel van de vereniging kennelijk was, het winnen van een bepaalde groep personen, voor het winnen van de communistische idee.

Vertrouwelijk.
=====

25 Mei 1948.

Volgno.

26 MAI 1948

ACB 36240

OPGELEGD

In het maandblad "NEDERLAND - POLEN" van April 1948, Uitgave der Vereniging Nederland-Polen, komt op de buitenomslag een artikel voor, getiteld "KOMUNIKAT", luidende als volgt:

Het Consulaat-Generaal van Polen in Amsterdam maakt bekend:

Bij besluit van de Poolse Ministerraad dd. 23.2.48 is besloten om de termijn van terugkeer van de intellectuele Polen uit het buitenland te verlengen tot 31.7.48.

Met deze personen worden bedoeld, personen die in het Poolse leven een bepaalde functie hebben bekleed of in het openbare leven leiding hebben gehad.

Dit besluit van de Poolse Regering is een teken, dat de Poolse Regering in de beste verstandhouding wil staan tot deze personen en dat men hen hiermede tegemoet wil komen.

Tegelijkertijd maakt het Consulaat bekend, dat indien de gestelde termijn wordt overschreden de rechten dezer personen automatisch verloren gaan.

N. 79

Notitie.

's-Gravenhage, 27 April 1948.

OPGELEGD

25 MARCH 1948

een actie zonder overleg met

KB

REPUBLICAAT

36705

Het onderstaande is afkomstig uit de verklaringen van E (12-3-48)

- A. De vereniging Nederland-Polen werd opgericht door een zekere GORZYNSKI. Deze vereniging werd opgericht met medeweten en de steun van de Poolse gezant, die tevens voorzitter werd.
- B. Als jonge man was GORZYNSKI uitgever van een communistisch blad in Duitsland. Ten tijde van het Hitler regime werd hij gearresteerd en heeft sindsdien een avontuurlijk bestaan geleid.
- C. Niet officieel is hij de persattaché van de Poolse legatie en is over het algemeen op goede voet met de gezant.
- D. GORZYNSKI heeft aan de gezant medegedeeld dat hij geen communist was, maar dat hij talrijke contacten met Nederlandse communisten had.
- E. De vereniging Nederland-Polen heeft heel weinig geld, wat nog afkomstig is van de contributie van de Nederlandse leden.
- F. Het is echter niet uitgesloten, dat GORZYNSKI meer contact heeft met Nederlandse communisten dan hij erkent. Indien dit zo is doet hij dit prive en niet als lid van de vereniging Nederland-Polen. Hij weet dat de gezant er nooit in zou toestemmen dat de vereniging of het gezantschap dingen zou doen die onverenigbaar waren met de diplomatieke gebruiken. De gezant heeft GORZYNSKI dit meerdere malen medegedeeld.
- G. GORZYNSKI ontving een zekere hoeveelheid inlichtingen van communisten waar G niet om gevraagd zou hebben, maar die ze hem gewoon komen brengen.
- H. Verschillende malen gaf GORZYNSKI deze inlichtingen door aan de gezant. Voornamelijk waren het mededelingen betreffende economie en politiek.
- I. De communisten, die deze inlichtingen verstrekte waren meest in dienst in betrekkingen waar zij deze inlichtingen konden verkrijgen.
- J. E. voegde hier nog een toe, dat het voor communisten een heel gewone methode is om op eigen initiatief naar de Sowjet Ambassade of naar de legaties van de satelliet landen inlichtingen te brengen. De communisten beschouwen het als hun plicht dit te doen als een long term policy om hun land te helpen door Moskou te helpen tegen de tegenwoordige machthebbers.

Distributie:

*O.D. 57

P.D. 5757

P.D. 5439

O.D. Ver.Ned.-Polen

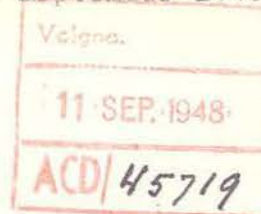
LP. 27-4-48

1011.

POLITIE TE AMSTERDAM
Bureau HOOFDCOMMISSARIS
INLICHTINGDIENST

Amsterdam, 8 September 1948.

Nr. I.D. 4618-48.
1485e-47.
Uw brief:

Onderwerp:

Vereniging Nederland-Polen.

Bijlagen:

GEHEIM

Ik heb de eer Uhoogedelgestrengte te berichten, dat het in het voornemen van de VERENIGING NEDERLAND - POLEN ligt, om op Vrijdag 24 September a.s. in de aula van het Indisch Museum (voorheen Koloniaal Instituut), alhier, een vergadering te beleggen, waarbij als sprekers zullen optreden de bij U bekende:

- Van deze medij x
and in
hoof van*
1. Prof.Mr. Willem Frederik WERTHEIM, geb. 16.11.1907 5221
 2. Samuel DAVIDS, geb. 8.2.1897, en P.D. 6892
 3. Leendert Pieter Johan BRAAT, geb. 23.11.1908. P.D. 6650

Aangezien de aula van dit Museum niet aan politieke organisaties wordt verhuurd, moge ik U verzoeken mij wel --tijdig-- te willen doen mededelen of Uwerzijds wellichtgegronde feiten bekend zijn om deze vereniging onder het begrip politieke organisaties te rangschikken.

Coll.:

DE HOOFDCOMMISSARIS VAN POLITIE
namens deze
DE COMMISSARIS VAN POLITIE,

J.H. Heyink
J.H. Heyink.

Aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te
's-Gravenhage.

B 45719

UITGEBOKT

14 September 8.

XXXX
XXXX

III IIIc 3

4618-48
1485e-47
8.9.1948

Ver. Nederland-Polen.

n.a.v. schr. van Amsterdam,
no 45719

GEHEIM.

In antwoord op nevenvermeld schrijven heb ik de eer U te berichten, dat mij voorshands nog geen bijzonderheden bekend zijn, welke zouden rechtvaardigen de vereniging "Nederland-Polen" als een politieke organisatie te beschouwen.

Uiteraard blijf ik desalniettemin ten zeerste geïnteresseerd in de acties van deze vereniging en ik zal het op prijs stellen - speciaal gezien de namen der drie aangekondigde sprekers - volledig over het verloop van de op 24.9 te houden vergadering te worden ingelicht.

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

1000 46631
025-8
Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
ac namens deze:
II

L.L. van Laere.

a. 46631

No. 1485f-1947.

B

G E H E I M.

Amsterdam, 25 September 1948.

VERSLAG van de op 24 September 1948 gehouden openbare cultu-
rele avond, onder auspiciën van de Vereniging Neder-
land-Polen, in de aula van het Indisch Instituut te
Amsterdam.

Deze avond was o.m. aangekondigd in DE WAARHEID van 21 dezer,
met vermelding der sprekers; ook zouden enige culturele films
worden gedraaid. Toegang f 0.75.

Voor het begin werd bij de ingang van het Indisch Instituut
gecolporteerd met het maandblad EEN van het ANJV.
Bij het binnenkomen werd aan iedere bezoeker een door de or-
ganiserende vereniging gestencilde motie uitgereikt, welke
motie was aangenomen op het in Wroclaw gehouden vredescongres.
In de Vrije Katheder van September 1948 werd de motie gepu-
bliceerd.

In de aan ca. 500 personen plaats biedende zaal waren ongeveer
325 personen aanwezig, waaronder een groot aantal vrouwen.
De leeftijden varieerden van 25 tot 75 jaar. Mensen in uni-
form werden niet opgemerkt.

Om ongeveer 20.20 uur opende de voorzitter der vereniging,
Siegfried van PRAAG, geboren te Amsterdam, 20 October 1888,
leraar, wonende alhier, deze avond met een kort woord van
begroeting. Speciaal de nieuwe Poolse gezant betrok hij daar-
in. Ook was hij verheugd over de grote opkomst.
Het doel van deze culturele avond was om een verslag uit te
brengen van de reis naar Polen en de deelname aan het vredes-
congres in Wroclaw.
Vervolgens sprak hij een woordje Pools tot de Poolse gezant,
waarbij hij hem verzocht enige woorden tot het publiek te wil-
len richten, waaraan deze in de Franse taal voldeed.

Eerste spreker was Samuel DAVIDS, geboren te Amsterdam, 8 Fe-
bruari 1897, redacteur, wonende alhier, over het onderwerp:
"De Westelijke gebieden van het na-oorlogse Polen".
Spreker gaf eerst een overzicht van de indrukken, die hij 1½
jaar geleden bij zijn bezoek aan Polen had opgedaan. Hij had
het over de vernielingen in de grote steden door de oorlogs-
handelingen en de hopeloze economische toestanden. Hij was e-
daarom blij om nu te kunnen zeggen - na zijn bezoek als afge-
vaardigde naar genoemd vredescongres - dat in het nieuwe Pol-
sedertdien hard is gewerkt. Hij ontkende niet dat er op alle-
lei gebied nog grote moeilijkheden waren, vooral wat betreft
het wonen en werken in de grote steden van groepen mensen die
onderling zo veel verschilden; b.v. zij, die uit de Oostelijke
gebieden afkomstig waren en zij, die jarenlang in het Westen
aan Duitse invloeden onderhevig waren geweest.

functie op handen op kant

*Alles is toch volkomen
bekend!
"De Franse"*

In de Poolse handel speelt niet de Sowjet-Unie de belangrijkste rol, hetgeen moge blijken uit het feit, dat zowel deze Unie als Zweden elk met 28% in de totaalhandel van Polen delen. Het nieuwe Polen streeft naar versteviging van cultureel en economisch contact met de Westeuropese landen.

Opheffen op kant
x/

De tweede spreker, Prof.Mr. Willem Frederik WERTHEIM, geboren te Leningrad, 16 November 1907, docent Gem.Universiteit, wonende alhier, sprak over het onderwerp: "Mijn indrukken uit Polen". Hij betoogde, dat hij als deelnemer aan het vredescongres in Wroclaw voor het eerst Polen had bezocht en was zodoende niet in staat, zoals de heer Davids, vergelijkingen te treffen. Hij gaf een uitvoerige uiteenzetting over de wijze waarop zij daar ontvangen waren en hij roemde de gastvrijheid van het Poolse volk. Evenals de vorige spreker belichtte hij de strijd tegen de fascist en de daarvoor gebrachte offers. Ook beschreef hij de verwoestingen en verklaarde, dat niets hem zo had verwonderd als de vitaliteit der Polen, hun wil om op te bouwen en te tonen dat zij niet zo achterlijk waren als de Duitsers zeiden.

*Wat wil de man
hierna zeggen,
als hij geen
van levensmiddelen
nemen?*

Over de levensstandaard in dit huidige Polen was hem opgevallen dat de ongeschoolde arbeiders ca. f 50.- per maand, de onderwijzers ca. f 75.- per maand, de geschoolde arbeiders ca. f 120.- per maand en de professoren ca. f 200.- per maand verdienen. Het levensonderhoud is daarentegen zeer laag; vele vrouwen evenwel moeten meewerken om het gezin in stand te houden.

Daar zijn ook, evenals in Rusland, de bedrijven genationaliseerd en in corporaties ondergebracht. Er zijn nog wel particulieren die luxe-winkels exploiteren en deze lieden maken exorbitante winsten, die wel tot f 5000.- per maand oplopen. Zij mogen echter niet in de staatswinkels kopen.

Van een druk van de zijde der Sowjet-Unie was hem niets gebleken. Ook was daarvoor de tijd om dit te constateren veel te kort. Hij heeft gedurende zijn aanwezigheid daar steeds vrij kunnen rondlopen en het was opvallend dat er nergens Sowjetsoldaten werden opgemerkt; zelfs het portret van Stalin was hij niet tegengekomen. Van een ijzeren gordijn bewesten Polen was beslist geen sprake. De moeilijkheden bij de grens tussen Polen en de Sowjet-Unie zijn zeker niet minder groot dan die aan deze kant.

Tot besluit van zijn rede pleitte hij voor nauwere samenwerking tussen het nieuwe Polen en de Westerse landen.

Opheffen op kant
x/

Als derde en laatste spreker trad op Leendert Pieter Johan BRAAT, geboren te Arnhem, 23 November 1908, beeldhouwer, wonende alhier, met het onderwerp: "De oude en nieuwe kunst in Polen". Spreker betoogde dat het hem bij zijn bezoek was opgevallen dat er in Polen zoveel kunsttentoonstellingen worden gehouden. Hij was er voldaan over dat de modernisten op elk terrein de leiding hebben. Natuurlijk doen zich daar ook moeilijkheden voor, omdat lang niet door iedereen de moderne kunst wordt begrepen. Men heeft daar evenwel een oplossing voor gevonden. Als een tentoonstelling wordt ingericht beslissen vooraf enige niet-deskundige arbeiders en boeren wat wel en niet te begrijpen is. Na nog enige opmerkingen over de grilligheid waarmee men in het Westen t.o.v. de moderne kunst staat, ten beste te hebben gegeven verdween ook deze spreker van het toneel.

BIII a.

Na een pauze van 20 minuten werden de documentaire film DE ODRA en de nieuwe film DE OVERSTROMING gedraaid, die een beeld gaven van het leven en de verwoestingen in Polen. Van enige politieke betekenis of propaganda kan niet worden gesproken.

De stemming in de zaal was zeer lauw; het gebodene viel kennelijk tegen.

Om ± 22.15 sloot Van PRAAG de bijeenkomst met een kort dankwoord aan sprekers en bezoekers.

VERZONDEN AAN: Hfd. CVD., Haag.
B.M. Asd.
H.C. Asd.

J/Q-4

MOTIE AANGENOMEN OP HET VREDESCONGRES

te W R O C L A W.

Wij, op cultureel gebied werkzame mannen en vrouwen, beoefenaars van kunsten en wetenschappen uit 45 landen, bijeengekomen in de Poolse stad Wroclaw, richten ons tot de intellectuelen der wereld.

Wij herinneren u aan het dodelijk gevaar, dat zo kort geleden nog de beschaving bedreigde. Wij zijn getuige geweest van fascistische barbaarsheid, van de vernieling van historische en cultuur-monumenten, van de vervolging en afslachting van intellectuelen, van de volkomen onderdrukking van alle geestelijke waarden, hetgeen alles bijeen de gedachte alleen al aan geweten, rede en vooruitgang in gevaar bracht. De menselijke beschaving werd gered ten koste van weergaloze offers en ontberingen, door het volledig samengaan van alle democratische krachten - van de Sowjet-Unie, van de volken van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten en van de heldhaftige volksverzet-bewegingen in landen, die door het fascisme waren overweldigd.

En thans is - tegen de wil en de verlangens van de volken van alle landen - een handvol zelfzuchtige mannen in Amerika en Europa, die fascistische denkbeelden nopens superieure rassen en nopens het stuiten van vooruitgang hebben geërfd, en die fascistische methoden om alle vraagstukken door wapengeweld op te lossen, hebben overgenomen, er opnieuw op uit een aanslag te plegen op de geestelijke schatten van de volken der wereld.

De beschaving van de landen van Europa, die zoveel hebben bijgedragen tot het totaal der menselijke prestaties, wordt bedreigd met het verlies van het eigen nationaal karakter.

In een reeks landen - in Griekenland, Spanje, Latijns-Amerika - hoeden krachten, die vijandig staan tegenover de vooruitgang, het fascisme niet alleen, maar strooien zij bovendien nieuw zaad van dat fascisme uit.

Recht tegen rede en geweten in duurt de onderdrukking van menselijke wezens en van hele volken, die door hun onderdrukkers als kleurlingen worden aangeduid, niet alleen voort, maar wordt zij in feite nog intensiever.

Binnen hun eigen landen maken mensen, die fascistische methoden hebben aangevaard, zich schuldig aan achterstelling-om-ras en vervolgen zij vooruitstrevende geleerden en kunstenaars.

Wetenschappelijke ontdekkingen, die een zegen voor de mensheid zouden kunnen zijn, worden gebruikt voor de heimelijke aanmaak van werktuigen der vernieling, een feit, waardoor de verheven roeping der wetenschap wordt verbogen en in kwade reuk gebracht.

Door deze mensen worden woord en beeld niet gebruikt om de volken te verlichten en dichter tot elkander te brengen, maar om lage hartstochten te prikkelen, haat te prediken, oorlog voor te bereiden.

In de vaste overtuiging, dat het noodzakelijk is de verworvenheden der progressieve cultuur vrijelijk tot wasdom en verbreiding te brengen in heel de wereld, ter wille van de vrede, de vooruitgang en de toekomst der mensheid, protesteren wij tegen elke belemmering van die vrijheid en leggen wij er de nadruk op, dat het - ter wille van de beschaving der wereld - noodzakelijk is, dat er wederzijds begrip zij tussen culturen en volken.

Beseffende, dat de moderne wetenschap grote nieuwe krachten heeft vrijgemaakt, die hoe dan ook, ten goede of ten kwade, door de mensheid zullen worden gebruikt, protesteert het Congres tegen het gebruiken der wetenschap voor destructieve doeleinden en dringt het er bij u op aan, uw uiterste krachten in te spannen om kennis te verbreiden door heel de wereld, de wetenschap toe te passen ten dienste van een snelle vermindering van armoede, onwetendheid, ziekte en ellende, die de meerderheid der mensheid teisteren, en samen te streven naar een vermindering van de belemmeringen, die niet alleen een vrij verkeer van mensen, die de zaak van vrede en vooruitgang willen dienen, in de weg staan, maar tevens de vrije publicatie en verspreiding van boeken, wetenschappelijke bevindingen en

Z.O.Z.

alle wetenschappelijke en culturele verworvenheden, die eveneens vrede en vooruitgang ten goede komen. De volken der wereld willen geen oorlog. En zij beschikken over voldoende kracht om vrede en beschaving te beschermen tegen een nieuw fascisme.

Intellectuelen der wereld!

Wij dragen een zware verantwoordelijkheid jegens onze volken, jegens de mensheid, jegens de geschiedenis.

Wij verheffen onze stem ter verdediging van de vrede en voor de vrije culturele ontplooiing der volken, voor hun nationale onafhankelijkheid en hun hechte vriendschap.

Wij vragen alle intellectuelen in elk land ons voorstel te bespreken.

Wij stellen voor: dat nationale culturele vredescongressen worden belegd in alle landen, dat overal nationale vredes-comité's worden gevormd en dat de internationale banden, die de intellectuelen van alle landen met elkander verbinden, worden verstevigd ten bate van de vrede.

Ver. Nederland-Polen,
Secr. Duchattelstr. 11,
's-GRAVENHAGE.

Notitie C.

13

Volgno.
15 MRT 1949
ACD/ 57641

Een mijner relaties overhandigde mij een invitatiekaart, uitgegeven door de Poolse Legatie, vermeldende de leden van het Hollandse erecomité. Het ligt niet voor de hand, dat deze vereniging iets subversiefs zou willen ondernemen, maar toch zou het misschien goed zijn de zaak eens te bekijken, aldus zegsman.

9.3.49

L.P. 2308

DRUKWERK

AAN

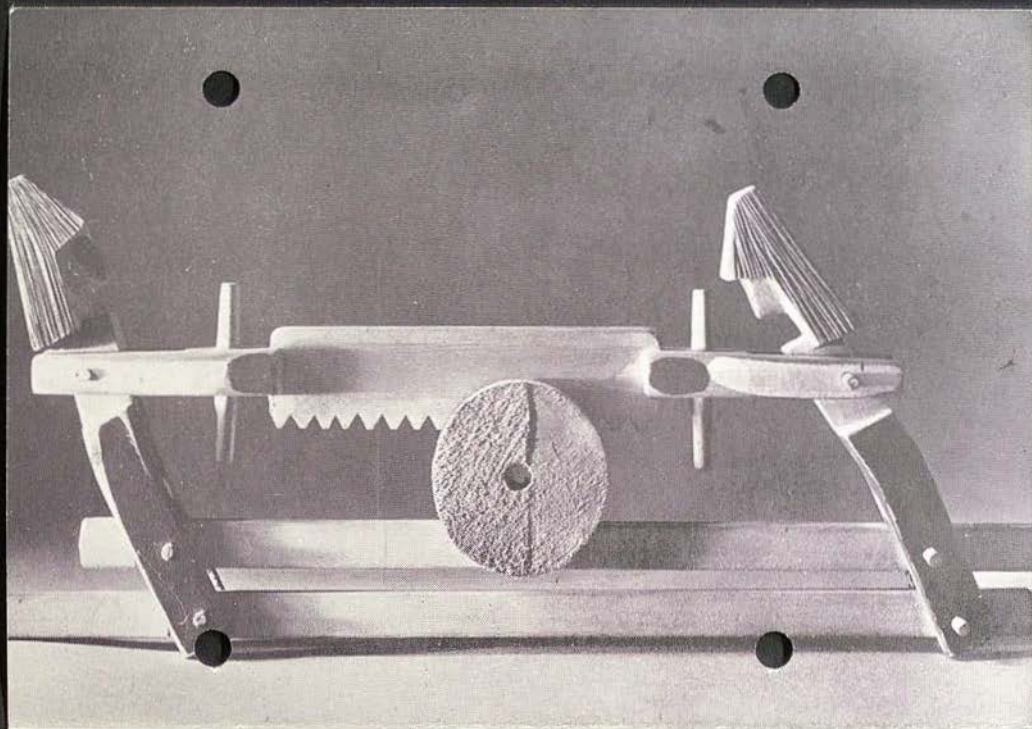
.....

VERENIGING NEDERLAND-POLEN

Secretariaat :

Duchatelstraat 11, 8-Gravenhage

.....

L.S.

Wij hebben de eer U uit te nodigen tot een bezoek aan de

TENTOONSTELLING van Poolse Volkskunst en Kunstnijverheid

georganiseerd door de Ver. „Nederland-Polen”, onder bescherming van de Poolse Gezant Z.E. Ks. Pruszyński. Deze tentoonstelling zal van 2—13 Mrt. a.s. in het Cultureel Centrum, Vondelpark te Amsterdam, worden gehouden. Zij is dagelijks geopend van 10—12 en 14—16½ uur. De voorwerpen worden verkocht. Het batig saldo van deze tentoonstelling zal worden afgedragen aan de Stichting '40—'45.

VERENIGING NEDERLAND—POLEN
Secretariaat: Duchatellstraat 11, 's-Gravenhage.

Het Erecomit :

Mr. A. J. d'Ailly, Burgemeester van Amsterdam.
Mr. A. de Roos, Wethouder van Amsterdam.
H. van den Eerenbeemt, Amsterdam.
Dr. J. Fisch, Directeur van Organon, Oss.
Mevr. C. R. Hanrath—Bakker, Amsterdam.
Mevr. M. Hoetink—Gertges, Amsterdam.
Dr. I. M ller, Consul-Generaal van Denemarken.
Mr. A. H. van Namen, Secr. Hoofdbestuur Stichting 1940—'45.
Jhr. W. J. H. B. Sandberg, Dir. Stedelijk Museum Amsterdam.
Mr. H. J. Reinink, Secr.-Generaal van het Ministerie van O. K. en W.
Victor E. van Vriesland, Voorz. Pen Club.
Dr. N. R. A. Vroom, Chef Afd. Kunsten van het Ministerie O. K. en W.

UITTREKSEL

Un : 04 488
 Ag.no.: 61780
 Voor : 04 618

De Vereniging "Nederland-Polen" - In haar maandblad ter bevordering van de economische en culturele betrekkingen (Mei - Juni 1949) betrad ook deze vereniging het politieke terrein met

een uitvoerige bespreking van de Poolse film "De laatste Etappe", gewijd aan de nazi-terreur in het kamp Auschwitz (Oswiecim). De redactie oefent daar in de volgende bewoordingen o.a. critiek op de huidige leider van de Duitse sociaal-democraten Schumacher: "Het protegeren van Duitsland na het jaar 1918, de hulp aan de Duitse reactionnaire krachten, aan de Hindenburgs, de von Papens, de Brünings, de Schleichers, heeft slechts super-Hindenburgs, "aarts-von Papens, en Schleichers voortgebracht, wier belichaming Hitler is geweest. Het terroriseren van de tegenwoordige Schumacher zal geen andere gevolgen hebben. Het kan alleen tot gevaarlijke resultaten leiden. Deze gevaarlijke situatie treden sommigen onbewust en anderen weer minder onbewust tegemoet. Daarom is deze film een slag met de vuist op de tafel van de kant dergenen die geen nieuwe oorlog wensen en geen nieuw "Oswiecim".

UITTREKSEL

Voor OD 618 Naam Ver. Ned.- Polen
Origineel in OD 485 Naam Polen werkz. i.d. Ned. Mijnen
Volgnr. Ag.nr. 62572 Aard van het stuk rapport
Afz. Mijnpolitie Datum 18-5-'49

Van de regering in Londen hoort men niets meer. Zij geeft geen teken van leven meer. Alleen de wereldbond te Londen stuurt nu en dan een bulletin genaamd: "Polonia Zagranicza". Uit Frankrijk verschijnt verder het blad "Naradowice", uit Londen "Dziennik Polski" (Pools Dagblad), "Orzet Bialy" (Witte Adelaar) en "Polska Wierna" (Trouw), uit Duitsland "Ostatni Wiadomosci" (laatste nieuws), terwijl van de Nederlandse Missie te Breda verschijnt "Zycie Polak Hollandia" (Pools Leven in Nederland). Dit zijn in hoofdzaak de bladen die veel verspreid worden onder de Polen en die tegen de regering van Warschau zijn. De jonge Polen, die in de gezellenhuizen verblijven, zijn voor een groot deel georganiseerd in eigen organisaties, verbonden met de Bond van Polen te Breda. De Vereniging Nederland-Polen stuurt in beperkte mate propagandamateriaal, doch zij heeft hier in het Zuiden geen invloed en zij heeft hier geen leden.

Uitgetrokken door P.f. Afd./Sectie ACD 4C Datum 2-7-'49
Op aanwijzing van B. 3d

UITTREKSEL

Uit : Ow 488
 Ag.no.: 64482
 Voor : Ow 618

Vereniging "Nederland-Polen" - Deze trad haast nog niet op. Aanvankelijk hadden talrijke vooraanstaande Nederlanders zich bereid verklaard zitting te nemen in het Comité van Aanteveling. Aangezien het orgaan der vereniging kenmerken ging vertonen een propagandablad te zijn ten dienste van het communistische eenheidsregiem in Polen, bedankten begin 1949 enkele Leidse Hoogleraren en andere bekende persoonlijkheden voor het lidmaatschap der vereniging. •

10618

Art. 1

De vereniging draagt de naam van VERENIGING NEDERLAND POLEN en is gevestigd te Amsterdam.

Als kenmerk draagt de vereniging het Nederlandse en Poolse wapen. De vereniging bestrijkt het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden en de Poolse republiek.

Artikel 2

De Vereniging Nederland Polen stelt zich ten doel de economische, culturele en wetenschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Polen te bevorderen.

De belangrijkste taken van de Vereniging zijn o.a.:

- a) de oprichting van een contact-dienst ten bate van de Nederlandse en Poolse handelswereld en haar instellingen;
 - b) het aanknopen van betrekkingen op maatschappelijk gebied, zowel als op het gebied van kunst en wetenschappen..
 - c) bevordering van de vriendschap tussen beide volkeren en hun regeringen
- en. Zij tracht dit doel te bereiken door:
- 1 uitgave van een tijdschrift
 - 2 de pers te voorzien van handelsberichten, statistieken uittreksels en publicaties; vrordeningen en administratieve regelingen
 - 3 het houden van voordrachten over actuele vraagstukken
 - 4 het organiseren van kunstuitvoeringen op muziek - en toneelgebied
 - 5 de uitwisseling van kunstenaars, journalisten studenten en gleeiden
 - het organiseren van tentoonstellingen op verschillend gebied
 - 7 het onderhouden van contact met uitgevers.

Artikel 3

Leden van de Vereniging Nederland - Polen kunnen zijn: Allen die contributie betalen en op aanvraag een lidmaatschapskaart ontvangen. Het lidmaatschap van de Vereniging Nederland Polen eindigt:

- a) door opzegging
- b) door royerling, indien een lid van de Vereniging, nadat de secretaris (esse) twee aanmaningen met een behoorlijken tussentijd heeft doen toekomen alsnog in gebreke is gebleven aan zijn (haar) financiële verplichtingen te voldoen, of indien de Raad van Bestuur het ongewenst acht dat hij (zij) langer lid van de Vereniging Nederland Polen blijft. De royerling kan slechts geschieden, mits een meerderheid van 2/3 van de Raad van Bestuur zich voor royerling uitspreekt.

Artikel 4

De vereniging Nederland Polen wordt bestuurd door de Raad van Bestuur, waarin behalve de President van de Vereniging en de secretaris (esse) ook drie medeoprichters der Vereniging zitting hebben. Bij uitvallen van een lid van den Raad wordt uit het dagelijks bestuur de vacante plaats bezet.

De Raad van Bestuur kiest uit de leden der Vereniging het dagelijksche Bestuur, bestaande uit een Voorzitter (ster) een vice Voorzitter (ster) een Secretaris (esse), een Penningmeester (esse) en een tweede Secretaris (esse).

De verkiezing van functionarissen vindt telken jare plaats op de jaarvergadering; de leden van het dagelijks bestuur zijn herkiezbaar. Iedere afdeling kan voor de verkiezing van deze functionarissen aanbevelingen zenden, waarbij echter de toestemming van de(n) aanbevolene schriftelijk moet worden zijn verkregen.

Bij ontstentenis van een der leden van het dagelijks bestuur wijst de Raad uit zijn midden een plaatsvervanger aan.

Voor vergaderingen van den Raad van Bestuur is het voldoende wanneer 2/3 van de leden aanwezig is.

Voorzitter en secretaris (esse) vertegenwoordigen de Vereniging Nederland Polen in en buiten rechte.

Artikel 5

Artikel 5

De Raad van Bestuur vergadert zo dikwijls als door het dagelijks bestuur of een derde van de leden van den Raad van Bestuur nodig wordt geoordeeld. De eerste vergadering welke in het jaar gehouden wordt is een jaarvergadering. De Raad van Bestuur is verplicht minstens eenmaal per jaar te vergaderen.

De oproep tot een vergadering geschiedt op de wijze als in het huishoudelijk reglement is bepaald.

Alle besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen, tenzij in deze statuten of in het huishoudelijk reglement een andere regeling is voorgeschreven.

Over personen wordt, indien gewenst, schriftelijk gestemd, over zaken mondeling. Bij staking van stemmen over personen beslist het lot; bij staking van stemmen over zaken ~~beslist het lot~~ wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Blanco en ongeldige stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

Artikel 6

De Vereniging Nederland Polen geeft een orgaan uit, waarin economische culturele, wetenschappelijke en andere vraagstukken behandeld worden (zie artikel 2). In het orgaan worden bijdragen van leden der Vereniging opgenomen. De Raad van Bestuur benoemt jaarlijks de redactie van het orgaan op voordracht van het dagelijks bestuur. De redactie is steeds herkiezbaar. Zij woont de vergaderingen van den Raad van Bestuur bij en heeft adviserende stem. De redacteur wordt bijgestaan door een redactie commissie van twee leden, waarin de Voorzitter van het dagelijks bestuur ambtshalve zitting heeft, terwijl het andere lid jaarlijks benoemd wordt door den Raad van Bestuur op voordracht van het Dagelijks Bestuur, en herkiezbaar is. De werkwijze der redactie wordt nader geregeld in het Huishoudelijk Reglement.

Artikel 7

De geldmiddelen van de Vereniging Nederland Polen bestaan uit:
a) contributies, te heffen op alle leden; het tijdstip en de wijze van betalen worden nader geregeld in het Huishoudelijk Reglement;
b) vrijwillige bijdragen, schenkingen, erfstellingen, legaten enz.
c) entreegelden.

Artikel 8

Wijziging van de statuten en ontbinding der vereniging kunnen alleen op plaats vinden krachtens een besluit van den Raad van Bestuur, genomen met ten minste 2/3 der uitgebrachte stemmen in een bijeenkomst, waar alle leden van den Raad van Bestuur aanwezig zijn. Bij het besluit tot ontbinding wordt tevens een besluit genomen over de bestemming der geldmiddelen.

Artikel 9

De vereniging is opgericht 2 Januari 1947 en wel voor onbepaalde tijd.

Artikel 10

De Raad van Bestuur stelt het huishoudelijk reglement vast, hetwelk niet in strijd mag zijn met deze statuten. In gevallen, waarin deze statuten of het Huishoudelijk Reglement niet voorzien, beslist het Dagelijks Bestuur.

afg 618

Huishoudelijk reglement

ingewilligd, afdoet
21/22

Artikel 1

De Raad van Bestuur van de Vereniging Nederland Polen heeft behalve de doelstelling, omschreven in artikel 2 van de Statuten, 1. het bijzonder tot taak:

Een huishoudelijk reglement vast te stellen, waaraan zich de leden zoveel mogelijk moeten houden.

Artikel 2

Een afdeling kan gevormd worden, wanneer minstens 5 leden in een bepaald district bestaan en daartoe schriftelijk het verzoek tot het dagelijks bestuur richten.

Het dagelijks bestuur beslist in ieder bijzonder geval, wat onder een district verstaan wordt. Wanneer de dagelijks bestuur weigert een afdeling toe te laten, staat beroep open op den Raad van Bestuur der Vereniging.

Artikel 3

Ieder lid of buitengewoon lid heeft het recht de bijeenkomsten van een andere afdeling bij te wonen.

Tot buitengewoon lid kan alleen de Raad van Bestuur iemand benoemen.

Artikel 4

De Voorzitter leidt alle vergaderingen van den Raad van Bestuur en verricht alle werkzaamheden, welke tot zijn functie behoren. In geval van ontstentenis van den Voorzitter neemt de Vice-Voorzitter zijn functie over.

De Voorzitter heeft ex officio zitting in alle landelijke afdelingen die onder goedkeuring van den Raad van Bestuur zijn ingesteld. Hij is niet verplicht alle vergaderingen en afdelingen bij te wonen, maar elke afdeling is gehouden steeds hem alle gevraagde inlichtingen te verschaffen. De Raad van Bestuur kan, wanneer hem dit goeddunkt, een of meer leden van de afdelingen uitnodigen om deel te nemen aan een commissie, voor het een of ander doel door den Raad van Bestuur ingesteld.

De secretaris (esse) roept de vergaderingen bijeen zowel van den Raad van Bestuur alsook van het Dagelijks bestuur, houdt de notulen, voert de correspondentie, brengt aan den Raad van Bestuur jaarlijks op de jaarvergadering een verslag uit en brengt voorts de verslagen uit van bijzondere bijeenkomsten. Hij of zij contrasigneert alle afdelingen.

De penningmeester (esse) incasseert de in artikel 7 bedoelde contributie van de afdelingen c.q. de leden. Zolang de vereniging minder dan 500 leden teldragen alle afdelingen aan den penningmeester alles af. De penningmeester ontvangt alle gelden, welke aan de vereniging Nederland Polen worden betaald en geeft hiervoor kwijting, betaalt alle rekeningen en deponereert alle gelden bij een Bank, door den Raad van Bestuur aan te wijzen. Hij maakt jaarlijks een financiële staat op en doet op de jaarvergadering verslag van de geldelijke positie van de Vereniging Nederland Polen.

De tweede secretaris voert de correspondentie met Polen en het buitenland. Hij houdt den Raad van Bestuur op de hoogte van alle zaken betreffende de vereniging.

Artikel 5

De datum en de plaats van de vergaderingen van den Raad van Bestuur worden door het dagelijks bestuur vastgesteld; die van het dagelijks bestuur in onderling overleg. De oproep tot een vergadering van den Raad van Bestuur moet tien dagen voor den dag, waarop de vergadering plaats zal vinden, geschieden. Voorstellen ter plaatsing op de agenda moeten binnen vijf dagen na deze oproep behoorlijk door den voorsteller ondertekend bij den secretaris worden ingediend, terwijl de agenda 3 dagen voor de vergadering in het bezit van den leden van den Raad moet zijn.

Een spoedvergadering kan door den Voorzitter op een termijn van 24 uur worden opgeroepen onder bijvoeging van de agenda. In een zodanige vergadering mogen geen besluiten worden genomen dan over onderwerpen, welke op de agenda zijn vermeld.

Artikel 6

Iedere afdeling zendt voot den 1 April van ieder jaar aan den Penningmeestervan de Vereniging Nederland Polen een lijst van het ledenaantal r 1 Januari van het jaar, met vermelding van de adressen en beroepen en de vermelding van het bedrag, dat het lid per jaar afgedragen heeft aan de vereniging. Het lidmaatschap bedraagt minimum f.5. per jaar Ieder lid kan voorts zelf zijn contributie bepalen.

Bureaunkosten en andere onkosten, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, worden uit de kas van de Vereniging Nederland Polen voldaan.

Voorgesloten oprichtingskosten worden als eerste vergeed. Zodra voldoende grote afdelingen van de vereniging bestaan en zij meer dan 500 leden telt, kunnen de bijdragen van de leden in de afdelingen zelf geregeld worden, met dien verstande, dat de contributie voor gewonen leden niet minder dan vijf gulden per jaar bedraagt.

Artikel 7

Alle leden van den Raad van Bestuur hebben gelijke stem.

Artikel 8

Er is een commissie voor de financiën van 2 leden, welke jaarlijks gekozen wordt door de jaarvergadering. Leden van het dagelijks bestuur of nieuw gekozen leden daarvan kunnen niet lid zijn van deze commissie, de eerst ledenvoor deze commissie worden voor den duur van het jaar door den Raad van bestuur benoemd. De Commissie controleert de boeken en financiële beschikden eenmaal per jaar.

Artikel 9

De redactie van het maandelijks bulletin is verantwoordelijk voor de uitgave en den inhoud van dit Maandblad, uitgezonderd voor den inhoud van berichten en mededelingen en verslagen van het Dagelijks bestuur der Vereniging Nederland Polen. Laatstgenoemde hebben voorrang. Het bulletin draagt den naam Nederland Polen.

Het Bulletin verschijnt zoveel mogelijk op den eersten der maand.

Indien er kosten voor het Bulletin gemaakt worden pleegt de redactie overleg met den penningmeester der Vereniging Nederland Polen.

R'dam
I.D.No.1029.

VERTROUWELIJK.

Ond.:Veren."Nederland-Polen".

12 October 1949.

6 kat
Als antwoord op Uw schrijven No.65871, d.d. 12-8-49, wordt hierbij toegezonden de informatiekaarten van de daarin genoemde personen.

Van der Vlist, Pietertje, geb:26-11-24 te Rotterdam, Poolse, echtgenote van Abramowicz, Franciszek, geb:8-12-11 te Wabrzezno(Polen), wonende te Rotterdam, Heer Nicolaesstraat 34a. Laatstgenoemde is zeevarende en in het Bevolkingsregister alhier niet ingeschreven. Van der Vlist, P., voornoemd, zou een echtscheidings-procedure aanhangig hebben gemaakt.

Havenaar, Johan Heinrich, geb:10-3-21 te Rotterdam, gewoond hebbende Zeilmakersstraat 37a te Rotterdam, werd op 14-2-49 afgeschreven gaande naar 's-Gravenhage, Nieuwe Parklaan 1. Zijn stiefvader De Winter, Hendrik, geb:23-11-83 te Gouderak, wonende Zeilmakersstraat 37a te Rotterdam, bleek in Sept.'47 geabonneerd te zijn op het dagblad "De Waarheid".

Bialynska, Wieslawa Wanda, geb:5-11-23 te Warschau(Polen), nederlandse, is bij Uw dienst bekend. Zij is op 25-3-49 van echt gescheiden van Hozeman, Maarten, geb:27-12-17 te Vlaardingen, eveneens bij Uw dienst bekend.

Obee, Cornelis Dirk, geb:23-8-24 te Rotterdam, meubelverkoper, thans wonende Cronjéstraat 48b te Rotterdam.

Van Os, Henri, geb: 14-6-21 te Rotterdam, wonende Bergse Plaslaan 13 te Rotterdam, is de zoon van Kat, Nellie, geb:27-6-97 te Amsterdam. Zij bleek in Oct.'47 geabonneerd op het dagblad "De Waarheid". Zijn vader Johannes, geb:~~1-7-47~~ 7-3-90 te Rotterdam, is op 1-7-47 overleden.

Sarnecki, Walerian P, geb:9-11-86 te Zawerts (Rsl) Wonende te Rotterdam, Lieve Verschuierstraat 27b, is dezelfde als bedoeld in dezerzijds schrijven I.D.No. 178, d.d.12-7-49.

Scholte, Aloisius Antonius, geb:31-10-03 te Rotterdam, is bij Uw dienst bekend.

Spierenburg, Jacob Pieter, geb:31-1-90 te Rotterdam, oliehandelaar, wonende te Rotterdam, Statensingel 134a.

Op politiek terrein is hier, voorzover achter de namen niet vermeld, niets bekend.

Aan B.V.D.

12-11

No.1485h-'47.

Uw schrijven No.65871,dd.
12.8.1949.

Onderwerp: Vereniging "Nederland-Polen".

Bijlagen: 13 informatiekaarten.

VERROUWELIJK.

Volgno.

14 DEC. 1949

ACD/75579.
10 December 1949.

OP KAART
ACD/56
DAI: 016/10
PAR: 40

Info. ACD 19/12/49.

In antwoord op bovenvermeld schrijven worden U
hierbij toegezonden 13 volledig ingevulde informatie-
kaarten.

Van de in de bijlage van Uw schrijven genoemde personen
zijn de volgende personen reeds bij Uw dienst bekend:

*kaarten, 49 95/11
aanvullend.*

Rindert BESSELINK, geboren te Amsterdam, 16.9.1907, van
beroep huisschilder, wonende te Amsterdam, Jan Evert-
senstraat 59 IIhg.; *214.*

Markus Hirsch FREIBRUN, geboren te Knihinin-Belweder,
(Polen) 10.1.1907, van beroep kleermaker, wonende te
Amsterdam, Besteveerstraat 5 IIhg, en *62.*

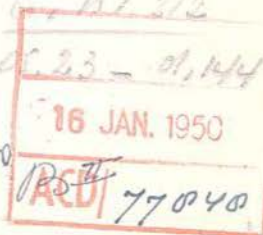
Lillah SOESILO, geboren te Sitobondo, (Ind.) 13.11.1916,
studente, wonende te Amsterdam, Gerrit van der Veen-
straat 167 bvh.

De door U genoemde S. Schaaf, wonende Keizersgracht 433
te Amsterdam is niet geïdentificeerd kunnen worden.

No. 131

P.3.

Aan H.B. O.
van B.St.

9 Januari 1950.

Nieuwe abonne's op het maandblad Ned.-Polen:

- + | W. BOERMAN, Leidschestr. 25, Amsterdam.
- + | P. SCHIPPERS, v.Uilenburgstr. 50III, Amsterdam.
- + | J.H. ROEMEN, Lindelaan 16, Geleen. *corr. 77840 a/01571*
- + | C. van MEEL, Bernhardstr. 17, RIJEN. *corr. 77848 a/01431*
02767

Hierbij gaat een Bulletin du Bureau d'Informations
Polonaises.

verminderd
opgeleverd
RE.

ID-Amsterdam.

No. 823-18/50.

G E H E I M .

VERENIGING NEDERLAND)-POLEN

Deze vereniging werd op 8 Februari 1947 in het Apollopaviljoen, alhier, opgericht, met als doelstelling de wetenschappelijke, culturele en economische betrekkingen tussen Nederland en Polen te verstevigen. De Poolse consul-generaal en de secretaris der Poolse Legatie waren aanwezig.

De toenmalige en thans nog zittende voorzitter, tevens redacteur van het orgaan NEDERLAND-POLEN is communist. In het comité van aanbeveling zaten mensen van diverse politieke pluimage; naast intellectuelen van onverdacht democratischen huize, ook ~~meerdere~~ ^{verschillende} notoire communisten en anders links georiënteerden. Het eerste nummer van het orgaan maande al tot voorzichtigheid, qua politiek streven, t.o.v. de vereniging.

Mogelijk hebben de meer integere figuren zich laten vangen door de verklaring der vereniging, dat zij uitging van het Koninklijk woord van HHK Koningin Wilhelmina (Troonrede 23 Juli 1946) en overtuigd was met de stichting der vereniging een leemte te vullen, daarbij een dienst bewijzend zowel aan Nederland als aan Polen, aan de wederopbouw en aan de vrede.

Hoewel tot circa na te noemen datum geen bijzonderheden bekend waren, welke zouden rechtvaardigen om de vereniging als een (verkapte) politieke organisatie te beschouwen, werd op 24 September 1948 in de aula van het Indisch Museum een openbare culturele avond gehouden onder auspiciën der vereniging. Het doel dezer bijeenkomst was om verslag uit te brengen over het in Warschau in dat jaar gehouden (communistische) Vredescongres, waaraan enige aan de vereniging gelieerde personen hadden deelgenomen. Zij hadden bewezen Polen niets van een "ijzeren gordijn" bespeurd. Het Januarinummer 1949 van het orgaan gaf ten deze, hoewel onuitgesproken, een meer concrete richting aan. Dit blad opende met een door de Poolse President BIERUT uitgesproken rede, waarin hij zegt, dat het jaar 1948 "is afgesloten met de grote overwinning van de EENHEID, die tot uitdrukking kwam in het historisch congres der Poolse Verenigde Arbeiderspartij, dat de uitdrukking was van de verdieping der broederschap tussen arbeiders, boeren en werkkende intellectuelen."

Zoals bekend kwam deze "eenheid" onder moskovitische dwang tot stand. Daar het blad geen woord van afkeuring liet horen, mag hieruit minstens een stalinistische afhankelijkheid worden gelezen.

Deze ontwikkeling, uiteraard niet te vermijden, zette zich

voort in publicaties met trappen naar de Westerse wereld (imperialisten en oorlogshitlers) en verheerlijking der volksdemocratieën.

Ook in haar maandblad Mei/Juni 1949 betrad de vereniging het politieke terrein met een uitvoerige bespreking over de Poolse film "De laatste étape", welke gewijd was aan de naziterreur in Auschwitz. De redactie oefent critiek op de Duitse sociaal-democratische leider SCHUMACHER en verklaart verder dat deze film van de zijde diergenen die geen nieuwe oorlog wensen en geen nieuw Oswiecim (-Auschwitz), een slag met de vuist op tafel is.

Nog het Januarinummer 1950 van het maandblad bracht een reportage over de "waardige reactie" van het Poolse volk op de verjaardag van de "grote staatsman Stalin" en de hem geschonken geschenken, waarbij iedereen en alles wedijverde -o.a. in het blij geven van verbondenheid aan de idee van het socialisme- zich te spiegelen aan de theorie en praktijk van het grote naburige volk van de Sowjet-Unie. Ook werden met instemming enige Poolse stemmen over de "strijd voor de vrede" aangehaald.

Op 17 Maart 1950, 's avonds te 20 uur, werd in het Concertgebouw een concert van Chopin-werken gebracht door de Poolse pianiste Halina CZERNY-STEFANSKA. De zaal was stampvol. Er waren zeer populaire prijzen aangehouden. Er ontstonden wel buiten het gebouw enige strubbelingen door te veel kaartverkoop. Enige politieke strekking had deze avond absoluut niet. De pianiste had een zeer goede pers, niet alleen in De Waarheid. De avond werd gehouden onder auspiciën van de vereniging.

Aan VD-Asd.

F2.

DIENTSTGEHEIM.

8 Mei 1950.

10 MEI 1950

ACD/ 85162

1d,82/74.

Uit betrouwbare bron vernamen wij, dat het Poolse Consulaat te Amsterdam aan verschillende in de gemeente Brunssum wonende Polen uitnodingskaarten heeft gestuurd voor een te Amsterdam te houden tentoonstelling: "Het Kind in Polen".

Een foto-copy van een der uitnodigingen gaat hierbij, waarvan de vertaling als volgt luidt:

Het Kind in Polen.

Tentoonstelling van het leven, onderwijs en ontspanning van het Poolse kind en de zorg voor het kind in Polen. Zij wordt gehouden van 28 April tot 20 Mei 1950 in de N.V. Gerzons Modemagazijnen, Kalverstraat 79 te Amsterdam en is geopend dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur. Entree is vrij. De tentoonstelling is Zondags gesloten.

Voorzover wij hebben kunnen controleren, zijn in het gezellenhuis Egge te Brunssum 15, en in het gezellenhuis Pelgrimsweg te Brunssum 10 van deze uitnodigingen aangekomen.

De rest van de + 40 te Brunssum aangekomen kaarten is gezonden aan Polen van de oude emigratie.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 22 Mei 1950

No. : 85162

Bijl.: gene

Betr.: Tentoonstelling "Het Kind in Polen"

A.C.D.

Werkgr. Vers.

VERTROUWELIJK

Zoals U bekend zal zijn, werd van 28 April tot 20 Mei 1950 in N.V. Gerzon's Modemagazijnen, Kalverstraat 79, een tentoonstelling gehouden over het leven, onderwijs en de ontspanning van het Poolse kind en de zorg voor het kind in Polen.

Het Poolse Consulaat-Generaal te Amsterdam heeft uitnodigingen voor deze tentoonstelling aan hier te lande woonachtige Polen gezonden.

Ik verzoek U mij wel te willen doen berichten, of zich ten aanzien van deze tentoonstelling nog feiten of omstandigheden hebben voorgedaan, die naar Uw mening voor mijn Dienst van belang kunnen zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

Cq.

PARKET
VAN DE
PROCUREUR-GENERAAL
Fd. DIRECTEUR VAN POLITIE
TE AMSTERDAM

AMSTERDAM, 8 Mei 1950.

Verzoeken bij beantwoording, datum en nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden

No. P. 347/1950.

Bijl: 1.

Typ. :WJK.

11 MEI 1950
G E H E I M !!!

Hierbij heb ik de eer Uedelgestrenge ter kennisneming aan te bieden een afschrift van een rapport van de Inlichtingendienst der gemeentepolitie alhier No. 823 - 1850, betreffende de Vereniging "Nederland-Polen", naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.-

Na gemaakt gebruik zal ik dit rapport gaarne weder terugontvangen.-

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

Van Dulleman
(van Dullemen)

*Op 5/6/50 klbuer
aan P.S. Adami*

Aan ~~de H. H.~~ het Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te 's-GR A V E N H A G E.-

UITGEBOKT

5 Juni

50

B85179

IIId/h 2

n.a.v. van P.G. Amsterdam 85179 z. Co

een

VERTROUWELIJK

Wederaanbieding rapport.

Met dankzegging voor de verleende inzage heb ik de eer
U EdelGrootachtbare hierbij weder het rapport aan te bieden
betreffende de Vereniging "Nederland-Polen", mij gezonden
bij Uw brief van 8 Mei 1950 no. P.347/1950.

HET HOOFD VAN DE DIENST

e namens deze:

De Heer Procureur-Generaal
f. Directeur van Politie
te
AMSTERDAM.

II

Aan H.B.

Van B.St.

1 bijlage.

VERENIGING NED.-POLEN

In opdracht van de Poolse Gezant te Den Haag organiseert de Vereniging Ned.-Polen van 26-4-1950 tot 20 Mei 1950 in twee grote zalen van de Gebr. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam een tentoonstelling "Het kind in Polen".

Na de rede van de Poolse Gezant opende Burgemeester d'Ailly op 26-4-1950 de tentoonstelling en hij moet in zijn rede iets gezegd hebben over de vrijheid in Polen, namelijk dat hij hoopte dat het kind in Polen maar in vrijheid mag opgroeien.

Over deze passage in zijn rede is in leidinggevende kringen van de Vereniging Ned.-Polen verschil van mening over het feit, wat de burgemeester hier precies bedoelde. Er zijn bestuurders die hier een door hem gelanceerde onvriendelijkheid zien aan het adres van de z.g. volksdemocratieën.

Als toezichthoudsters op de tentoonstelling fungeren de volgende, veelal communistisch georiënteerde, dames:

✓	Mevr. DE ZWAAN,	Stadionkade 70,	Amsterdam;
✓	Mevr. BEUMER,	Ger. Terborgstr. 51,	"
✓	Mevr. MENAGE-CHALEIN,	Amstelkade 136,	"
✓	Mevr. STOTIJN,	Joh. Verhulststr. 26,	"
✓	Mevr. REBLING,	Prinsegracht 390,	"
✓	Mej. la Croix,	Vondelstraat 176,	"
✓	Mevr. Tilly VISSER,	Hotel Schiller	"
✓	Mevr. NIENHUIS,	Kloveniersburgwal 133,	"
✓	Mevr. BLESSING,	Marco Polostraat	"

16 MEI 1950

ACD/ 85540

9 Mei 1950.

Inlv. 1/3 1-10

OP KAART

NEUW 1/3

DAI 2/3

VER 1/3

Mevr. DE WOLFF, Mussenbroekstraat 406, Amsterdam;

Mevr. M. BRAAT, Amstel 250, "

Mevr. Mr. P. ELDERING, Eric de Rodestr. 31^{huis}, "

Mevr. A. WIESEBRON-SPIER, Nassaukade, " .

*adres
niet
adres
niet*

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 6 Juni 1950

No.: B 85548

n.a.v. schr. B St. aan H.B. 85548 z. Co

Ond.: Vereniging "Nederland-Polen".

VERTROUWELIJK

IIId/h 3

UITGEBEKT

Volgens mij bekend geworden gegevens deden o.a. de hierondergenoemde dames dienst als toezichthoudsters op de tentoonstelling "Het Kind in Polen", die van 26.4.1950 tot 20.5.1950 in de zalen van de Gebr. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam werd gehouden.

Mevr. de ZWAAN, Stadionkade 70
Mevr. BEUMER, Ger. Terborgstraat 51
Mevr. MENAGE-CHALEIN (CHAILA?), Amstelskade 136
Mevr. STOTIJN, Joh. Verhulststraat 26
Mevr. la CROIX, Vondelstraat 176
Mevr. NIENHUIS, Kloveniersburgwal 133
Mevr. BLESSING, Marco Polostraat
Mevr. de WOLFF, Mussenbroekstraat 406, allen te Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens van genoemde vrouwen en - eventueel - hun echtgenoten.

d. HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

G. Crabbendam

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

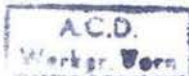
a 90163

No. 1537^a - '50.

Uw schr. No. 85162 dd. 22-5-'50.

ONDERWERP : ^{Co}Tentoonstelling "Het Kind in Polen"

VERTROUWELIJK.

Naar aanleiding van de inhoud van Uw bovenaangehaald schrijven wordt, onder referte aan de artikelen, welke over bedoelde tentoonstelling zijn verschenen in "Het Handelsblad" van 28 April 1950, "De Waarheid" van 29 April en 13 Mei 1950 en "De Volkskrant" van 10 Mei 1950, medegedeeld, dat dezerzijds de tentoonstelling werd bezocht.

Tot bijzondere opmerkingen gaf bedoelde tentoonstelling geen aanleiding.

Het tentoongestelde materiaal bestond grotendeels uit fotografische - en grafische voorstellingen, betrekking hebbende op de sociale, medische en culturele opvoeding, cq. verzorging van het kind tussen ongeveer 7 en 15 jaar in het tegenwoordige Polen, zoals :

verzorging van babies en kleuters in crèches, terwijl de ouders op het land of in een fabriek werken ;

medische controle ;

hulp van de jeugd bij het binnenhalen van de oogst ;

schoolwezen ;

sanatoria ;

vacantie der ouderen in de bergen,

enz., alles op kosten van de staat.

Aan door de schoolgaande jeugd vervaardigde tekeningen was vrij veel ruimte gelaten. Voorts stond massale sportbeoefening door de jeugd op de voorgrond, alles met de bedoeling, een basis te leggen voor een gezond Pools volk, zoals het onderschrift luidde.

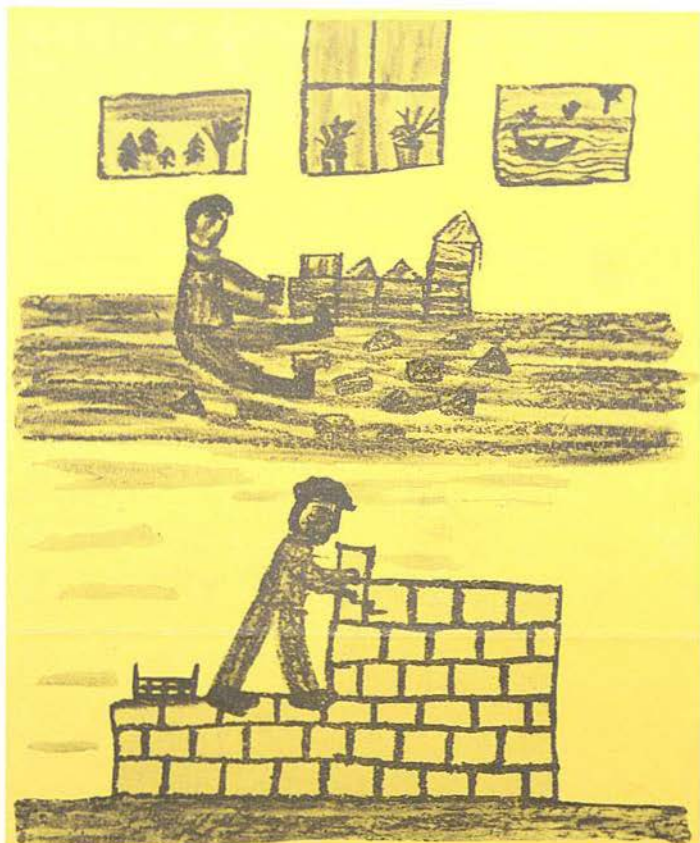
Verder waren enige producten van nationale betekenis - zogenaamde huisvlijt- of handenarbeidartikelen - uitgesteld.

Tenslotte bevonden zich in de tentoonstellingsruimte enkele stands met lectuur over het nieuwe Polen, zowel in de Engelse als de Nederlandse taal.

Of de belangstelling van de zijde van het Nederlandse publiek groot is geweest, is niet bekend. Op de Woensdagmiddag, waarop dezerzijds een bezoek aan de tentoonstelling werd gebracht en de kinderen vrij van school waren, was het aantal bezoek(st)ers in ieder geval zeer gering.

No. 1537

E-3.

ALS IK SPEEL, WERKT MIJN VADER

TENTOONSTELLING

Het kind in Polen

GEBR. GERZON'S
MODEMAGAZIJNEN N.V.

ENKELE WOORDEN OVER DE TENTOONSTELLING

Het kind in Polen

DEZE TENTOONSTELLING heeft ten doel het Nederlandse publiek op de hoogte te brengen van wat men in Polen voor het kind heeft gedaan sedert 1945 — en wat men verder van plan is te doen. Afzonderlijke delen van de tentoonstelling laten ons zien, wat er thans in Polen voor de bescherming van het nog ongeboort kind (en zijn moeder) gedaan wordt; de bescherming van de zuigeling; van het kind in de kleuterjaren, op het land zo goed als in de stad; de bescherming van het gebrekkige kind, van het verlaten kind (een probleem, dat na de oorlog in Polen tot de meest dringende behoort) van de schooljeugd en van de jeugd, die de school reeds verlaten heeft. Polen heeft hierbij getracht gebruik te maken van de ervaring, die andere naties hebben opgedaan en van zijn eigen mogelijkheden.

De onbevooroordeelde bezoeker van de tentoonstelling zal zich ongetwijfeld nog enkele feiten herinneren, zonder welke hij zich geen juist oordeel zou kunnen vormen over hetgeen hij ziet. Voor alles moet hij bedenken, dat in Polen voor 1939 de bescherming van het kind weinig te betekenen had. In de steden was deze bescherming volstrekt onvoldoende, op het land — 69% van de bevolking van Polen leefde in die tijd op het platteland — ontbrak zij vrijwel geheel. Datgene, wat wij thans zien, is ontstaan in de jaren 1945, 1946, 1947, 1948 en 1949. Dat wil zeggen, in de jaren onmiddellijk na de oorlog. Is het nog nodig te zeggen, wat deze oorlog voor Polen betekend heeft? Het aantal mensen, dat Polen verloren heeft, is gelijk aan de hele bevolking van Zweden, terwijl volgens de Amerikaanse journalist John Gunther, alleen reeds Warszawa, de Poolse hoofdstad, in de oorlog meer mensenlevens heeft verloren, dan de Verenigde Staten en het Britse Rijk tezamen. Bij de enorme verwoestingen, de zwakke U.N.R.R.A.-hulp,

die hiertoe in geen enkele verhouding stond, zodat daadwerkelijke hulp alleen uit de Sowjet-Unie kwam, stond Polen eensklaps voor de geweldige taak van de wederopbouw en dacht bij deze opgave allereerst aan het kind. Het programma van zorg voor het kind maakte deel uit van het driejarig herstelplan van Polen, evenals thans van het zesjarig industrialisatieplan. Dat is trouwens volkomen natuurlijk. Het industrialisatieplan van Polen is immers tegelijkertijd een socialisatieplan.

Een land, dat rijk, rustig, gelukkig noch onbeschadigd is, heeft datgene geschapen, wat wij zien op deze tentoonstelling. Dit deed voor zijn kinderen een land, dat eenmaal achterlijk was, pas werd verwoest en nog altijd arm is. Stellig heeft nooit een land een begin gemaakt met staatszorg voor het kind onder zulke moeilijke omstandigheden, bij zulk een nijpend gebrek aan middelen, onder de druk van zo'n grote noodduft. Dit is wat men in gedachten moet houden bij het bekijken van deze tentoonstelling. Mogen wij hier nog aan toevoegen, dat wij kleuterscholen, weeshuizen, kindertuinen bouwden, in een tijd toen anderen, rijkere, zich inspanden voor de productie van lange afstand-bommenwerpers en steeds krachtigere atoombommen?

Zoveel is zeker, dat Polen zijn jeugd geeft wat het kan, om in haar geheugen de kwade herinneringen aan de oorlog uit te wissen en een generatie op te voeden, over wier wieg de nieuwe Republiek zich heeft gebogen als een moeder, om het opgroeiend geslacht voedsel, geneesmiddelen, speelgoed, boeken en scholen te verschaffen, de schoonheid van haar zee, de wouden van Krynica en de sneeuw van Zakopane - Polen, de VREDE. Dit alles wilden wij thans laten zien aan het zelfstandig denkende Nederlandse publiek.

Dziecko w Polsce

(Het Kind in Polen)

Wystawa

o życiu, nauce, zabawach dziecka
polskiego i opiece nad dzieckiem
w Polsce otwarta od 10 do 17-tej
od 28. kwietnia do 20 maja 1950
w Amsterdamie, Kalverstraat 79
N.V. Gerzon's Modemagazijnen.
W niedzielę wystawa zamknięta
Wstęp bezpłatny.

Hen

K. Cresak

Gerellenhuis Egge

Brunssum/L.

31 Mei 1950.

09.238

05.493

Bevanging
don't print
CONFIDENTIEEL.

761/50

lagen: Fotocopie van originele folder "Het kind in Polen".

derwerp: Sympathiebetuiging met Sovjetbeleid in Polen door Gerzon's Modemagazijnen.

CONFIDENTIEEL

06.391

2 JUNI 1950

ACD.
Werkgr. Vern

ACD/ 06484

Onder aanbieding van bijlage dezès (fotocopie van origineel), naar de inhoud waarvan het mij vergund zij korthedshalve te mogen verwijzen, moge U blijken, dat door Gerzon's Modemagazijnen N.V. op zijn minst gesproken, bepaaldelijk kan worden ingestemd met het Sovjetbeleid ten aanzien van het programma der wederopbouw in Polen.

Aangezien eveneens door genoemde firma een stand werd ingericht in het Demobilisatiecentrum te Amersfoort, waarbij bepaalde het militaire leven betreffende artikelen ten verkoop worden aangeboden, en waarbij het inwinnen van bepaalde gegevens niet geheel denkbeeldig moet worden geacht, zoude ik het zeer op prijs stellen om van U te vernemen welke waardering U heeft t.o.v. de politieke background van "Gerzon", diens personeel en de risico's verbonden aan het plaatsen van personeel van Gerzon op plaatsen waar militaire inlichtingen kunnen worden verkregen.

S.T.

S.T.

NIET O.K.
ACD/ 42
DAT: 19-3-52
PAR: 1/11

Aan: B.V.D.

No. 1537 - '50.

Antwoord op No. 86484 dd. 5-7-'50.

ONDERWERP : N.V. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam, i.v.m. de tentoonstelling Nederland - Polen ("Het Kind in Polen").

VERTROUWELIJK.

ACD
Werkgr. Vers

7 Juli 1950.

NIET O.K.
ACD/4C
DAT: 10-3-52
PAR: 1/4

8 JULI 1950

Verzoeken bij berichtgeving over
het op besprokene inzake
.....
.....
dit bij te voegen. par.: 2

Naar aanleiding van het verzoek van Uw Heer de Greef, aan deze dienst op 5 dezer mondeling gedaan, te willen doen nagaan, wat de directie van de N.V. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam er toe heeft bewogen, toestemming te verlenen tot het houden van de tentoonstelling "Het Kind in Polen" tussen 28 April en 20 Mei 1950 in haar gebouwen Kalverstraat 79-81 te Amsterdam, is een onderzoek ingesteld, waarbij van de zijde van genoemde directie werd vernomen, dat bij haar geen enkele bijzondere aanleiding heeft bestaan, bedoelde toestemming te verlenen.

Naar bedoelde directie mededeelde, zijn in haar gebouwen reeds verschillende tentoonstellingen, Amerikaanse, Engelse en Franse, gehouden; binnenkort is weer een Deense te verwachten, waarover Mr. P.J. Mijksenaar, hoofd van het bureau voor pers, propaganda en vreemdelingenverkeer ter Gemeentesecretarie te Amsterdam, met genoemde directie in overleg is getreden. Deze directie neemt het standpunt in aan weldadigheidstentoonstellingen, geheel belangeloos, medewerking te verlenen door het beschikbaar stellen van gedeelten van haar magazijnen.

Bij de opening van de destijds gehouden Franse tentoonstelling, waarvan deze directie een zeer goede indruk had gehouden, was o.m. de Poolse Gezant uit Den Haag - dezelfde, die onlangs is verongelukt (Pruszyński ?)- aanwezig geweest. Mogelijk is deze gelegenheid voor de Poolse Gezant, naar de mening van meergenoemde directie, aanleiding geweest, aandacht aan de beschikbare ruimte te schenken voor een Poolse tentoonstelling.

Hoe het zij, enige tijd later zou de Poolse Gezant, in gezelschap van zijn secretaris, zich bij de directie van Gerzon's hebben voegd met het verzoek, over tentoonstellingsruimte in haar gebouwen te mogen beschikken. Door de Poolse Gezant zou aan zijn verzoek toen zijn toegevoegd, dat het ging om een tentoonstelling betreffende het kind in Polen.

Hoewel niet bepaald enthousiast, vond de directie het niet wel mogelijk, in deze uitzonderingen te maken, te meer niet, waar het om een tentoonstelling aangaande het kind zou gaan en heeft zij haar toestemming gegeven. Zij heeft zich hierna nog met iemand, wiens naam niet dadelijk werd herinnerd, over deze aangelegenheid verstaan, doch ook van die zijde bestonden geen bezwaren; Polen, zo werd gezegd, is een bevriende natie.

Zoals bekend, heeft de Burgemeester van Amsterdam bij de opening gesproken, naar de mening van de directie ook al, omdat deze autoriteit zich hieraan moeilijk kon onttrekken.

In

/ van het Stadhuis
te Amsterdam

In vertrouwen liet de directie zich er over uit, overigens niets te hebben ondernomen, om het bezoek aan de tentoonstelling aan te moedigen, omdat zij hierbij geen enkel belang had en het resultaat is dan ook niet overweldigend geweest. Naar de mening van genoemde directie heeft de Vereniging Nederland-Polen als zodanig niets met de tentoonstelling uitstaande gehad en is alles rechtstreeks georganiseerd door de Poolse Gezant. De voorzitter van de Vereniging Nederland-Polen, Siegfried van Praag, die de directie van Gerzon's wel bekend is door gezamenlijk verblijf gedurende de oorlogsjaren in Theresiënstadt, was bijvoorbeeld bij de opening niet aanwezig. Overigens is men van de zijde van het Poolse Gezantschap zeer correct geweest en enige wanklank aangaande financiële vereffening van kosten e.d. is niet vernomen.

De directie van Gerzon's gaf de verzekering, dat bedoelde tentoonstelling met politieke overwegingen in geen geval iets te maken heeft gehad. Eveneens in vertrouwen, de directie vond het niet spijtig, toen de tentoonstelling werd opgeheven; voorzover de directie bekend, zou bedoelde expositie vervolgens naar Brussel gaan.

Het directielid, met wie werd gesproken, gaf als zijn zienswijze te kennen, dat een zakenman niet aan politiek moet doen; hij heeft een deel van de oorlogsjaren in het kamp Theresiënstadt gevangen gezeten en beweert zijn leven te danken te hebben aan het feit, dat hij op de zgn. "lijst Frederiks", de secretaris-generaal uit de bezettingstijd, stond vermeld. Wat de Russen betreft zegt hij, geen bezwaar tegen hen te hebben, indien zij zich zo gedragen als zij deden, toen het kamp Theresiënstadt door hen werd bevrijd; de kampbewoners ontvingen toen zoveel eten, dat zij weer moesten oppassen, niet door de overdaad te sterven. Maar, zo liet hij er onmiddellijk op volgen, hij geloofde niet, dat de Russen altijd zo goed waren. Overigens, doelende op de internationale toestand, deze kan hem, omdat hij al zo veel heeft meegemaakt, niet bewegen, eventueel uit te wijken, omdat er naar zijn mening in Nederland thans geen jodenprobleem meer is en hij zich in Nederland het beste thuis voelt. Amerika vindt hij b.v. te koud-zakelijk.

(Betrokkene, van origine Duitser, tot Nederlander genaturaliseerd, zou reeds 55 jaar in Nederland verblijven.)

Bijlage: requ.

E-3.

Jo. 137

No.1485ⁱ-47
=====

Bijlage: 1.

VERTROUWELIJK.

a' d'auw

OP KAART
ACD/ <i>EB</i>
DAI: <i>1-1-5</i>
PAR: <i>1/5</i>

<i>2-2-5</i>
12 JULI 1950
ACD/ <i>09065</i>

11 Juli 1950.

Hierbij wordt U, om te behouden toegezonden, een afschrift van een door de Vereniging NEDERLAND-POLEN verzorgde gestencilde circulaire, naar de inhoud waarvan korthedshalve verwezen moge worden.

=====

No. 13.¹

F3.

A F S C H R I F T

VERENIGING NEDERLAND POLEN
J.W. BROUWERSPLEIN 7
AMSTERDAM Z.
=====

Amsterdam datum postmerk

L.S.,

Wij vestigen er Uw aandacht op, dat de Vereniging Nederland-Polen in verband met de Poolse nationale feestdag (bevrijdingsdag) op Vrijdag 21 Juli a.s. om 20 uur, in de grote zaal van Krasnapolsky een Poolse avond geeft.

Aangezien wij veronderstellen dat er in Uw midden belangstellenden voor deze avond zullen zijn, delen wij U hierbij in het kort het programma mede.

- o. k. | Henriëtte BOSMANS speelt werken van Frederik Chopin, o.a. Rondo, opus I, Nocturne, opus 48, no. I, alsmede Mazurka's en een Polonaise.
X | Haakon STOTIJN speelt o.a. de sonatine voor hobo van Antonie Szolowski.
X | Robert SOBELS draagt voor: "Een rozenkrans van granaten" door Ksawery Pruszyński.

Om het ook voor onbemiddelden mogelijk te maken deze avond bij te wonen, is de toegangsprijs zo laag mogelijk gehouden, nl.: f 0.50. Kaarten zijn verkrijgbaar aan het bureau van de Vereniging Nederland-Polen, J.W. Brouwersplein 7, op alle werkdagen (behalve 's Zaterdags) tussen 10 en 1 uur ('s Maandags van 2 - 5 uur).

Wij hopen dat U van deze gelegenheid gebruik zult maken.

Hoogachtend
Het bestuur van de Vereniging
Nederland-Polen.

=====

Wij verzoeken Ukaarten te reserveren voor de Poolse avond, die gehouden wordt op 21 Juli 1950 te 20 uur in de grote zaal van Krasnapolsky te Amsterdam.

NAAM.....
ADRES.....
GEMEENTE.....

De kaarten worden afgehaald en betaald op ons bureau J.W. Brouwersplein 7, uiterlijk.....

Het verschuldigde bedrag wordt overgeschreven op postrekening No. 518467 van de penningmeester van de Vereniging Nederland-Polen te Leiden (a.u.b. schrappen wat niet van toepassing is).

Handtekening:....

RAPPORT / ~~NOTA~~ AAN: H.B.

Van BSV: 1

BSV-no.: 134

Bijlagen: CO 86484

Betreft:

Bezoek A'dam op 5.7.50 n.a.v.
CO 86484 (Sympathiebetuigin-
gen Sovjet beleid door Ger-
zon's modemagazijnen.)

Reg.

ACD-no.

Via BSV doorgezonden aan: AGENDA

aan: H/C , ter

aan: , ter

waarna terugzending aan BSV, en wel:
voor rapporten, ter kennisneming
van eventuele verdere actie;
voor nota's, ter afwerking.

Copieën in: 672 - Amsterdam

H.I.v.P. BOTTI merkte naar aanleiding van CO 86484 op:

1. Dat er reeds een brief no. 85167 van de B.V.D. is ontvangen, waarin vragen gesteld worden over de tentoonstelling "Het kind in Polen" en dat deze brief door I.D. Amsterdam is beantwoord op 25 Mei 1950 (Deze brief had bij de stukken gevoegd moeten zijn - opm. B SV I).
2. De directie van GERZON bestaat uit orthodoxe Joden^{en} is politiek volkomen betrouwbaar.
3. Weinig Nederlanders weten iets van de vereniging "Nederland - Polen" af en hij vermoedt dat de directie er is ingevlogen.
4. Het is ook mogelijk, dat een of ander lid van het personeel zich ervoor heeft gespannen.

Ik heb daar tegen in gebracht, dat:

1. Elke Nederlander, voor zover hij geen communist is, en ook al weet hij niets van de vereniging "Nederland-Polen" af, toch wel voorzichtig is met het maken van propaganda voor systemen en werkwijzen van achter het ijzeren gordijn, tenzij er handelsbe-
langen op het spel staan.
2. Om niet te veel in veronderstellingen en vermoedens te blijven ik het toch op prijs zal stellen, dat een nader onderzoek word
ingesteld naar het feit hoe het komt, dat GERZON deze tentoon-
stelling heeft georganiseerd.

BOTTI belooft mij een aanvullend rapport op ons schrijven no.
85162.

11.7.1950.

Nr.1537-B-'50.
Antwoord op nr.85548,
d.d.6-6-'50.
Betr.Ver."Nederland-Polen."

29 Juli 1950.

*Mingel K
e.g. kanten aanvullen*

22 508
9238
1-41-191
N.V. B.
DAR 2-3-57
PAC: 105.

VERTROUWELIJK.

1 AUG 1950

ACD/ 90163

Als antwoord op het hierboven aangehaalde schrijven kan het volgende worden bericht:

Christina la CROIX, geboren te Amsterdam, 8 Juni 1928, zonder beroep, wonende Vondelstraat 174-I, Amsterdam, bezit de Nederlandse nationaliteit. Zij is ongehuwd en geen lid van een kerkgenootschap. In de omgeving van haar woning staat zij gunstig bekend. Zij bemoeit zich, voor zover is kunnen blijken, niet actief met politiek. Zij leest Het Parool. Haar naam komt niet voor in de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam.

Melly LINDEMAN, geboren te Arnhem, 15 December 1914, e.v. Jacob Haakon STOLTJN, wonende Johannes Verhulststraat 26 bv, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Elisabeth Christina MENAGÉ CHALLA, geboren te Amsterdam, 14 Juni 1888, zonder beroep, e.v. Louis Augustaa van GASTEREN, geboren te Rotterdam, 14 November 1887, wonende Amstelkade 136, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Abma
Wjera ONNEN, geboren te Riga, 2 October 1913, zonder beroep, e.v. Johan Abraham Frederik de WOLF, geboren te Amsterdam, 8 Juli 1910, wonende Van Mussenbroekstraat 4-I-voor, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Anna SCHIMMELMITZ, geboren te Warschau, 14 Juli 1912, zonder beroep, e.v. Lambertus NIENHUIS, geboren te Bussum, 7 April 1905, wonende Kloveniersburgwal 133-I, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Helena Catharina SMELIK, geboren te Amsterdam, 22 Mei 1913, zonder beroep, gescheiden van Johannes Bernardus Franciscus LURVINK, geboren te Amsterdam, 27 Februari 1912. Beiden zijn politiek delinquent. SMELIK leeft thans samen met Christiaan BLESING, (niet Blessing), geboren te Amsterdam, 26 Februari 1903, beddenmaker, wonende Marco Polostraat 88 hs, Amsterdam. BLESING is gescheiden van Berendina Maria ZWAGA, geboren te Steenwijkerwold, 19 Mei 1906, tegenwoordig adres onbekend. Voor zover is kunnen blijken, bemoeit BLESING zich niet actief met politiek. Hij leest De Waarheid.

Feijkje Elisabeth Geertruida SOMER, geboren te Abcoude-Baambrugge, 6 Januari 1905, zonder beroep, gescheiden van Jan Willem Engelbert BEUMER, geboren te Amsterdam, 19 Februari 1903, onderdirecteur van de N.V. Brandmaatschappij te Amsterdam van 1790.

SOMER woont op het adres Gerard Terborgstraat 51-III en BEUMER woont op het adres Gerard Terborgstraat 27-I, beiden te Amsterdam.

SOMER staat in de omgeving van haar woning gunstig bekend. Voor zover is kunnen blijken bemoeit zij zich niet actief met politiek. Zij leest Het Parool. Zij komt niet voor in de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam.

Geertruida Carolina Maria WILLEMS, geboren te Nijmegen, 9 October 1912, zonder beroep, e.v. Leman de SWAAN, geboren te Groningen, 17 Februari 1906, wonende Stadionkade 70-I, Amsterdam.

WILLEMS komt niet voor in de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam. Haar echtgenoot is bij Uw dienst bekend.

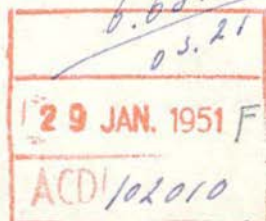
No. 131

K-3.

RAPPORT van KB
voor H.C.

Nr. : 1362

Betr.: Ver. Nederland-Polen

Schutblad is vernietigd

Hierbij vestigen wij de aandacht op de activiteiten van de Ver. Nederland-Polen, vnl. in verband met het feit, dat de Vereniging geld ophaalt bij Ned. zakenlieden, die op Polen handel drijven.

Een copie van dit rapport zenden wij naar KA, daar het misschien wenselijk is dat in de pers enige aandacht wordt geschonken aan de practijken dezer vereniging.

KB, 26 Januari 1951

Ym

UITREKSEL	
Uit :	2235/V
Ag. no.:	2235/V
Voor :	2235/V

Copie voor B III

DUPLICAAT

RAPPORT VAN KB

2 Februari 1951. 1023/3

Voor HE

No. 2257/V

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN

Bijgaand doe ik U toekomen de brochure "HET POOLSE ZIEKJARENPLAN", uitgave van de Vereniging Nederland-Polen.

Voorts gaat hierbij, in aansluiting op rapport No. 2235/V dd. 19-1-'51, een lijst met nieuwe leden van de Culturele Club van de Vereniging Nederland-Polen.

De Veren. Ned.-Polen heeft het plan om in haar gebouw Jan Willem Brouwersplein 7 te Amsterdam een cursus in de Poolse taal te gaan geven. Naast Dr. VAN DRAAC, voorzitter van de Veren. Ned.-Polen zal dan als lerares optreden Mej. J.L. TEENGS, wonende te Amsterdam, welke vrouw thans reeds één dag per week vertaalwerk verricht op de Poolse Legatie te Den Haag.

Tot voor enkele weken woonde in perceel J.W. Brouwersplein 7 te Amsterdam (zijnde het gebouw waar de Veren. Ned.-Polen en de Polish Shipping Mission is ondergebracht) een Engelse dame, zich noemende Mevr. STREMPER. Deze is vertrokken en thans heeft een andere Engelse dame daar haar intrek genomen. Gezegd wordt, dat dit de echtgenote is van Leonard Gieroon Adam STOJACZYK, geb. te Popowe-Podlesne 19-3-1914, opzichter schepen "Poolse regering. STOJACZYK is werkzaam bij de Polish Shipping Mission. Hij kwam op 1-7-'48 van Londen naar Amsterdam en nam zijn intrek bij: DAMEN, Molenbeekstraat 6 II te Amsterdam. Op 23-1-1949 nam hij zijn intrek bij HOUTENK, Anna Vondelstraat 9 huis te Amsterdam.

*by original Co. gevraagd
200 2 47*

Bij nadere informatie werd vernomen, dat STOJACZYK op 18-7-1945 te Liverpool huwde met Forbes, Angela, Agnes BAILLIE MASTERTON, geb. te Edinburgh op 15-10-1919.

Nog werd vernomen, dat de Poolse Consul te Amsterdam naar Polen is teruggeroepen en wel niet meer in zijn functie zal terugkeren.

2 bijlagen.

M. BLUMER WIESSING, Alb. Cuypstr. 274⁴
A. VAN LITH MOL, Kuindersstraat 3 III
Mevr. KUYPER, R. Vinkeleskade 61
Rie DE ROOS, Westlandgracht 89 III —
H. BLOM, Haarlemmerplein 21
P. DE LOOR, Amsteldijk 18
A. BLUMER, Alb. Cuypstr. 274 III
M. DIJKSTRA, Mauritsstraat 12 II
H.J. BARTELS, Curacaostraat 62 hs.
Anna 1^e Istelle-De Vries, Heemstedestr. 32 III
H. DRIESSEN, Kloveniersburgwal 111
J. BOT, Nieuweweg 40
W.L. KROES, Swammerdamstr. 4 III
Frans DE JONG, Kattenburgerplein 7
A. KIENECHEN, Leidsegracht 117 III
J.J. STERMAN, Grensstraat 21
Hetty BECK, Amstel 169 A
N. HAN KRISTEL, Hofwijkstr. 19 III
Mevr. M. BOT KI...3, Nieuweweg 40
Cees HAN, Hofwijkstr. 19 III
H.J.D. 1^e ISTELLE, Heemstedestraat 32 III
J.A. FOKKE, Lauriergracht 5
C. KUYPER, Adm. de Huyterweg 356a II
E.A. BROECKMAN, Keizersgracht 495
Mej. I. EZERMAN, Grensstraat 49 bv.
Mevr. E. DIAMANT WANG, Lucellestr. 54 h

STATUTEN

Art. 1

De vereniging draagt de naam van VERENIGING NEDERLAND POLEN en is gevestigd te Amsterdam.

Als kenmerk draagt de vereniging het Nederlandse en Poolse wapen. De vereniging bestrijkt het grondgebied van het Koninkrijk der Nederlanden en de Poolse republiek.

Artikel 2

De Vereniging Nederland Polen stelt zich ten doel de economische, culturele en wetenschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Polen te bevorderen.

De belangrijkste taken van de Vereniging zijn o.a.:

- a) de oprichting van een contact-dienst ten bate van de Nederlandse en Poolse handelswereld en haar instellingen;
 - b) het aanknopen van betrekkingen op maatschappelijk gebied, zowel als op het gebied van kunst en wetenschappen..
 - c) bevordering van de vriendschap tussen beide volkeren en hun regeringen
- en. Zij tracht dit doel te bereiken door:
- 1 uitgave van een tijdschrift
 - 2 de pers te voorzien van handelsberichten, statistieken uittreksels en publicaties; vrordeningen en administratieve regelingen
 - 3 het houden van voordrachten over actuele vraagstukken
 - 4 het organiseren van kunstuitvoeringen op muziek - en toneelgebied
 - 5 de uitwisseling van kunstenaars, journalisten studenten en gleeiden
 - het organiseren van tentoonstellingen op verschillend gebied
 - 7 het onderhouden van contact met uitgevers.

Artikel 3

Leden van de Vereniging Nederland - Polen kunnen zijn : Allen die contributie betalen en op aanvraag een lidmaatschapskaart ontvangen. Het lidmaatschap van de Vereniging Nederland Polen eindigt:

- a) door opzegging
- b) door royerling, indien een lid van de Vereniging, nadat de secretaris (esse) twee aanmaningen met een behoorlijken tussentijd heeft doen toekomen alsnog in gebreke is gebleven aan zijn (haar) financiële verplichtingen te voldoen, of indien de Raad van Bestuur het ongewenst acht dat hij (zij) langer lid van de Vereniging Nederland Polen blijft. De royerling kan slechts geschieden, mits een meerderheid van 2/3 van de Raad van Bestuur zich voor royerling uitspreekt.

Artikel 4

De vereniging Nederland Polen wordt bestuurd door de Raad van Bestuur, waarin behalve de President van de Vereniging en de secretaris (esse) ook drie medeoprichters der Vereniging zitting hebben. Bij uitvallen van een lid van den Raad wordt uit het dagelijks bestuur de vacante plaats bezet.

De Raad van Bestuur kiest uit de leden der Vereniging het Dagelijksche Bestuur, bestaande uit een Voorzitter (ster) een vice Voorzitter (ster) een Secretaris (esse), een Penningmeester (esse) en een tweede Secretaris (esse).

De verkiezing van functionarissen vindt telken jare plaats op de jaarvergadering; de leden van het dagelijks bestuur zijn herkiezbaar. Iedere afdeling kan voor de verkiezing van deze functionarissen aanbevelingen zenden, waarbij echter de toestemming van de(n) aanbevolene schriftelijk moet worden zijn verkregen.

Bij ontstentenis van een der leden van het dagelijks bestuur wijst de Raad uit zijn midden een plaatsvervanger aan.

Voor vergaderingen van den Raad van Bestuur is het voldoende wanneer 2/3 van de leden aanwezig is.

Voorzitter en secretaris (esse) vertegenwoordigen de Vereniging Nederland Polen in en buiten rechte.

Artikel 5

Artikel 5

De Raad van Bestuur vergadert zo dikwijls als door het dagelijks bestuur of een derde van de leden van den Raad van Bestuur nodig wordt geoordeeld. De eerste vergadering welke in het jaar gehouden wordt is een jaarvergadering. De Raad van Bestuur is verplicht minstens eenmaal per jaar te vergaderen.

De oproep tot een vergadering geschiedt op de wijze als in het huishoudelijk reglement is bepaald.

Alle besluiten worden genomen met meerderheid van stemmen, tenzij in deze statuten of in het huishoudelijk reglement een andere regeling is voorgeschreven.

Over personen wordt, indien gewenst, schriftelijk gestemd, over zaken mondeling. Bij staking van stemmen over personen beslist het lot; bij staking van stemmen over zaken ~~beslist het lot~~ wordt het voorstel geacht te zijn verworpen. Blanco en ongeldige stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

Artikel 6

De Vereniging Nederland Polen geeft een orgaan uit, waarin economische culturele, wetenschappelijke en andere vraagstukken behandeld worden (zie artikel 2). In het orgaan worden bijdragen van leden der Vereniging opgenomen. De Raad van Bestuur benoemt jaarlijks de redactie van het orgaan op voordracht van het dagelijks bestuur. De redactie is steeds herkiezbaar. Zij woont de vergaderingen van den Raad van Bestuur bij en heeft adviserende stem. De redacteur wordt bijgestaan door een redactie commissie van twee leden, waarin de Voorzitter van het dagelijks bestuur ambtshalve zitting heeft, terwijl het andere lid jaarlijks benoemd wordt door den Raad van Bestuur op voordracht van het Dagelijks Bestuur, en herkiezbaar is. De werkwijze der redactie wordt nader geregeld in het Huishoudelijk Reglement.

Artikel 7

De geldmiddelen van de Vereniging Nederland Polen bestaan uit:
a) contributies, te heffen op alle leden; het tijdstip en de wijze van betalen worden nader geregeld in het Huishoudelijk Reglement;
b) vrijwillige bijdragen, schenkingen, erfstellingen, legaten enz.
c) entreegelden.

Artikel 8

Wijziging van de statuten en ontbinding der vereniging kunnen alleen op plaats vinden krachtens een besluit van den Raad van Bestuur, genomen met ten minste 2/3 der uitgebrachte stemmen in een bijeenkomst, waar alle leden van den Raad van Bestuur aanwezig zijn. Bij het besluit tot ontbinding wordt tevens een besluit genomen over de bestemming der geldmiddelen.

Artikel 9

De vereniging is opgericht 2 Januari 1947 en wel voor onbepaalde tijd.

Artikel 10

De Raad van Bestuur stelt het huishoudelijk reglement vast, hetwelk niet in strijd mag zijn met deze statuten. In gevallen, waarin deze statuten of het Huishoudelijk Reglement niet voorzien, beslist het Dagelijks Bestuur.

afg 618

Huishoudelijk reglement

ingewilligd, afget.
21/22

Artikel 1

De Raad van Bestuur van de Vereniging Nederland Polen heeft behalve de doelstelling, omschreven in artikel 2 van de Statuten, 1° het bijzonder tot taak:

Een huishoudelijk reglement vast te stellen, waaraan zich de leden zoveel mogelijk moeten houden.

Artikel 2

Een afdeling kan gevormd worden, wanneer minstens 5 leden in een bepaald district bestaan en daartoe schriftelijk het verzoek tot het dagelijks bestuur richten.

Het dagelijks bestuur beslist in ieder bijzonder geval, wat onder een district verstaan wordt. Wanneer de dagelijks bestuur weigert een afdeling toe te laten, staat beroep open op den Raad van Bestuur der Vereniging.

Artikel 3

Ieder lid of buitengewoon lid heeft het recht de bijeenkomsten van een andere afdeling bij te wonen.

Tot buitengewoon lid kan alleen de Raad van Bestuur iemand benoemen.

Artikel 4

De Voorzitter leidt alle vergaderingen van den Raad van Bestuur en verricht alle werkzaamheden, welke tot zijn functie behoren. In geval van ontstentenis van den Voorzitter neemt de Vice-Voorzitter zijn functie over.

De Voorzitter heeft ex officio zitting in alle landelijke afdelingen die onder goedkeuring van den Raad van Bestuur zijn ingesteld. Hij is niet verplicht alle vergaderingen en afdelingen bij te wonen, maar elke afdeling is gehouden steeds hem alle gevraagde inlichtingen te verschaffen. De Raad van Bestuur kan, wanneer hem dit goedgeunkt, een of meer leden van de afdelingen uitnodigen om deel te nemen aan een commissie, voor het een of ander doel door den Raad van Bestuur ingesteld.

De secretaris (esse) roept de vergaderingen bijeen zowel van den Raad van Bestuur als ook van het Dagelijks bestuur, houdt de notulen, voert de correspondentie, brengt aan den Raad van Bestuur jaarlijks op de jaarvergadering een verslag uit en brengt voorts de verslagen uit van bijzondere bijeenkomsten. Hij of zij contrasigneert alle afdelingen.

De penningmeester (esse) incasseert de in artikel 7 bedoelde contributie van de afdelingen c.q. de leden. Zolang de vereniging minder dan 500 leden tel dragen alle afdelingen aan den penningmeester alles af. De penningmeester ontvangt alle gelden, welke aan de vereniging Nederland Polen worden betaald en geeft hiervoor kwijting, betaalt alle rekeningen en deponeert alle gelden bij een Bank, door den Raad van Bestuur aan te wijzen. Hij maakt jaarlijks een financiële staat op en doet op de jaarvergadering verslag van de geldelijke positie van de Vereniging Nederland Polen.

De tweede secretaris voert de correspondentie met Polen en het buitenland. Hij houdt den Raad van Bestuur op de hoogte van alle zaken betreffende de vereniging.

Artikel 5

De datum en de plaats van de vergaderingen van den Raad van Bestuur worden door het dagelijks bestuur vastgesteld; die van het dagelijks bestuur in onderling overleg. De oproep tot een vergadering van den Raad van Bestuur moet tien dagen voor den dag, waarop de vergadering plaats zal vinden, geschieden. Voorstellen ter plaatsing op de agenda moeten binnen vijf dagen na deze oproep behoorlijk door den voorsteller ondertekend bij den secretaris worden ingediend, terwijl de agenda 3 dagen voor de vergadering in het bezit van den leden van den Raad moet zijn.

Een spoedvergadering kan door den Voorzitter op een termijn van 24 uur worden opgeroepen onder bijvoeging van de agenda. In een zodanige vergadering mogen geen besluiten worden genomen dan over onderwerpen, welke op de agenda zijn vermeld.

Artikel 6

Iedere afdeling zendt voot den 1 April van ieder jaar aan den Penningmeestervan de Vereniging Nederland Polen een lijst van het ledenaantal r 1 Januari van het jaar, met vermelding van de adressen en beroepen en de vermelding van het bedrag, dat het lid per jaar afgedragen heeft aan de vereniging. Het lidmaatschap bedraagt minimum f.5. per jaar Ieder lid kan voorts zelf zijn contributie bepalen.

Bureaunkosten en andere onkosten, goedgekeurd door de Raad van Bestuur, worden uit de kas van de Vereniging Nederland Polen voldaan.

Voorgesloten oprichtingskosten worden als eerste vergeed. Zodra voldoende grote afdelingen van de vereniging bestaan en zij meer dan 500 leden telt, kunnen de bijdragen van de leden in de afdelingen zelf geregeld worden, met dien verstande, dat de contributie voor gewonen leden niet minder dan vijf gulden per jaar bedraagt.

Artikel 7

Alle leden van den Raad van Bestuur hebben gelijke stem.

Artikel 8

Er is een commissie voor de financiën van 2 leden, welke jaarlijks gekozen wordt door de jaarvergadering. Leden van het dagelijks bestuur of nieuw gekozen leden daarvan kunnen niet lid zijn van deze commissie, de eerst ledenvoor deze commissie worden voor den duur van het jaar door den Raad van bestuur benoemd. De Commissie controleert de boeken en financiële beschikden eenmaal per jaar.

Artikel 9

De redactie van het maandelijks bulletin is verantwoordelijk voor de uitgave en den inhoud van dit Maandblad, uitgezonderd voor den inhoud van berichten en mededelingen en verslagen van het Dagelijks bestuur der Vereniging Nederland Polen. Laatstgenoemde hebben voorrang. Het bulletin draagt den naam Nederland Polen.

Het Bulletin verschijnt zoveel mogelijk op den eersten der maand.

Indien er kosten voor het Bulletin gemaakt worden pleegt de redactie overleg met den penningmeester der Vereniging Nederland Polen.

R'dam
I.D.No.1029.

VERTROUWELIJK.

Ond.:Veren."Nederland-Polen".

12 October 1949.

6 kat
Als antwoord op Uw schrijven No.65871, d.d. 12-8-49, wordt hierbij toegezonden de informatiekaarten van de daarin genoemde personen.

Van der Vlist, Pietertje, geb:26-11-24 te Rotterdam, Poolse, echtgenote van Abramowicz, Franciszek, geb:8-12-11 te Wabrzezno(Polen), wonende te Rotterdam, Heer Nicolaesstraat 34a. Laatstgenoemde is zeevarende en in het Bevolkingsregister alhier niet ingeschreven. Van der Vlist, P., voornoemd, zou een echtscheidings-procedure aanhangig hebben gemaakt.

Havenaar, Johan Heinrich, geb:10-3-21 te Rotterdam, gewoond hebbende Zeilmakersstraat 37a te Rotterdam, werd op 14-2-49 afgeschreven gaande naar 's-Gravenhage, Nieuwe Parklaan 1. Zijn stiefvader De Winter, Hendrik, geb:23-11-83 te Gouderak, wonende Zeilmakersstraat 37a te Rotterdam, bleek in Sept.'47 geabonneerd te zijn op het dagblad "De Waarheid".

Bialynska, Wieslawa Wanda, geb:5-11-23 te Warschau(Polen), nederlandse, is bij Uw dienst bekend. Zij is op 25-3-49 van echt gescheiden van Hozeman, Maarten, geb:27-12-17 te Vlaardingen, eveneens bij Uw dienst bekend.

Obee, Cornelis Dirk, geb:23-8-24 te Rotterdam, meubelverkoper, thans wonende Cronjéstraat 48b te Rotterdam.

Van Os, Henri, geb: 14-6-21 te Rotterdam, wonende Bergse Plaslaan 13 te Rotterdam, is de zoon van Kat, Nellie, geb:27-6-97 te Amsterdam. Zij bleek in Oct.'47 geabonneerd op het dagblad "De Waarheid". Zijn vader Johannes, geb:~~1-7-47~~ 7-3-90 te Rotterdam, is op 1-7-47 overleden.

Sarnecki, Walerian P, geb:9-11-86 te Zawerts (Rsl) Wonende te Rotterdam, Lieve Verschuierstraat 27b, is dezelfde als bedoeld in dezerzijds schrijven I.D.No. 178, d.d.12-7-49.

Scholte, Aloisius Antonius, geb:31-10-03 te Rotterdam, is bij Uw dienst bekend.

Spierenburg, Jacob Pieter, geb:31-1-90 te Rotterdam, oliehandelaar, wonende te Rotterdam, Statensingel 134a.

Op politiek terrein is hier, voorzover achter de namen niet vermeld, niets bekend.

Aan B.V.D.

12-11

No.1485h-'47.

Uw schrijven No.65871,dd.
12.8.1949.

Onderwerp: Vereniging "Nederland-Polen".

Bijlagen: 13 informatiekaarten.

VERROUWELIJK.

Volgno.

14 DEC. 1949

ACD/75579.
10 December 1949.

OP KAART
ACD/75579
DAI: 016/10
PAR: 40

Inf. ACD 19/12/49.

In antwoord op bovenvermeld schrijven worden U
hierbij toegezonden 13 volledig ingevulde informatie-
kaarten.

Van de in de bijlage van Uw schrijven genoemde personen
zijn de volgende personen reeds bij Uw dienst bekend:

*kaarten, 49 95/11
aanvullend.*

Rindert BESSELINK, geboren te Amsterdam, 16.9.1907, van
beroep huisschilder, wonende te Amsterdam, Jan Evert-
senstraat 59 Ithg.; *21.*

Markus Hirsch FREIBRUN, geboren te Knihinin-Belweder,
(Polen) 10.1.1907, van beroep kleermaker, wonende te
Amsterdam, Besteveerstraat 5 Ithg, en *6.*

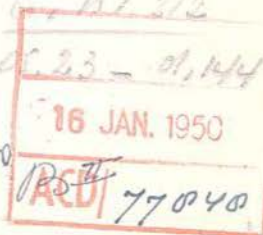
Lillah SOESILO, geboren te Sitobondo, (Ind.) 13.11.1916,
studente, wonende te Amsterdam, Gerrit van der Veen-
straat 167 bvh.

De door U genoemde S. Schaaf, wonende Keizersgracht 433
te Amsterdam is niet geïdentificeerd kunnen worden.

No. 131

P.3.

Aan H.B. O.
van B.St.

9 Januari 1950.

Nieuwe abonne's op het maandblad Ned.-Polen:

- + | W. BOERMAN, Leidschestr. 25, Amsterdam.
- + | P. SCHIPPERS, v.Uilenburgstr. 50III, Amsterdam.
- + | J.H. ROEMEN, Lindelaan 16, Geleen. *corr. 77840 a/01571*
- + | C. van MEEL, Bernhardstr. 17, RIJEN. *corr. 77848 a/01431*
02767

Hierbij gaat een Bulletin du Bureau d'Informations
Polonaises.

verminderd
opgeleverd

ID-Amsterdam.

No. 823-18/50.

G E H E I M .

VERENIGING NEDERLAND)-POLEN

Deze vereniging werd op 8 Februari 1947 in het Apollopaviljoen, alhier, opgericht, met als doelstelling de wetenschappelijke, culturele en economische betrekkingen tussen Nederland en Polen te verstevigen. De Poolse consul-generaal en de secretaris der Poolse Legatie waren aanwezig.

De toenmalige en thans nog zittende voorzitter, tevens redacteur van het orgaan NEDERLAND-POLEN is communist. In het comité van aanbeveling zaten mensen van diverse politieke pluimage; naast intellectuelen van onverdacht democratischen huize, ook ~~meerdere~~ ^{verschillende} notoire communisten en anders links georiënteerden. Het eerste nummer van het orgaan maande al tot voorzichtigheid, qua politiek streven, t.o.v. de vereniging.

Mogelijk hebben de meer integere figuren zich laten vangen door de verklaring der vereniging, dat zij uitging van het Koninklijk woord van HKH Koningin Wilhelmina (Troonrede 23 Juli 1946) en overtuigd was met de stichting der vereniging een leemte te vullen, daarbij een dienst bewijzend zowel aan Nederland als aan Polen, aan de wederopbouw en aan de vrede.

Hoewel tot circa na te noemen datum geen bijzonderheden bekend waren, welke zouden rechtvaardigen om de vereniging als een (verkapte) politieke organisatie te beschouwen, werd op 24 September 1948 in de aula van het Indisch Museum een openbare culturele avond gehouden onder auspiciën der vereniging. Het doel dezer bijeenkomst was om verslag uit te brengen over het in Warschau in dat jaar gehouden (communistische) Vredescongres, waaraan enige aan de vereniging gelieerde personen hadden deelgenomen. Zij hadden bewezen Polen niets van een "ijzeren gordijn" bespeurd. Het Januarinumnummer 1949 van het orgaan gaf ten deze, hoewel onuitgesproken, een meer concrete richting aan. Dit blad opende met een door de Poolse President BIERUT uitgesproken rede, waarin hij zegt, dat het jaar 1948 "is afgesloten met de grote overwinning van de EENHEID, die tot uitdrukking kwam in het historisch congres der Poolse Verenigde Arbeiderspartij, dat de uitdrukking was van de verdieping der broederschap tussen arbeiders, boeren en werkkende intellectuelen."

Zoals bekend kwam deze "eenheid" onder moskovitische dwang tot stand. Daar het blad geen woord van afkeuring liet horen, mag hieruit minstens een stalinistische afhankelijkheid worden gelezen.

Deze ontwikkeling, uiteraard niet te vermijden, zette zich

voort in publicaties met trappen naar de Westerse wereld (imperialisten en oorlogshitlers) en verheerlijking der volksdemocratieën.

Ook in haar maandblad Mei/Juni 1949 betrad de vereniging het politieke terrein met een uitvoerige bespreking over de Poolse film "De laatste étape", welke gewijd was aan de naziterreur in Auschwitz. De redactie oefent critiek op de Duitse sociaal-democratische leider SCHUMACHER en verklaart verder dat deze film van de zijde diergenen die geen nieuwe oorlog wensen en geen nieuw Oswiecim (-Auschwitz), een slag met de vuist op tafel is.

Nog het Januarinummer 1950 van het maandblad bracht een reportage over de "waardige reactie" van het Poolse volk op de verjaardag van de "grote staatsman Stalin" en de hem geschonken geschenken, waarbij iedereen en alles wedijverde -o.a. in het blij geven van verbondenheid aan de idee van het socialisme- zich te spiegelen aan de theorie en praktijk van het grote naburige volk van de Sowjet-Unie. Ook werden met instemming enige Poolse stemmen over de "strijd voor de vrede" aangehaald.

Op 17 Maart 1950, 's avonds te 20 uur, werd in het Concertgebouw een concert van Chopin-werken gebracht door de Poolse pianiste Halina CZERNY-STEFANSKA. De zaal was stampvol. Er waren zeer populaire prijzen aangehouden. Er ontstonden wel buiten het gebouw enige strubbelingen door te veel kaartverkoop. Enige politieke strekking had deze avond absoluut niet. De pianiste had een zeer goede pers, niet alleen in De Waarheid. De avond werd gehouden onder auspiciën van de vereniging.

Aan VD-Asd.

F2.

DIENTSTGEHEIM.

8 Mei 1950.

10 MEI 1950

ACD/ 85162

1d,82/74.

Uit betrouwbare bron vernamen wij, dat het Poolse Consulaat te Amsterdam aan verschillende in de gemeente Brunssum wonende Polen uitnodingskaarten heeft gestuurd voor een te Amsterdam te houden tentoonstelling: "Het Kind in Polen".

Een foto-copy van een der uitnodigingen gaat hierbij, waarvan de vertaling als volgt luidt:

Het Kind in Polen.

Tentoonstelling van het leven, onderwijs en ontspanning van het Poolse kind en de zorg voor het kind in Polen. Zij wordt gehouden van 28 April tot 20 Mei 1950 in de N.V. Gerzons Modemagazijnen, Kalverstraat 79 te Amsterdam en is geopend dagelijks van 10.00 tot 17.00 uur. Entree is vrij. De tentoonstelling is Zondags gesloten.

Voorzover wij hebben kunnen controleren, zijn in het gezellenhuis Egge te Brunssum 15, en in het gezellenhuis Pelgrimsweg te Brunssum 10 van deze uitnodigingen aangekomen.

De rest van de + 40 te Brunssum aangekomen kaarten is gezonden aan Polen van de oude emigratie.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 22 Mei 1950

No. : 85162

Bijl.: gene

Betr.: Tentoonstelling "Het Kind in Polen"

A.C.D.

Werkgr. Vers.

VERTROUWELIJK

Zoals U bekend zal zijn, werd van 28 April tot 20 Mei 1950 in N.V. Gerzon's Modemagazijnen, Kalverstraat 79, een tentoonstelling gehouden over het leven, onderwijs en de ontspanning van het Poolse kind en de zorg voor het kind in Polen.

Het Poolse Consulaat-Generaal te Amsterdam heeft uitnodigingen voor deze tentoonstelling aan hier te lande woonachtige Polen gezonden.

Ik verzoek U mij wel te willen doen berichten, of zich ten aanzien van deze tentoonstelling nog feiten of omstandigheden hebben voorgedaan, die naar Uw mening voor mijn Dienst van belang kunnen zijn.

HET HOOFD VAN DE DIENST,
Namens deze,

Jhr Mr W.J.Th. Serraris.

Aan de Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

Cq.

PARKET
VAN DE
PROCUREUR-GENERAAL
Fd. DIRECTEUR VAN POLITIE
TE AMSTERDAM

AMSTERDAM, 8 Mei 19 50.

Verzoeken bij beantwoording, datum en nummer van deze brief nauwkeurig te vermelden

No. P. 347/1950.

Bijl: 1.

Typ. :WJK.

11 MEI 1950
G E H E I M !!!
ACD 85/79

Hierbij heb ik de eer Uedelgestrenge ter kennisneming aan te bieden een afschrift van een rapport van de Inlichtingendienst der gemeentepolitie alhier No. 823 - 1850, betreffende de Vereniging "Nederland-Polen", naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.-

Na gemaakt gebruik zal ik dit rapport gaarne weder terugontvangen.-

De Procureur-Generaal,
fgd. Directeur van Politie,

Van Dullemen
(van Dullemen)

*Op 5/6/50 kl. 11 uur
aan P.S. Adami*

Aan ~~het~~ het Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst
Javastraat 68
te 's-GR A V E N H A G E.-

UITGEBOKT

5 Juni

50

B85179

IIId/h 2

n.a.v. van P.G. Amsterdam 85179 z. Co

een

VERTROUWELIJK

Wederaanbieding rapport.

Met dankzegging voor de verleende inzage heb ik de eer
UEdelGrootachtbare hierbij weder het rapport aan te bieden
betreffende de Vereniging "Nederland-Polen", mij gezonden
bij Uw brief van 8 Mei 1950 no. P.347/1950.

HET HOOFD VAN DE DIENST

e namens deze:

De Heer Procureur-Generaal
f. Directeur van Politie
te
AMSTERDAM.

II

Aan H.B.

Van B.St.

1 bijlage.

VERENIGING NED.-POLEN

In opdracht van de Poolse Gezant te Den Haag organiseert de Vereniging Ned.-Polen van 26-4-1950 tot 20 Mei 1950 in twee grote zalen van de Gebr. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam een tentoonstelling "Het kind in Polen".

Na de rede van de Poolse Gezant opende Burgemeester d'Ailly op 26-4-1950 de tentoonstelling en hij moet in zijn rede iets gezegd hebben over de vrijheid in Polen, namelijk dat hij hoopte dat het kind in Polen maar in vrijheid mag opgroeien.

Over deze passage in zijn rede is in leidinggevende kringen van de Vereniging Ned.-Polen verschil van mening over het feit, wat de burgemeester hier precies bedoelde. Er zijn bestuurders die hier een door hem gelanceerde onvriendelijkheid zien aan het adres van de z.g. volksdemocratieën.

Als toezichthoudsters op de tentoonstelling fungeren de volgende, veelal communistisch georiënteerde, dames:

✓	Mevr. DE ZWAAN,	Stadionkade 70,	Amsterdam;
✓	Mevr. BEUMER,	Ger. Terborgstr. 51,	"
✓	Mevr. MENAGE-CHALEIN,	Amstelkade 136,	"
✓	Mevr. STOTIJN,	Joh. Verhulststr. 26,	"
✓	Mevr. REBLING,	Prinsegracht 390,	"
✓	Mej. la Croix,	Vondelstraat 176,	"
✓	Mevr. Tilly VISSER,	Hotel Schiller	"
✓	Mevr. NIENHUIS,	Kloveniersburgwal 133,	"
✓	Mevr. BLESSING,	Marco Polostraat	"

16 MEI 1950

ACD/ 85540

9 Mei 1950.

Inlv. 1/3 1-10

OP KAART

NEUW 1/3

DAI 2/3

VER 1/3

Mevr. DE WOLFF, Mussenbroekstraat 406, Amsterdam;

Mevr. M. BRAAT, Amstel 250, "

Mevr. Mr. P. ELDERING, Eric de Rodestr. 31^{huis}, "

Mevr. A. WIESEBRON-SPIER, Nassaukade, " .

*adres
niet
adres
niet*

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 6 Juni 1950

No.: B 85548

n.a.v. schr. B St. aan H.B. 85548 z. Co

Ond.: Vereniging "Nederland-Polen".

VERTROUWELIJK

IIId/h 3

UITGEBEKT

Volgens mij bekend geworden gegevens deden o.a. de hierondergenoemde dames dienst als toezichthoudsters op de tentoonstelling "Het Kind in Polen", die van 26.4.1950 tot 20.5.1950 in de zalen van de Gebr. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam werd gehouden.

Mevr. de ZWAAN, Stadionkade 70
Mevr. BEUMER, Ger. Terborgstraat 51
Mevr. MENAGE-CHALEIN (CHAILA?), Amstelskade 136
Mevr. STOTIJN, Joh Verhulststraat 26
Mevr. la CROIX, Vondelstraat 176
Mevr. NIENHUIS, Kloveniersburgwal 133
Mevr. BLESSING, Marco Polostraat
Mevr. de WOLFF, Mussenbroekstraat 406, allen te Amsterdam.

Ik moge U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens van genoemde vrouwen en - eventueel - hun echtgenoten.

d. HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

G. Crabbendam

De Heer Hoofdcommissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

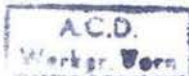
a 90163

No. 1537^a - '50.

Uw schr. No. 85162 dd. 22-5-'50.

ONDERWERP : ^{Co}Tentoonstelling "Het Kind in Polen"

VERTROUWELIJK.

Naar aanleiding van de inhoud van Uw bovenaangehaald schrijven wordt, onder referte aan de artikelen, welke over bedoelde tentoonstelling zijn verschenen in "Het Handelsblad" van 28 April 1950, "De Waarheid" van 29 April en 13 Mei 1950 en "De Volkskrant" van 10 Mei 1950, medegedeeld, dat dezerzijds de tentoonstelling werd bezocht.

Tot bijzondere opmerkingen gaf bedoelde tentoonstelling geen aanleiding.

Het tentoongestelde materiaal bestond grotendeels uit fotografische - en grafische voorstellingen, betrekking hebbende op de sociale, medische en culturele opvoeding, cq. verzorging van het kind tussen ongeveer 7 en 15 jaar in het tegenwoordige Polen, zoals :

verzorging van babies en kleuters in crèches, terwijl de ouders op het land of in een fabriek werken ;

medische controle ;

hulp van de jeugd bij het binnenhalen van de oogst ;

schoolwezen ;

sanatoria ;

vacantie der ouderen in de bergen,

enz., alles op kosten van de staat.

Aan door de schoolgaande jeugd vervaardigde tekeningen was vrij veel ruimte gelaten. Voorts stond massale sportbeoefening door de jeugd op de voorgrond, alles met de bedoeling, een basis te leggen voor een gezond Pools volk, zoals het onderschrift luidde.

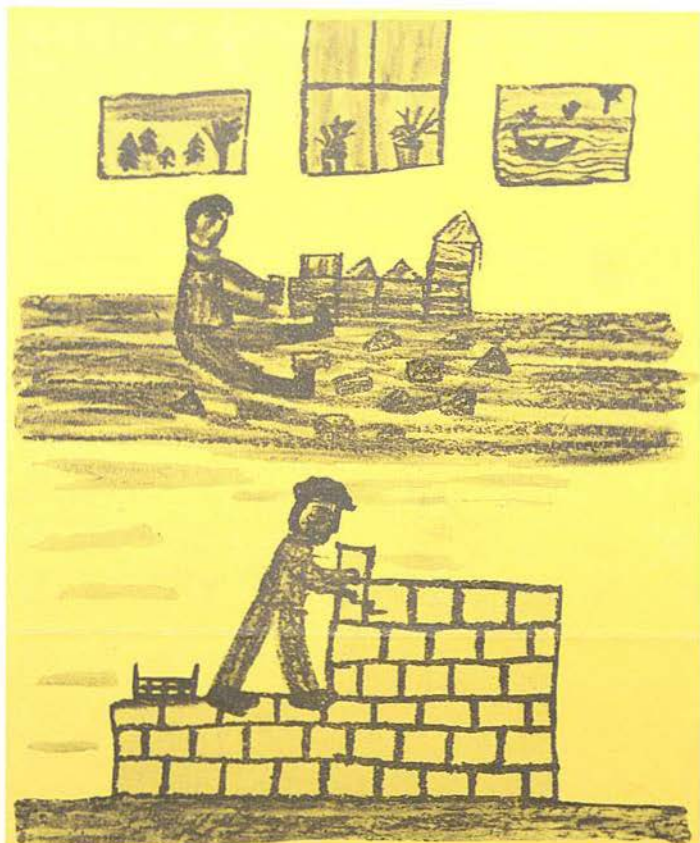
Verder waren enige producten van nationale betekenis - zogenaamde huisvlijt- of handenarbeidartikelen - uitgesteld.

Tenslotte bevonden zich in de tentoonstellingsruimte enkele stands met lectuur over het nieuwe Polen, zowel in de Engelse als de Nederlandse taal.

Of de belangstelling van de zijde van het Nederlandse publiek groot is geweest, is niet bekend. Op de Woensdagmiddag, waarop dezerzijds een bezoek aan de tentoonstelling werd gebracht en de kinderen vrij van school waren, was het aantal bezoek(st)ers in ieder geval zeer gering.

No. 1537

E-3.

ALS IK SPEEL, WERKT MIJN VADER

TENTOONSTELLING

Het kind in Polen

GEBR. GERZON'S
MODEMAGAZIJNEN N.V.

ENKELE WOORDEN OVER DE TENTOONSTELLING

Het kind in Polen

DEZE TENTOONSTELLING heeft ten doel het Nederlandse publiek op de hoogte te brengen van wat men in Polen voor het kind heeft gedaan sedert 1945 — en wat men verder van plan is te doen. Afzonderlijke delen van de tentoonstelling laten ons zien, wat er thans in Polen voor de bescherming van het nog ongebooren kind (en zijn moeder) gedaan wordt; de bescherming van de zuigeling; van het kind in de kleuterjaren, op het land zo goed als in de stad; de bescherming van het gebrekkige kind, van het verlaten kind (een probleem, dat na de oorlog in Polen tot de meest dringende behoort) van de schooljeugd en van de jeugd, die de school reeds verlaten heeft. Polen heeft hierbij getracht gebruik te maken van de ervaring, die andere naties hebben opgedaan en van zijn eigen mogelijkheden.

De onbevooroordeelde bezoeker van de tentoonstelling zal zich ongetwijfeld nog enkele feiten herinneren, zonder welke hij zich geen juist oordeel zou kunnen vormen over hetgeen hij ziet. Voor alles moet hij bedenken, dat in Polen voor 1939 de bescherming van het kind weinig te betekenen had. In de steden was deze bescherming volstrekt onvoldoende, op het land — 69% van de bevolking van Polen leefde in die tijd op het platteland — ontbrak zij vrijwel geheel. Datgene, wat wij thans zien, is ontstaan in de jaren 1945, 1946, 1947, 1948 en 1949. Dat wil zeggen, in de jaren onmiddellijk na de oorlog. Is het nog nodig te zeggen, wat deze oorlog voor Polen betekend heeft? Het aantal mensen, dat Polen verloren heeft, is gelijk aan de hele bevolking van Zweden, terwijl volgens de Amerikaanse journalist John Gunther, alleen reeds Warszawa, de Poolse hoofdstad, in de oorlog meer mensenlevens heeft verloren, dan de Verenigde Staten en het Britse Rijk tezamen. Bij de enorme verwoestingen, de zwakke U.N.R.R.A.-hulp,

die hiertoe in geen enkele verhouding stond, zodat daadwerkelijke hulp alleen uit de Sowjet-Unie kwam, stond Polen eensklaps voor de geweldige taak van de wederopbouw en dacht bij deze opgave allereerst aan het kind. Het programma van zorg voor het kind maakte deel uit van het driejarig herstelplan van Polen, evenals thans van het zesjarig industrialisatieplan. Dat is trouwens volkomen natuurlijk. Het industrialisatieplan van Polen is immers tegelijkertijd een socialisatieplan.

Een land, dat rijk, rustig, gelukkig noch onbeschadigd is, heeft datgene geschapen, wat wij zien op deze tentoonstelling. Dit deed voor zijn kinderen een land, dat eenmaal achterlijk was, pas werd verwoest en nog altijd arm is. Stellig heeft nooit een land een begin gemaakt met staatszorg voor het kind onder zulke moeilijke omstandigheden, bij zulk een nijpend gebrek aan middelen, onder de druk van zo'n grote nooddruft. Dit is wat men in gedachten moet houden bij het bekijken van deze tentoonstelling. Mogen wij hier nog aan toevoegen, dat wij kleuterscholen, weeshuizen, kinderhuizen bouwden, in een tijd toen anderen, rijkere, zich inspanden voor de productie van lange afstand-bommenwerpers en steeds krachtigere atoombommen?

Zoveel is zeker, dat Polen zijn jeugd geeft wat het kan, om in haar geheugen de kwade herinneringen aan de oorlog uit te wissen en een generatie op te voeden, over wier wieg de nieuwe Republiek zich heeft gebogen als een moeder, om het opgroeiend geslacht voedsel, geneesmiddelen, speelgoed, boeken en scholen te verschaffen, de schoonheid van haar zee, de wouden van Krynica en de sneeuw van Zakopane - Polen, de VREDE. Dit alles wilden wij thans laten zien aan het zelfstandig denkende Nederlandse publiek.

Dziecko w Polsce

(Het Kind in Polen)

Wystawa

o życiu, nauce, zabawach dziecka
polskiego i opiece nad dzieckiem
w Polsce otwarta od 10 do 17-tej
od 28. kwietnia do 20 maja 1950
w Amsterdamie, Kalverstraat 79
N.V. Gerzon's Modemagazijnen.
W niedzielę wystawa zamknięta
Wstęp bezpłatny.

Hen

K. Cresak

Gerellenhuis Egge

Brunssum/L.

31 Mei 1950.

09.238

05.493

Bevanging
don't print
CONFIDENTIEEL.

761/50

lagen: Fotocopie van originele folder "Het kind in Polen".

derwerp: Sympathiebetuiging met Sovjetbeleid in Polen door Gerzon's Modemagazijnen.

CONFIDENTIEEL

06.391

2 JUNI 1950

ACD.
Werkgr. Vern

ACD/ 06484

Onder aanbieding van bijlage dezès (fotocopie van origineel), naar de inhoud waarvan het mij vergund zij korthedshalve te mogen verwijzen, moge U blijken, dat door Gerzon's Modemagazijnen N.V. op zijn minst gesproken, bepaaldelijk kan worden ingestemd met het Sovjetbeleid ten aanzien van het programma der wederopbouw in Polen.

Aangezien eveneens door genoemde firma een stand werd ingericht in het Demobilisatiecentrum te Amersfoort, waarbij bepaalde het militaire leven betreffende artikelen ten verkoop worden aangeboden, en waarbij het inwinnen van bepaalde gegevens niet geheel denkbeeldig moet worden geacht, zoude ik het zeer op prijs stellen om van U te vernemen welke waardering U heeft t.o.v. de politieke background van "Gerzon", diens personeel en de risico's verbonden aan het plaatsen van personeel van Gerzon op plaatsen waar militaire inlichtingen kunnen worden verkregen.

S.T.

S.T.

NIET O.K.
ACD/ 42
DAT: 19-3-52
PAR: 1/11

Aan: B.V.D.

No. 1537 - '50.

Antwoord op No. 86484 dd. 5-7-'50.

ONDERWERP : N.V. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam, i.v.m. de tentoonstelling Nederland - Polen ("Het Kind in Polen").

VERTROUWELIJK.

ACD
Werkgr. Vers

7 Juli 1950.

NIET O.K.
ACD/4C
DAT: 10-3-52
PAR: 1/4

8 JULI 1950

Naar aanleiding van het verzoek van Uw Heer de Greef, aan deze dienst op 5 dezer mondeling gedaan, te willen doen nagaan, wat de directie van de N.V. Gerzon's Modemagazijnen te Amsterdam er toe heeft bewogen, toestemming te verlenen tot het houden van de tentoonstelling "Het Kind in Polen" tussen 28 April en 20 Mei 1950 in haar gebouwen Kalverstraat 79-81 te Amsterdam, is een onderzoek ingesteld, waarbij van de zijde van genoemde directie werd vernomen, dat bij haar geen enkele bijzondere aanleiding heeft bestaan, bedoelde toestemming te verlenen.

Naar bedoelde directie mededeelde, zijn in haar gebouwen reeds verschillende tentoonstellingen, Amerikaanse, Engelse en Franse, gehouden; binnenkort is weer een Deense te verwachten, waarover Mr. P.J. Mijksenaar, hoofd van het bureau voor pers, propaganda en vreemdelingenverkeer ter Gemeentesecretarie te Amsterdam, met genoemde directie in overleg is getreden. Deze directie neemt het standpunt in aan weldadigheidstentoonstellingen, geheel belangeloos, medewerking te verlenen door het beschikbaar stellen van gedeelten van haar magazijnen.

Bij de opening van de destijds gehouden Franse tentoonstelling, waarvan deze directie een zeer goede indruk had gehouden, was o.m. de Poolse Gezant uit Den Haag - dezelfde, die onlangs is verongelukt (Pruszyński ?) - aanwezig geweest. Mogelijk is deze gelegenheid voor de Poolse Gezant, naar de mening van meergenoemde directie, aanleiding geweest, aandacht aan de beschikbare ruimte te schenken voor een Poolse tentoonstelling.

Hoe het zij, enige tijd later zou de Poolse Gezant, in gezelschap van zijn secretaris, zich bij de directie van Gerzon's hebben voegd met het verzoek, over tentoonstellingsruimte in haar gebouwen te mogen beschikken. Door de Poolse Gezant zou aan zijn verzoek toen zijn toegevoegd, dat het ging om een tentoonstelling betreffende het kind in Polen.

Hoewel niet bepaald enthousiast, vond de directie het niet wel mogelijk, in deze uitzonderingen te maken, te meer niet, waar het om een tentoonstelling aangaande het kind zou gaan en heeft zij haar toestemming gegeven. Zij heeft zich hierna nog met iemand, wiens naam niet dadelijk werd herinnerd, over deze aangelegenheid verstaan, doch ook van die zijde bestonden geen bezwaren; Polen, zo werd gezegd, is een bevriende natie.

Zoals bekend, heeft de Burgemeester van Amsterdam bij de opening gesproken, naar de mening van de directie ook al, omdat deze autoriteit zich hieraan moeilijk kon onttrekken.

In

Verzoeken bij berichtgeving over
het op besprokene inzake
.....
.....
dit bij te voegen. par.: 2

/ van het Stadhuis
te Amsterdam

In vertrouwen liet de directie zich er over uit, overigens niets te hebben ondernomen, om het bezoek aan de tentoonstelling aan te moedigen, omdat zij hierbij geen enkel belang had en het resultaat is dan ook niet overweldigend geweest. Naar de mening van genoemde directie heeft de Vereniging Nederland-Polen als zodanig niets met de tentoonstelling uitstaande gehad en is alles rechtstreeks georganiseerd door de Poolse Gezant. De voorzitter van de Vereniging Nederland-Polen, Siegfried van Praag, die de directie van Gerzon's wel bekend is door gezamenlijk verblijf gedurende de oorlogsjaren in Theresiënstadt, was bijvoorbeeld bij de opening niet aanwezig. Overigens is men van de zijde van het Poolse Gezantschap zeer correct geweest en enige wanklank aangaande financiële vereffening van kosten e.d. is niet vernomen.

De directie van Gerzon's gaf de verzekering, dat bedoelde tentoonstelling met politieke overwegingen in geen geval iets te maken heeft gehad. Eveneens in vertrouwen, de directie vond het niet spijtig, toen de tentoonstelling werd opgeheven; voorzover de directie bekend, zou bedoelde expositie vervolgens naar Brussel gaan.

Het directielid, met wie werd gesproken, gaf als zijn zienswijze te kennen, dat een zakenman niet aan politiek moet doen; hij heeft een deel van de oorlogsjaren in het kamp Theresiënstadt gevangen gezeten en beweert zijn leven te danken te hebben aan het feit, dat hij op de zgn. "lijst Frederiks", de secretaris-generaal uit de bezettingstijd, stond vermeld. Wat de Russen betreft zegt hij, geen bezwaar tegen hen te hebben, indien zij zich zo gedragen als zij deden, toen het kamp Theresiënstadt door hen werd bevrijd; de kampbewoners ontvingen toen zoveel eten, dat zij weer moesten oppassen, niet door de overdaad te sterven. Maar, zo liet hij er onmiddellijk op volgen, hij geloofde niet, dat de Russen altijd zo goed waren. Overigens, doelende op de internationale toestand, deze kan hem, omdat hij al zo veel heeft meegemaakt, niet bewegen, eventueel uit te wijken, omdat er naar zijn mening in Nederland thans geen jodenprobleem meer is en hij zich in Nederland het beste thuis voelt. Amerika vindt hij b.v. te koud-zakelijk.

(Betrokkene, van origine Duitser, tot Nederlander genaturaliseerd, zou reeds 55 jaar in Nederland verblijven.)

Bijlage: requ.

E-3.

Jo. 137

No.1485ⁱ-47
=====

Bijlage: 1.

VERTROUWELIJK.

a' d'auw

OP KAART
ACD/ <i>EB</i>
DAI: <i>1-1-5</i>
PAR: <i>1/5</i>

<i>2-2-6</i>
12 JULI 1950
ACD/ <i>09065</i>

11 Juli 1950.

Hierbij wordt U, om te behouden toegezonden, een afschrift van een door de Vereniging NEDERLAND-POLEN verzorgde gestencilde circulaire, naar de inhoud waarvan korthedshalve verwezen moge worden.

=====

No. 13.¹

F3.

A F S C H R I F T

VERENIGING NEDERLAND POLEN
J.W. BROUWERSPLEIN 7
AMSTERDAM Z.
=====

Amsterdam datum postmerk

L.S.,

Wij vestigen er Uw aandacht op, dat de Vereniging Nederland-Polen in verband met de Poolse nationale feestdag (bevrijdingsdag) op Vrijdag 21 Juli a.s. om 20 uur, in de grote zaal van Krasnapolsky een Poolse avond geeft.

Aangezien wij veronderstellen dat er in Uw midden belangstellenden voor deze avond zullen zijn, delen wij U hierbij in het kort het programma mede.

- o. k. | Henriëtte BOSMANS speelt werken van Frederik Chopin, o.a. Rondo, opus I, Nocturne, opus 48, no. I, alsmede Mazurka's en een Polonaise.
X | Haakon STOTIJN speelt o.a. de sonatine voor hobo van Antonie Szolowski.
X | Robert SOBELS draagt voor: "Een rozenkrans van granaten" door Ksawery Pruszyński.

Om het ook voor onbemiddelden mogelijk te maken deze avond bij te wonen, is de toegangsprijs zo laag mogelijk gehouden, nl.: f 0.50. Kaarten zijn verkrijgbaar aan het bureau van de Vereniging Nederland-Polen, J.W. Brouwersplein 7, op alle werkdagen (behalve 's Zaterdags) tussen 10 en 1 uur ('s Maandags van 2 - 5 uur).

Wij hopen dat U van deze gelegenheid gebruik zult maken.

Hoogachtend
Het bestuur van de Vereniging
Nederland-Polen.

=====

Wij verzoeken Ukaarten te reserveren voor de Poolse avond, die gehouden wordt op 21 Juli 1950 te 20 uur in de grote zaal van Krasnapolsky te Amsterdam.

NAAM.....
ADRES.....
GEMEENTE.....

De kaarten worden afgehaald en betaald op ons bureau J.W. Brouwersplein 7, uiterlijk.....

Het verschuldigde bedrag wordt overgeschreven op postrekening No. 518467 van de penningmeester van de Vereniging Nederland-Polen te Leiden (a.u.b. schrappen wat niet van toepassing is).

Handtekening:....

RAPPORT / ~~NOTA~~ AAN: H.B.

Van BSV: 1

BSV-no.: 134

Bijlagen: CO 86484

Betreft:

Bezoek A'dam op 5.7.50 n.a.v.
CO 86484 (Sympathiebetuigin-
gen Sovjet beleid door Ger-
zon's modemagazijnen.)

Reg.

ACD-no.

Via BSV doorgezonden aan: AGENDA

aan: H/C , ter

aan: , ter

waarna terugzending aan BSV, en wel:
voor rapporten, ter kennisneming
van eventuele verdere actie;
voor nota's, ter afwerking.

Copieën in: 672 - Amsterdam

H.I.v.P. BOTTI merkte naar aanleiding van CO 86484 op:

1. Dat er reeds een brief no. 85167 van de B.V.D. is ontvangen, waarin vragen gesteld worden over de tentoonstelling "Het kind in Polen" en dat deze brief door I.D. Amsterdam is beantwoord op 25 Mei 1950 (Deze brief had bij de stukken gevoegd moeten zijn - opm. B SV I).
2. De directie van GERZON bestaat uit orthodoxe Joden^{en} is politiek volkomen betrouwbaar.
3. Weinig Nederlanders weten iets van de vereniging "Nederland - Polen" af en hij vermoedt dat de directie er is ingevlogen.
4. Het is ook mogelijk, dat een of ander lid van het personeel zich ervoor heeft gespannen.

Ik heb daar tegen in gebracht, dat:

1. Elke Nederlander, voor zover hij geen communist is, en ook al weet hij niets van de vereniging "Nederland-Polen" af, toch wel voorzichtig is met het maken van propaganda voor systemen en werkwijzen van achter het ijzeren gordijn, tenzij er handelsbe-
langen op het spel staan.
2. Om niet te veel in veronderstellingen en vermoedens te blijven ik het toch op prijs zal stellen, dat een nader onderzoek word
ingesteld naar het feit hoe het komt, dat GERZON deze tentoon-
stelling heeft georganiseerd.

BOTTI beloofde mij een aanvullend rapport op ons schrijven no.
85162.

11.7.1950.

Nr.1537-B-'50.
Antwoord op nr.85548,
d.d.6-6-'50.
Betr.Ver."Nederland-Polen."

29 Juli 1950.

*Mingel K
e.g. kanten aanvullen*

22 508
9238
1-41-191
N.V. B.
DAR 2-3-57
PAC: 1K.

VERTROUWELIJK.

1 AUG 1950

ACD/ 90163

Als antwoord op het hierboven aangehaalde schrijven kan het volgende worden bericht:

Christina la CROIX, geboren te Amsterdam, 8 Juni 1928, zonder beroep, wonende Vondelstraat 174-I, Amsterdam, bezit de Nederlandse nationaliteit. Zij is ongehuwd en geen lid van een kerkgenootschap. In de omgeving van haar woning staat zij gunstig bekend. Zij bemoeit zich, voor zover is kunnen blijken, niet actief met politiek. Zij leest Het Parool. Haar naam komt niet voor in de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam.

Melly LINDEMAN, geboren te Arnhem, 15 December 1914, e.v. Jacob Haakon STOLTJN, wonende Johannes Verhulststraat 26 bv, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Elisabeth Christina MENAGÉ CHALLA, geboren te Amsterdam, 14 Juni 1888, zonder beroep, e.v. Louis Augustaa van GASTEREN, geboren te Rotterdam, 14 November 1887, wonende Amstelkade 136, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Abma
Wjera ONNEN, geboren te Riga, 2 October 1913, zonder beroep, e.v. Johan Abraham Frederik de WOLF, geboren te Amsterdam, 8 Juli 1910, wonende Van Mussenbroekstraat 4-I-voor, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Anna SCHIMMELMITZ, geboren te Warschau, 14 Juli 1912, zonder beroep, e.v. Lambertus NIENHUIS, geboren te Bussum, 7 April 1905, wonende Kloveniersburgwal 133-I, Amsterdam. Beiden zijn bij Uw dienst bekend.

Helena Catharina SMELIK, geboren te Amsterdam, 22 Mei 1913, zonder beroep, gescheiden van Johannes Bernardus Franciscus LURVINK, geboren te Amsterdam, 27 Februari 1912. Beiden zijn politiek delinquent. SMELIK leeft thans samen met Christiaan BLESING, (niet Blessing), geboren te Amsterdam, 26 Februari 1903, beddenmaker, wonende Marco Polostraat 88 hs, Amsterdam. BLESING is gescheiden van Berendina Maria ZWAGA, geboren te Steenwijkerwold, 19 Mei 1906, tegenwoordig adres onbekend. Voor zover is kunnen blijken, bemoeit BLESING zich niet actief met politiek. Hij leest De Waarheid.

Feijkje Elisabeth Geertruida SOMER, geboren te Abcoude-Baambrugge, 6 Januari 1905, zonder beroep, gescheiden van Jan Willem Engelbert BEUMER, geboren te Amsterdam, 19 Februari 1903, onderdirecteur van de N.V. Brandmaatschappij te Amsterdam van 1790.

SOMER woont op het adres Gerard Terborgstraat 51-III en BEUMER woont op het adres Gerard Terborgstraat 27-I, beiden te Amsterdam.

SOMER staat in de omgeving van haar woning gunstig bekend. Voor zover is kunnen blijken bemoeit zij zich niet actief met politiek. Zij leest Het Parool. Zij komt niet voor in de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam.

Geertruida Carolina Maria WILLEMS, geboren te Nijmegen, 9 October 1912, zonder beroep, e.v. Leman de SWAAN, geboren te Groningen, 17 Februari 1906, wonende Stadionkade 70-I, Amsterdam.

WILLEMS komt niet voor in de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam. Haar echtgenoot is bij Uw dienst bekend.

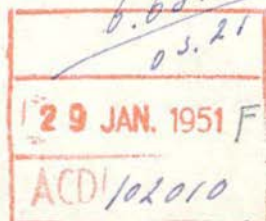
No. 131

K-3.

RAPPORT van KB
voor H.C.

Nr. : 1362

Betr.: Ver. Nederland-Polen

Schutblad is vernietigd

Hierbij vestigen wij de aandacht op de activiteiten van de Ver. Nederland-Polen, vnl. in verband met het feit, dat de Vereniging geld ophaalt bij Ned. zakenlieden, die op Polen handel drijven.

Een copie van dit rapport zenden wij naar KA, daar het misschien wenselijk is dat in de pers enige aandacht wordt geschonken aan de practijken dezer vereniging.

KB, 26 Januari 1951

Ym

UITREKSEL	
Uit :	2235/V
Ag. no.:	2235/V
Voor :	2235/V

Copie voor B III

DUPLICAAT

RAAPPORT VAN KB

2 Februari 1951. 1023/3

Voor HE

No. 2257/V

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN

Bijgaand doe ik U toekomen de brochure "HET POOLSE ZIEKJARENPLAN", uitgave van de Vereniging Nederland-Polen.

Voorts gaat hierbij, in aansluiting op rapport No. 2235/V dd. 19-1-'51, een lijst met nieuwe leden van de Culturele Club van de Vereniging Nederland-Polen.

De Veren. Ned.-Polen heeft het plan om in haar gebouw Jan Willem Brouwersplein 7 te Amsterdam een cursus in de Poolse taal te gaan geven. Naast Dr. VAN DRAAC, voorzitter van de Veren. Ned.-Polen zal dan als lerares optreden Mej. J.L. TEENGS, wonende te Amsterdam, welke vrouw thans reeds één dag per week vertaalwerk verricht op de Poolse Legatie te Den Haag.

Tot voor enkele weken woonde in perceel J.W. Brouwersplein 7 te Amsterdam (zijnde het gebouw waar de Veren. Ned.-Polen en de Polish Shipping Mission is ondergebracht) een Engelse dame, zich noemende Mevr. STREMPER. Deze is vertrokken en thans heeft een andere Engelse dame daar haar intrek genomen. Gezegd wordt, dat dit de echtgenote is van Leonard Gieroon Adam STOJACZYK, geb. te Popowe-Podlesne 19-3-1914, opzichter schepen "Poolse regering. STOJACZYK is werkzaam bij de Polish Shipping Mission. Hij kwam op 1-7-'48 van Londen naar Amsterdam en nam zijn intrek bij: DAMEN, Molenbeekstraat 6 II te Amsterdam. Op 23-1-1949 nam hij zijn intrek bij HOUTENK, Anna Vondelstraat 9 huis te Amsterdam.

*by original Co. gevraagd
200 2 47*

Bij nadere informatie werd vernomen, dat STOJACZYK op 18-7-1945 te Liverpool huwde met Forbes, Angela, Agnes BAILLIE MASTERTON, geb. te Edinburgh op 15-10-1919.

Nog werd vernomen, dat de Poolse Consul te Amsterdam naar Polen is teruggeroepen en wel niet meer in zijn functie zal terugkeren.

2 bijlagen.

M. BLUMER WIESSING, Alb. Cuypstr. 274⁴
A. VAN LITH MOL, Kuindersstraat 3 III
Mevr. KUYPER, R. Vinkeleskade 61
Rie DE ROOS, Westlandgracht 89 III —
H. BLOM, Haarlemmerplein 21
P. DE LOOR, Amsteldijk 18
A. BLUMER, Alb. Cuypstr. 274 III
M. DIJKSTRA, Mauritsstraat 12 II
H.J. BARTELS, Curacaostraat 62 hs.
Anna 1^e Istelle-De Vries, Heemstedestr. 32 III
H. DRIESSEN, Kloveniersburgwal 111
J. BOT, Nieuweweg 40
W.L. KROES, Swammerdamstr. 4 III
Frans DE JONG, Kattenburgerplein 7
A. KIENECHEN, Leidsegracht 117 III
J.J. STERMAN, Grensstraat 21
Hetty BECK, Amstel 169 A
N. HAN KRISTEL, Hofwijkstr. 19 III
Mevr. M. BOT KI...3, Nieuweweg 40
Cees HAN, Hofwijkstr. 19 III
H.J.D. 1^e ISTELLE, Heemstedestraat 32 III
J.A. FOKKE, Lauriergracht 5
C. KUYPER, Adm. de Huyterweg 356a II
E.A. BROECKMAN, Keizersgracht 495
Haj. I. EZERMAN, Grensstraat 49 bv.
Mevr. E. DIAMANT WANS, Lucellestr. 54 h

RAPPORT VAN KB

AAN CVV EN CEF - 8.

No.: 1466

BETR.: Vereniging Nederland-Polen

BIJL.: Eén

07618.
06.391
6.151.212
03.21

OP KAART
ACD/ 4C
DAT: 5/7-51
PAR: CEF

06.35
09.1-09.238.
20 APR. 1951 d
ACD/ 107772

Schutblad is vernietigd

Hierbij doe ik U een lijst toekomen van firma's in Nederland, die handel drijven op Polen en die de vereniging Nederland-Polen financieel steunen, hetzij door middel van een donatie, hetzij door het betalen van een abnormaal hoog bedrag voor een advertentie in het periodiek van de Vereniging Nederland-Polen.

KB 19 April 1951.

*Handelingen die de ver. hed. Rijk
jaarlijkse Rekeningen bij de
am. bijdragen van de ver. jaren 1923
aan de Rijksoverheid betreffen.*

o.k.	TEXAS N.V. IND. MIJ, Keizersgracht 467 Amsterdam	✓	✓
o.k.	INTERN. CREDIET EN HANDEL MIJ., Westerstr. 29 C Rotterdam.	✓	✓
o.k.	N.V. INDIE NEM (CATS)	✓	✓
o.k.	KAUFMAN HUIDEN, Westzeedijk Rotterdam C.	✓	✓
o.k.	N.V. MONT ARM ?	✓	✓
o.k.	S. SCHARF, Keizersgracht 433 Amsterdam.	✓	✓
o.k.	BAARS EN DOMBURG, Bodegraven	✓	✓
o.k.	BAKKER EN RÖPCKE, Paleisstr. 14 Amsterdam	✓	✓
o.k.	BILLITON MIJ., Den Haag.	✓	✓
o.k.	FA. BUCHSBAUM, Stationsweg 141 Den Haag	✓	✓
o.k.	BIELSKI, FIN. en HANDEL MIJ. Benoordenhoutseweg 88, Den Haag	✓	✓
o.k.	CIECH CHEMIE MONTANA, Amsterdam, Herengracht 579	✓	✓
o.k.	CHEM. FABR. Naarden	✓	✓
o.k.	CICHOREI VERKOOPKANTOOR N.V., Schiedam, Jac. Catslaan '20	✓	✓
o.k.	CETEBE-BOLSMER EN DE GRAAF	✓	✓
o.k.	DELL ATJEH N.V. HANDEL MIJ., Amsterdam, Dam 20	✓	✓
o.k.	EISBAUM, Fa. TEX, Cruquiusweg 77, Amsterdam	✓	✓
o.k.	Dr. J. FISCH, ORGANON, Oss.	✓	✓
o.k.	N.V. IMPORT MIJ. INDIE.	✓	✓

Philips - Amsterdam

RAP GIFT VAN KB

VOOR HB

No.: 2466/V

Betr.: VERENIGING NEDERLAND - POLEN.

-1 MEI 1951
ACD/ 108381

NIET O.K.
ACD/ 42
DAT: 2/5-51
PAR: 22

27 April 1951

Schutblad is reeds 20

Bijgaand doe ik U toekomen :

- 1. "Bulletin d'Information", de l'agence Polonaise de presse, dd. 14-4-1951. *2/0 B*
- 2. Bulletin du Bureau d'Informations Polonaises, dd. 14-4-51. *2/0 B*
- 3. Een boekwerk over het Poolse zesjarenplan en *met aangev. aangehouden door afdel. 15/15/51*
- 4. Een circulaire "Cursus in de Poolse taal", uitgave van de Vereniging "Nederland-Polen".

Deelnemers aan de cursus zijn :

- Hr. G. CLOBUS, van Hallstraat 76 I Amsterdam
- Mevr. PODSADA, 2e Jan Steenstraat 105 II Amsterdam.
- ~~X~~ Hr. HOEFAKER, Meerhuizenstraat 7 I Amsterdam
- ~~X~~ Hr. DIAMANT, Lucellestraat 54 huis Amsterdam
- Mevr. Ila SIVERTS, Verhulststraat Amsterdam
- ~~X~~ Hr. Fred. NAGEL te Zeist.
- ~~X~~ Mevr. STOGACZYK, J.W. Brouwerplein 7 Amsterdam.

Bijl.5(orig.)

Hechts 2 aang. troffen
ACD/ 42

Verzonden aan: HB en B III

Nieuwe leden van de Vereniging Nederland-Polen :

~~+~~ J.J. STERMAN, Grensstraat 21, Amsterdam.

~~+~~ J. BINZING, Amazonestraat 26, Den Haag. - *Zie alr 1123 97
02 20 De Haag*

Nieuwe abonné's op het periodiek van de Vereniging Nederland-Polen :

ok ~~+~~ C. BOSMAN, 1e Helmerstraat 55, Amsterdam. -

8633X ~~+~~ Mevr. EMBDEN BOAS, Stadionweg 80, Amsterdam. ~~+~~

cg ~~+~~ B. STEIGER, Warmondstraat 87, Amsterdam.

+ ~~+~~ H. v.d. BIGGELAAR, Nassaukade 147, Amsterdam ~~+~~ -

lc ~~+~~ J. WEIMAR, Merwedestraat 39 III, Amsterdam.

*aan
the
124386* ~~+~~ Wed. J. WIJNKOOP- VAN REES, Nic. Maesstraat 95 b Amsterdam. ~~+~~

Ver. Nederland-Polen

J. W. Brouwersplein 7

Tel. 20992 en 94788

Amsterdam

Cursus in de Poolse taal

Een van de doeleinden, die de Vereniging Nederland—Polen sinds haar oprichting nastreeft, is het versterken van het culturele contact tussen het volk van Nederland en het Poolse volk. Met dit doel is bijvoorbeeld enige maanden geleden de Culturele Club van de Ver. Nederland—Polen opgericht, die zich speciaal toelegt op het vertonen van Poolse films, het houden van lezingen over onderwerpen van Poolse kunst, e.d.

Een grote belemmering bij dit streven is de Poolse taal, die slechts door weinigen in ons land gesproken wordt. Er zijn al heel wat Nederlanders gedurende de na-oorlogse jaren in Polen geweest, voor een korter of langer bezoek, die het als een pijnlijk gemis voelden, dat zij zich niet in de landstaal verstaanbaar konden maken. Er zijn anderen, die regelmatig met Polen in zakelijke relatie staan, voor wie enige kennis van de taal ook van groot gemak zou kunnen zijn.

Voor al dezen, en ook voor hen die uit belangstelling voor Polen de taal graag zouden leren, organiseert de Ver. Nederland—Polen nu een cursus, waar men op prettige en eenvoudige wijze Pools kan leren.

Het is ons plan, bij voldoende deelname half Maart met deze cursus te beginnen. Er zal op één avond in de week les gegeven worden, waarschijnlijk op Donderdag of Vrijdag — dit kan in overleg met de deelnemers nader geregeld worden — van 8 tot 9 uur, in ons gebouw, J. W. Brouwersplein 7, A'dam-Z.

De lessen zullen gegeven worden door Mevr. Dr J. L. Teengs, die niet alleen de Poolse taal volkomen beheerst, maar bovendien enige malen tijdens een verblijf in Polen, volop gelegenheid gehad heeft, haar kennis van de Poolse taal te verdiepen in levend contact met de bevolking.

Men kan zich voor deze cursus schriftelijk opgeven aan het secretariaat van de Ver. Nederland-Polen, J. W. Brouwersplein 7, A'dam-Z. Er zal van de deelnemers slechts een kleine bijdrage gevraagd worden (die bovendien naar draagkracht zal worden vastgesteld), ter dekking van de onkosten. Deze bijdrage mag voor niemand een bezwaar zijn; desgewenst kan men ook gratis aan de cursus deelnemen.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

Ontv.

Rapport

's-Gravenhage, 22 Juni 1951

No.: 108381

Ond.: Vereniging "Nederland-Polen"

IIIa/h 3

UITGEOEKT

VERTROUWELIJK

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de personalia en politieke antecedenten van de volgende te Uwent wonende personen.

1. G. CLOBUS, van Hullstraat 76-I
2. Mevr. PODSADA, 2e Jan Steenstraat 105-II
3. Mevr. Lia SIVERTS, Verhulststraat
4. Mevr. STOGACZYK, J.W. Brouwerplein 7
5. B. STEIGER, Warmondstraat 87
6. J. WEIMAR, Merwedestraat 39-III
7. J.J. STERMAN, Grensstraat 21.

Volgens verkregen inlichtingen nemen de vier eerstgenoemden deel aan een cursus in de Poolse taal, welke cursus uitgaat van de vereniging "Nederland-Polen". De onder 5 en 6 genoemden hebben zich aangemeld als abonné op het verenigingsorgaan en de onder 7 genoemde Sterman liet zich inschrijven als lid van de vereniging.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Gemeentepolitie
te
Amsterdam.

L. L. van Laere

29 MEI 1951

ACD/110399 26 Mei 1951.

ONDERWERP : Vereniging Nederland - Polen.

Schubblad is vernietigd

Alleen

Naar aanleiding van de tentoonstelling "Warszawa herrijst in vrede", welke door de Vereniging Nederland - Polen in enige zalen van haar Administratie- en Redactieadres aan het Jan Willem Brouwersplein 7 te Amsterdam wordt gehouden van 18 tot 29 Mei 1951, dagelijks van 10-4 en van 19-21 uur, welke tentoonstelling op 18 Mei 1951 werd geopend door de Burgemeester van Amsterdam (zie het dagblad "De Waarheid" van 19-5-1951), is dezerzijds op Donderdagmiddag, 24 Mei 1951 een bezoek aan bedoelde tentoonstelling gebracht.

Het bleek, dat van het gebouw aan genoemd adres, waarin eveneens de "Polish Shipping Mission" zetelt, op de gelijkstraatse verdieping twee en op de eerste verdieping één zaal tot tentoonstellingsruimte waren gebezigd. Een onbekend gebleven vrouw liet de bezoekers, die zich meldden, na aanschellen binnen. Zij gaf een korte explicatie over de ligging der tentoonstellingsruimten en verzocht na rondgekeken te hebben, nog even bij haar te komen om lectuur in ontvangst te nemen. Deze lectuur bleek te bestaan uit een brochure, betrekking hebbende op bedoelde tentoonstelling, welke gratis werd verstrekt en een blanco formulier voor aanmelding tot lid. Een exemplaar van beide bescheiden gaat bij dit schrijven.

Er bleken in ongeveer $\frac{1}{2}$ uur tijd slechts 2 bezoekers belangstelling voor het geëxposeerde, hoofdzakelijk fotomateriaal en statistieken betreffende de verwoesting en opbouw van Warschau, in totaal ongeveer 42 platen, te hebben. De toegang was gratis.

Bijlagen : 2

E-3.

No. 139

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO 116634

ad 618

er. kaarten aanr.

Afd./Sect.: B III d

Dat.: 25/9.51

Par.: H I

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. 43

Dat.: 21/11.51

Par.: 43

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1) B 4.6.

Duplicaat van stuk no. 116634 gezonden aan H.I.C.

ACD/I. 25/8.51

H.B.

B.I.

B.III

27.8.51

B.III^C naar lag. B.III d 28/8.51

B.III: Brief aan A'daan uit. - B.III 4-25/9/51 d

C in gevolge van verslech van boek enj aab. 10/51

3) CVV B.III 51 (zie duplicaat 20) p - (zie CVV I 15/10.51
gaarne t.z.t. resultaat inage

4) CVN? / (zie CVN 16/10

5) acti

gaarne de helft of inf kaart
uitbreiden. zie: 16/10.51
3) kaart nog met ontbreken
6.11.51 kaart

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO 116634

Afd./Sect.:

R.V.V.I

Dat.:

29/8.51

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1) HC 8.6. Noot: Hoe is dit betrekken met het
Aan de hand van dit dupl. CO geen correspondentie voeren charter: dit is buitenlandse
Org. C.O. is in behandeling bij B. teite propaganda?

ACD/I. 25/8.51

Bepreken met H.A.C.D.

C.V.V.

Aan B

T.2.2.

geen org. Co ter vizage

B.V.I.

4.9.51

B.V.I. 4.9.51

Actie op
origineel

No.: B 116634 IIIId/c 3

's-Gravenhage, 28 September 1951

Onderw.: Vereniging
"Nederland-Polen".

VERTROUWELIJK

Mede te Uwer informatie gelieve U hieronder aan te treffen de namen van een aantal personen, die lid zijn geworden van de Vereniging "Nederland-Polen" of daaraan verbonden Culturele Club, dan wel zich hebben geabonneerd op het door deze vereniging uitgegeven maandblad.

H.J. BARTELS	Curaceostr. 62-hs	Amsterdam	abonné
J.H. BOKMA	Trinsegracht 657	"	"
Martha N. RÜBEN	Vossiusstr. 19	"	lid
F.N. VEEN	Pijnackerstr. 38-II	"	lid
P. v.d. KOLK	P.Potterstr. 26	"	lid cult. club
J. v. UGGELIN	v.Helt Stocadestr.	"	lid
G. BROERSE	Prinsegracht 257	"	lid
Hr. en Mevr TREUMANN	Vossiusstr. 37-I	"	lid
Klaas HOFMAN	Ant.Breestr. 27-I	"	lid
Dirk KNIJPSTRA	Balistr. 1-II	"	lid
Oskory POMICELLO	v. Beuningenstr. 142-hs	"	abonné
J.A. WOUTERSON	Gulden Winckelstr. 6-III	"	lid cult club
A. WIECKMAN	J.Evertsenstr. 73-II	"	lid
J.v. INGEN	Hazebroekstr. 43-III	"	lid cult. club
J. KREGIER	2e v. Swindenstr 53-III	"	lid
A. HEUPERMAN	Simon Willemstr-2-II	"	lid
Melis HEYLMAN	1e Helmerstr. 57-III	"	lid cult. club
G. DREES	Ferd. Bolstr. 176-II	"	lid
C. DUYERS	1e Helmerstr. 195-II	"	lid
J.J. BOODE WOLTE	Pl. Middenlaan 40-b	"	lid
M. TOLNAT	Regulierdwarsstr. 31	"	lid cult. club
Mevr. PIJSIK	2e Weteringdwarsstr. 40	"	lid " "
D.v. LEUWEN	Boomstr. 64	"	lid
A. LEYENAAH	Herculesstr. 13-I	"	lid

Ik moge U verzoeken mij voor zover zulks niet eerder is geschied, door middel van informatiekaarten, te willen doen inlichten omtrent hun personalia en politieke antecedenten.

Aan de Heer
Hoofdcomisaris van Gemeentepolitie
te
AMSTERDAM

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam.

OP KAART
ACD/
DAT: 11-1-51
PAR: 11-1-51

6.151.212

05.23-01.144

6.151.212

01.14

24 AUG 1951

ACD/116634

RAPPORT VAN KB

AAN HB HC

No.: 3005

Betr.: NIEUWE LEDEN EN ABONNE'S VAN DE VER.NED.+POLEN.

Hieronder volgen de namen van nieuwe leden of abonné's op het blad van de Ver. Nederland-Polen.

H.J.BARTELS ✓	Curumstr. 62 hs	A'dam	xx abonné
J.H.BOKMA ✓	Prinsegracht 657	"	xx "
Martha N.RÖBEN ✓	Vossiusstr. 19	"	lid
F.N.VEEN ✓	Pijnackerstr. 38 II	"	LID
P.v.d.KOLK ✓	P.Potterstr. 26	"	x lid cult.club
J.v.UGGELEN ✓	v.Helt Stcadestr.	"	lid
G.BROERSE ✓	Prinsengr. 257	"	lid
Hr.en Mevr.TREUMANN ✓	Vossiustr. 37 I	"	lid
Klaas HOPMAN ✓	Ant.Breestr. 27 I	"	lid
Dirk KNIJPSTRA ✓	Balistraat 1 II	"	lid
Oskory POMICELLO ✓	v.Beuningenstr. 142 hs	"	✓ x abonné
J.A.WOUTERSON ✓	Gulden Winckelstr. 6III	"	x lid cult.club
A.WIECKMAN ✓	J.Evertsenstr. 73 II	"	lid
J.v. INGEN ✓	Hazebroekstr. 43 III	"	x lid cult.club
J.KREGER ✓	2e v.Swindenstr. 53 III	"	lid
A.HEUPERMAN ✓	Simon Willemstr. 2 II	"	lid
Melis HEYLMAN ✓	1e Helmerstr. 57 III	"	x lid cult.club
G.DREES ✓	Ferd.Bolstr. 176 II	"	lid
C.DUYERS ✓	1e Helmerstr.195 II	"	lid
J.J.BOODE NOLTE ✓	Pl.Middenlaan 40 b	"	lid
M.TOLNAI ✓	Reguliersdwardsstr.31	"	x lid cult.club
Mevr.PIESIK ✓	2e Weteringsdwardsstr.40	"	x lid " "
D.v.LEEUWEN ✓	Boomstraat 64	"	lid
A.LEYENAAR ✓	Herculestraat 13 I	"	lid

KB, 24 Augustus 1951

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO 120336

✓ 126100

✓ 126771 →

R

Gevoegd in OD 60

Gevoegd in PD
64055

Afd./Sect.: B III d Dat.: 10/10/52 Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

Dup heeft schuldloos
Honden aanbeveling
verreitsig 7-8-59

ACD. 46

Dat.: 24/4/52

Par.:

A.C.D.
Werker. Vern

Auskomst 1/10/52

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Via Kemo aan B

Dat.: 12/11/51

123038

zonden aan H.B.

ACD 12/11/51

B III

12. 11. 51

B. 8.

12.12.51

A.C.D. 46.

B. 8. Brieven aan Anden dan Hany
4/12 brieven aan den B. III
at'dam en Hany met

B III

3/1/52

kr. B III
A. 1.52

A.v.

B III (126771) 2.1.52

4 ACD. Is Kuiperus of in het geheel niet of niet goed rapotlagen.
Amsterdam best. "A bekend"

B III 14/1/52

5 ACD 17. Nu ook 4 sep. uitkomst 1/10/52

12 = Kuperus niet overgenomen.

1112 13 2 2

B.M. 24.3.52 Aluminium niet geheel deindekte meer. SB.

Pf.
Bij voorafgaande naslag had over Kuperus niet
geochreven behoeven te worden. B.M. 25.3.52 h

RAPPORT VAN KB

AAN HB B III

No.: 3441

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Bijlage:1

Bijgaand doe ik U toekomen een circulaire uitgegeven door de vereniging Nederland-POLEN in verband met de leden-werf-actie door die vereniging ingezet.

Zeer actief bij die actie is: J.VAN UGGELEN, wonende van Helt Stocadestraat 42 II, A'dam, vraagt de vereniging Nederland-Polen enige speelfilms ter leen om deze te vertonen op 19-11-1951 ter gelegenheid van een bijeenkomst waar verslag wordt uitgebracht over bezoek aan Polen; H.LANGKAART, Reinwardtstraat 81, A'dam, verzoekt verdere toezending van het Informatiebulletin, uitgave van de Poolse legatie te Den Haag; J.KUPERUS, en echtgenote, wonende Jekerstraat 108 II te A'dam, werden ingeschreven als lid van de culturele club der verniging, terwijl Hans VAN MEERTEN, wonende Stadhouderskade 2 hs te A'dam werd ingeschreven als lid van de Vereniging. G.WEISHUT, wonende Wasse-naarseweg 1 Den Haag ontvangt gratis het maandblad van de Vereniging.

KB, 15 November 1951

OP KAART
ACD/45
DAI: 2/10
PAR: 7

2u aad 126100
conferentie

2u aad
126771

J.W. Brouwersplein 7,
Amsterdam-3.

L.S.,

Ongetwijfeld heeft U het maandblad van onze Vereniging reeds enkele malen onder ogen gehad, en wij nemen dan ook aan, dat wij daar hier weinig aan toe behoeven te voegen.
"Goede wijn behoeft nu eenmaal geen krans."

Wellicht ook zult U met voldoening naar huis teruggekeerd zijn na een bezoek aan één van onze tentoonstellingen, zoals nog onlangs die over "Warszawa herrijst in Vrede", die een prachtig beeld gegeven zal hebben van wat een volk presteren kan, als het zich enthousiast aan de opbouw zet, zoals in Polen.

Misschien ook heeft U al eens een concert of een filmbijeenkomst van onze Culturele Club bezocht en U zult de behoefte hebben gevoeld meer te willen weten, meer te willen horen en zien van de Poolse kunst.

Het is dan ook daarom, dat wij thans in de eerste plaats U in de gelegenheid stellen, in verband met de door onze Vereniging ingezette werfactie, U op te geven als vaste abonné van ons maandblad tegen de halve prijs tot het eind van dit jaar, of ook als lid van de Culturele Club of van de Vereniging zelf, met ingang van direct tot eind dit jaar verder gratis.

Maar laten wij U eerst nog wat nader inlichten:

Tegelijkertijd met deze werfactie is een nieuwe regeling ingegaan, waardoor het abonnement op ons maandblad thans 45 cent per maand bedraagt (aan huis bezorgd) of Fl. 1.35 per kwartaal, Fl. 2.70 per half jaar of Fl. 5.40 per jaar, welke bedragen U kunt voldoen per giro of op kwitantie.

Voor de Culturele Club is de zeer lage minimum contributie-bijdrage thans gesteld op slechts Fl. 1.- per jaar of 50 cent per half jaar. Vanzelfsprekend zal elke hogere bijdrage een welkome ondersteuning zijn, als U daarbij bedenkt, welke voordelen aan onze Culturele Club zijn verbonden: de mogelijkheid tot het bijwonen van alle bijeenkomsten en lezingen, waarvoor U steeds een uitnodiging zult ontvangen; toegang ook tot de besloten filmvoorstellingen; om slechts deze twee te noemen.

Het lidmaatschap van de Vereniging komt thans op Fl. 7.50 per jaar (Fl. 3.75 per half jaar of Fl. 2.- per kwartaal), terwijl leden en donateurs, zowel het maandblad gratis ontvangen, alsook natuurlijk automatisch alle voordelen genieten van de Culturele Club.

Wij wekken U derhalve op om onderstaande strook zo spoedig mogelijk ingevuld op te zenden aan onze administratie, ook indien U zich misschien reeds als lid van de Culturele Club of anderszins had opgegeven.

Natuurlijk kunt U zich ook opgeven bij één onzer werkers, die U binnenkort tegelijkertijd het laatste nummer van ons maandblad zal komen aanbieden.

Daarbij roepen wij Uw medewerking in, om juist nu de banden van vriendschap en wederzijdse waardering tussen ons volk en Polen verder te verstevigen, door juist nu ons maandblad en het werk van onze Culturele Club steeds groter bekendheid te geven.

Wij rekenen dan ook op Uw volle ondersteuning aan onze werfactie door ons adressen door te geven, waarheen wij een proefnummer van ons maandblad kunnen zenden, door onder vrienden en kennissen nieuwe abonné's en ook nieuwe leden voor de Culturele Club te winnen.

"Iedere abonné maakt een abonné, elk lid wint een lid!"

Voor degene, die tot Kerstmis-Nieuwjaar de meeste nieuwe abonné's, de meeste nieuwe leden aanbrengt, hebben wij daartoe tevens enkele "sierraden van de Poolse Volkskunst" ter beschikking gesteld, zoals uit barnsteen gesneden dierfiguren en andere aardige poppen en dieren, waarvan de faam zonder twijfel ook U bekend zal zijn. In het komende nummer van ons maandblad zult U nog meer hierover vinden.

De VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

= = = = =
(Doorhalen wat niet verlangd wordt.)

Ondergetekende,

Naam

Adres

Woonplaats

geeft zich hierbij op als:

1. abonné op het maandblad "Nederland-Polen" per mnd./kw./h.jr./jr.
 2. lid van de Culturele Club voor Fl. _____ per jr./h.jr.
 3. lid van de Vereniging "Nederland-Polen" per jr./h.jr./kw.
 4. donateur van de Vereniging voor Fl. _____ per _____;
- wenst dit bedrag te voldoen per giro/op kwitantie.

Amsterdam,

1951.

Handtekening: _____

No. 1485⁹-47

6.526
09238 29 November 1951.

Uw brief No. 108381 dd 22-6-'51
Rappél dd 24-10-'51

3.324 6.15.12.12 6.15.12.12
01.4-09.238 05.32 01.14

Onderwerp: Vereniging "NEDERLAND-POLEN". 06.284 09.238

- 3 DEC. 1951

VERTROUWELIJK

Schutblad in nummer 2

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in de hierboven aangehaalde brieven, wordt U het volgende bericht.

OP KAART
ACD/7c
DAT: 3-12
PAR: 37

1 De personalia van G.GLOBUS zijn:

Gerard GLOBUS, geboren te Amsterdam, 10 October 1922, van beroep bankwerker, Nederlandse nationaliteit, geen Godsdienst, gehuwd met:

Maria VAN DER GRONDEN, geboren te Amsterdam, 31 December 1920, wonende Van Hallstraat 76-1, te Amsterdam.

In de Politie-administratie te Amsterdam zijn geen veroordelingen van hem bekend.

Dezerzijds is bekend dat GLOBUS bij de gehouden verkiezing in 1948, propaganda maakte voor de P.v.d.A., door het aanbrengen van een raam-affiche. Overigens komen betrokkene en zijn vrouw op politiek gebied niet voor.

In de omgeving van het aangegeven adres wordt gunstig over dit gezin geoordeeld. Door dezerzijds betrouwbaar geachte buurtbewoners werd medegedeeld dat zij bij GLOBUS geen communistische- of andere links-extreme neigingen hebben waargenomen.

GLOBUS is geabonneerd op het dagblad "Het Vrije Volk".

.....

2 De personalia van Mevr. PODSADA zijn:

Johanna Maria PANBAKKER, geboren te Amsterdam, 17 October 1925, verkoopster, gehuwd met:

Lucfan PODSADA, geboren te Wola Obszanska (Polen), 10 Mei 1924, voorheen wonende 2e Jan Steenstraat 105-II, thans 2e Jan Steenstraat 1-11, te Amsterdam.

Betrokkene is in Maart 1951 gehuwd met PODSADA die van Poolse nationaliteit is. Aanvankelijk waren zij inwonend op het adres: 2e Jan Steenstraat 105-11, te Amsterdam, doch in verband met moeilijkheden met de hoofdbewoner op genoemd adres hebben zij hun intrek genomen bij haar ouders, 2e Jan Steenstraat 2-11, te Amsterdam.

Mevr. PODSADA is van huis uit Rooms-Katholiek, doch schijnt met de kerk afgedaan te hebben, althans zij vervult niet de kerkelijke plichten aan dit geloof verbonden. Door dezerzijds betrouwbaar geachte buurtbewoners werd medegedeeld dat zij bij betrokkene en haar man geen politieke uitingen hebben waargenomen. Communistische sympathieën worden niet aanwezig geacht.

POSADA is op 24 September 1947 bij de Vreemdelingen-politie te Amsterdam ingeschreven. Hij is in het bezit van een formulier verblijfs-vergunning No. 58906. POSADA is werkzaam bij de N.D.S.M.

.....

VERTROUWELIJK*tuork
169891*

3 *JK* | Mevr. Lia SIVERTS, Johannes Verhulststraat,
(niet gevonden).

4 *JK* | Mevr. STOGACZIK, J.W.Brouwerplein 7.

Onder deze naam niet gevonden. Op dit adres is gevestigd de POLISH SHIPPING MISSION.

Vermoedelijk wordt bedoeld:

afgeleide 1/2 x
afgeleide 1/2 x
afgeleide 1/2 x
| Angela Agnea Baillie Masterton FORBES, geboren te Edinburgh, 15 October 1919, Poolse nationaliteit, gehuwd met:

| Leonard Giereon Adam STOJACZIK, geboren te Popowo-Podlesne (Polen), 19 Juni 1914, Poolse nationaliteit, ingenieur, wonende Anna Vondelstraat 9 hs., te Amsterdam.

STOJACZIK is werkzaam voor de POLISH SHIPPING MISSION. Hij is bij Uw dienst bekend. Verwezen wordt naar: No.6953h-'48 dd 29-4-'50 en 6953i-'48 dd 15-5-'50.

Mevr.STOJACZIK is op 12-4-'48 bij de Vreemdelingenpolitie te Amsterdam ingeschreven, komende van Liverpool. Zij bezit een Poolse pas, afgegeven door de Consul te Londen, No. A 89103, dd 23-12-'47. Verblijfsvergunning na verlenging geldig tot 28-12-'51.

Mevr. STOJACZIK en haar man hielden in de afgelopen zomer veelal verblijf op het jacht "DE NOORDSTER", in de Sixhaven te Amsterdam. Dit jacht is thans in reparatie bij de NV. VERSCHURE, Scheepswerf en machinefabriek, te Amsterdam.

Omtrent betrokkene zijn geen politieke uitingen bekend geworden.

.....

5 *JK*

JK | B. STEIGER, Warmondstraat 87 (niet gevonden).

6 *JK*

JK | J.WEIMAR, Merwedeplein 39-111 (Merwedestraat bestaat te Amsterdam niet) niet gevonden.

7

De personalia van J.J.STERMAN zijn:

JK | Johannes Jacobus STERMAN, geboren te Amsterdam, 2 Juni 1922, Nederlands onderdaan, van beroep kantoorbediende, gehuwd met:

JK | Magdalena Wilhelmina SWARTS, geboren te Amsterdam, 11 Maart 1921, wonende Grensstraat 21 hs., te Amsterdam.

VERTROUWELIJK

Het gezin STERMAN bestaat uit man, vrouw en 4 minderjarige kinderen. In de omgeving van het aangegeven adres wordt gunstig over de leden van dit gezin geoordeeld.

Door dezerzijds betrouwbaar geachte buurtbewoners werd medegedeeld dat zij bij STERMAN en zijn vrouw geen communistische- of andere links-extreme neigingen hebben waargenomen. Zij sympathiseren met de P.v.d.A. STERMAN is geabonneerd op het dagblad "Het Vrije Volk".

Omtrent de hierboven genoemde personen zijn in de Politie-administratie te Amsterdam geen veroordelingen bekend. Behoudens het vermelde onder één, komen zij op politiek gebied niet voor.

.....B3

ch.131

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

~~11/1/52~~: Rappel airt aan KB ?
24 4 1952 Rappel aan KB airt

B

C. H.

B III

8. 5. 52

~~CVN/ CVU~~ 1/2 - geen CVU 29/5. 52 9/2

CVN 52/15

20. 30/5

NOTA AAN HB(B III)

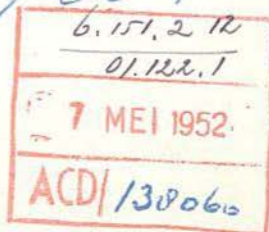
VAN KB

No.: 4923

Betr.: "NEDERLAND-POLEN"

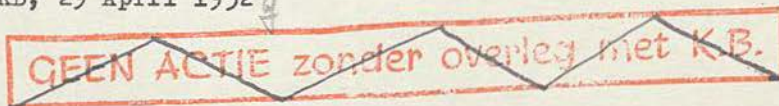
Typ.D.

*afgeleverd en
overgeleverd by CO.*

In antwoord op Uw nota d.d. 14-12-1951, No.: 125130, bericht ik U, dat de samenstelling van het bestuur der Vereniging "Nederland-Polen" nog steeds is, zoals in Uw notitie aangegeven.

KB, 29 April 1952

23.4.1951
geb. L. van der Burg
geb. L. van der Burg
Aan: K.B.

Van: H.B.

No. BX 125130

Ond.: "Nederland-Polen"

Ontv. B.

Exp. d.

14/3

138060

UITGEBEKT

Ik verzoek U mij te doen berichten welke personen momenteel deel uitmaken van het bestuur van de vereniging "Nederland-Polen".

Voor zover mij bekend waren in 1950 resp. voorzitter, penningmeester en secretaresse:

Siegfried van PRAAG; geb. 20-10-1888 te Amsterdam, wonende aldaar;

Maksymiliaan GORZYNSKI, geb. 18-11-1899 te Dzildow (Soldau), wonende te Leiden;

Henriette ~~Traa~~-v. der BURG, geb. 2-5-1908 te R'dam, wonende te 's-Gravenhage.

(III)

h 14-12-1951

h H.B.
5/1

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO 125142

133534

Afd./Sect.: *B. 1*

Dat.: 20. 12. 51

Par.: *f*

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.: 13. 12. 51

Par.: *107*

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

1. *alv. nageslagen* *alv. 17/11. 51*

2. *H.B.*

3. *Dipl.* stuk no. *125142* gezonden aan *B. II + He.*
ACD/I. *12/12/51*

4. *H.B.* *14-12-51*

B. II

B. III *13. 12. 51*

P 20. 12.
B. II d. 18. 12. 51 *d. 18. 12. 51*

B. II: Notitie van KB met

Notitie aan KB d.d. 7-2-52

5. *B. III* (d. 2.) *aanw. 2 d. 2. 52* *Ky P 10. 3*

10. 3. 52

Clk + v. perium 1/4. 52

C.V.V. G.k. f. 2/4. 52

CEF t.k.u. Series CCR 6 4/3:82
ACB
B

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

DUPLICAAT C.O.

CO 125-152

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Ter beschikking HB

Aan de hand van dit dupl. C.O. geen correspondentie voeren.

Org. C.O. is in behandeling bij *B*

ACD/l.

12/12/51

eff. nageslagen

ed. 2

12/12/51

eff.

B III

14.12.51

B III d

*Negatieve finane. informatie
over de steunverlening, ook
positief, nog wat meer te ondernemen?*

B III 17.12.51

B III

s.v.p. origineel bijvoegen

B III 25/12.51

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

DUPLICAAT C.O.

bi origineel vegen.

Afd./Sect.: C.V.V. Dat.: 19/12.51 Par.: Jc

Interne aanwijzingen ACD.

✓

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Hc

Aan de hand van dit dupl. CO geen correspondentie voeren

Org. C.O. is in behandeling bij B

ACD/I. 12/12/51

eriel nagelaten

ACD 2

12/12/51

o/v

Chk 14/12/51 / serien 18.12.51 Rep

~~Chk~~

C.V.V.

geen C.V.V. 19/12.51 Jc

ACD 19/12/51

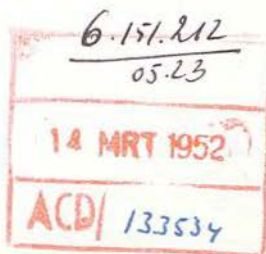
RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4412

Betr.: MAANDBLAD NEDERLAND-POLEN.

Typ. D.

Ter beantwoording van het gestelde in Uw nota
No.: 125142, d.d. 7-2-'52 en in aanvulling op KB rapport
No.: 3579 d.d. 5-12-1951, betreffende het in margine ver-
melde onderwerp, deel ik U mede, dat de financiële steun
van de Poolse Legatie te Den Haag aan de Vereniging Neder-
land-Polen bestaat uit ter beschikking stelling van papier
voor het maandelijks orgaan van de vereniging en het bekos-
tigen van tentoonstellingen door de vereniging te houden.

KB, 14 Maart 1952

VRIJ VOOR ACTIE

n.a.v. rapport KB 125142 z. CO.

Aan: KB

Van: H.B.

No.: B125142

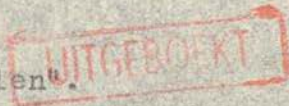
Ond.: Maandblad "Nederland - Polen".

IIIp/3v

Ontv. hier

Kant. d.

Antwoord

Onder verwijzing naar Uw rapport no. 3579, dd. 10-12-'51, verzoek ik U mij te willen inlichten omtrent de mate van steunverlening door de Poolse regering aan de Vereniging "Nederland - Polen."

(III)

H.B.

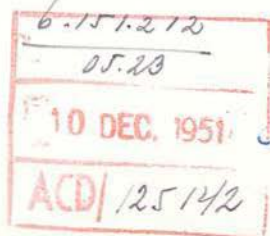
7-2-'52

RAPPORT VAN KB

AAN HB B III HC

No.: 3579

Betr.: MAANDBLAD NEDERLAND-POLEN.

gdp.

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat de Poolse Gezant FINDSINSKI wil gaan bezuinigen op de financiële steunverlening aan het maandblad van de Vereniging Nederland-Polen.

Dit maandblad zal dan ook met minder pagina's gaan verschijnen, minder kwaliteit papier zal worden gebruikt en minder foto's worden opgenomen.

Intern B.V.D.

*Van Regening
19/12/51*

KB, 10 December 1951

SPECIAL INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

CO

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

niet naslaan! Pra Kers aan B

Duplicaat van stuk no. 120124 gezonden aan B H. H. B.

ACD/l. 11/12/51

HB 1m
B II
B III
27.14-12.51
13.12.51

20.12.51
B II 18.12.51

B II: Notitie van KABA uit
24/12 notitie van Kersant
B II 20.12.51

Op ingelicht - zie onze nota d.d. 28.12.51
Ka Pra Hb 28.12.51

SPECIAL INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

DUPLICAAT C.O.

Afd./Sect.:

Dat.:

Par.:

Interne aanwijzingen ACD.

ACD.

Dat.:

Par.:

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

Aan de hand van en/of bij CO geen correspondentie voeren
Org. G.O. is in behandeling bij

ACD/I 11/12/51

B 12/12/51

Geleend op de Proce-
dures 12/386
d

NOTA:
Van: Ka-Ra

∠ (B/III)

Op 28.12.51 werd aan Spil de inhoud van de nota van HB/aan Ka-Ra d.d.27.12.51 nr.125134 doorgegeven onder brief nr.125134/CBS/1237.

28.12.51. v.H.

No.: B125134

Aan: K.A.R.A.

Van: H.B. (III)

Ond.: Maandblad "Nederland-Polen"

27 December 1951.

III. / 35

Hiermede bericht ik U, dat in November 1951 voor het
eerst exemplaren (500) van het maandblad "Nederland-Polen"
naar België zouden zijn verzonden.

III.

H.B.

RAPPORT VAN KB

AAN HB B III

No.: 3603

Betr.: MAANDBLAD NEDERLAND-POLEN.

6.151.212

05.23

10 DEC. 1951

ACD/ 125134

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat voor het eerst 500 exemplaren van het maandblad Nederland-Polen in November naar België zouden zijn verzonden.

KB, 10 December 1951

DUPLICAAT

DD 618

RAPPORT VAN KB

AAN CLR B III

No.: 3302

Betr.: CONFERENTIE OP HET POOLSE GEZANTSCAP

Uit goede bron werd vernomen, dat op 13 October j.l. een conferentie op het Poolse Gezantschap werd gehouden, waarbij uit België de Heer DUVERD (?) en de perschef aanwezig waren.

De heren roemden het blad Nederland-Polen en wilden 500 exemplaren voor België hebben.

KB, 24 October 1951

Copie voor CLR

RAPPORT VAN KB

AAN HB BIII CLR

No.: 4041

X | Betr.: Dr. TEENGs

Typ.D.

129343.
DUPLICAAT

UITTREKSE	
Uit	PD 1954
Ag no.	129303
Int	22 68

De aandacht van KB wordt gevestigd op Dr. TEENGs, die in de Vereniging Nederland-Polen Poolse les geeft en op het Poolse gezantschap het Bulletin vertaalt.

De Poolse gezant schijnt zeer geïnteresseerd te zijn in Dr. TEENGs.

KB, 28 Januari 1952

VRIJ VOOR ACTIE

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
(Slechts bij definitieve opberging invullen)
S N A F C E D A A N

CO. 1316-44 OD 618

OD 618

COPIE in OD relatief lefante (Poche)
COPIE in PD 5221-
Prof. wertheim.
OK. Prof. d. mende aanulle

Afd. Sectie: Bm Dat: 26-2-52 Par: p

Achtereenvolgens aan: Kew

B

C

Interne aanwijzingen ACD

Verantw. voor H. ACD. namens deze
Afschaffoening } B Dat: 28 1/2 B

ACD, 46 Dat: 21-4-52 Par: K

Afd. Sectie Behandeling Afs. Par. Dat

Kew Bm 26 1/2

B Bm (d. 2)

Bm

Ky

SB 26. 2. 52

Bm 26. 2. 52

Bm 27. 2

7/10 C CWR 3 ser. CWR 3 w/ 3 52

C.R. B. serim. 12/3 10

REA

asama se. p. af. doe.

B 13/3

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4190

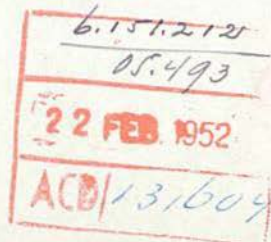
Betr.: TENTOONSTELLING IN NEDERLAND-POLEN.

Typ. D.

Uit betrouwbare bron werd het volgende vernomen. Burgemeester d'Ailly wil de tentoonstelling in Nederland-Polen over het Hogere Schoolwezen in Polen niet openen. De Gezant heeft hem dat gevraagd, maar hij heeft zich verontschuldigd, dat de tijden zó zijn, dat hij het niet kan doen. Ook Prof. WERTHEIM en MEULEN willen het niet doen, zij verontschuldigen zich door gebrek aan tijd.

KB, 20 Februari 1952

VRIJ VOOR ACTIE

REDACTIE-SECRETARIAAT TIJDSCHRIFT NEDERLAND-POLEN
BUREAU-VERENIGING NEDERLAND-POLEN

J. W. BROUWERSPLEIN 7, AMSTERDAM Z. TELEFOON 93700 (B.G.G. 20992) GEOPEND OP WERKDAGEN (BEHALVE ZATERDAGS) VAN 10 TOT 1 UUR, MAANDAG ALLEEN VAN 2 TOT 5 UUR. POSTREKENING 518467 T.N.V. DE PENNINGMEESTER VAN DE VERENIGING NEDERLAND-POLEN TE LEIDEN

*

L.S.

Onder de Verenigingen, die het doel nastreven de betrekkingen van ons land met andere landen te versterken, neemt onze Vereniging Nederland-Polen thans een belangrijke plaats in. Ofschoon nog betrekkelijk jong (zij werd in het jaar 1946 opgericht) heeft zij door filmvoorstellingen, concerten en lezingen reeds een grote bekendheid verkregen. Het zwaartepunt harer werkzaamheid ligt echter in de uitgave van haar tijdschrift „Nederland-Polen” dat iedere maand verschijnend, een brede lezerskring op de hoogte stelt van wat het moderne Polen op economisch en cultureel gebied presteert. De kolommen van ons tijdschrift bevatten steeds uitgebreide artikelen met exacte gegevens over datgene wat de Poolse markt levert en wat men in dit ontzettend verwoeste land van het buitenland wil betrekken, om de opbouw in een snel tempo te doen plaats vinden. Deze materie is niet in de laatste plaats voor de Nederlandse zakenlieden van de allergrootste betekenis. De problemen van de wederopbouw en de economische reconstructie toch staan in het allernauwste verband met de vraagstukken ex- en import betreffende. Nederlandse zakenlieden, die relaties met Polen wensen aan te knopen of reeds bestaande relaties willen verstevigen zullen juist in ons land gegevens vinden dienstig voor het door hen nagestreefde doel.

Verschillende Hollandse firma's hebben reeds de gelegenheid aangegrepen om in artikelen in Poolse tekst — want ons orgaan wordt ook in een groot aantal exemplaren naar Polen verzonden en bereikt daar alle toonaangevende instanties — overzichten te geven van de stand hunner werkzaamheden. Gaarne stellen we daarom voor firma's die handelsbetrekkingen met Polen willen aanknopen of versterken, een gedeelte van onze plaatsruimte ter beschikking. Wij maken genoemde firma's tevens attent op de artikelen in onze statuten, waar gesproken wordt van onze twee categorieën van donateurs, die welke een maandelijks bedrag van f 50.—, en die, welke een maandelijks bedrag van f 100.—, voor ons werk ter beschikking stellen. Het bewustzijn, dat we zowel op cultureel als op economisch gebied belangrijk werk verricht hebben en nog zullen verrichten sterkt ons in het vertrouwen, dat zij, die bij het handelsverkeer tussen Nederland en Polen betrokken zijn, eveneens een duidelijk begrip hebben van de betekenis van ons werk.

De Voorzitter van de
VERENIGING NEDERLAND-POLEN
S. VAN PRAAG

Datum

De ondergetekende:

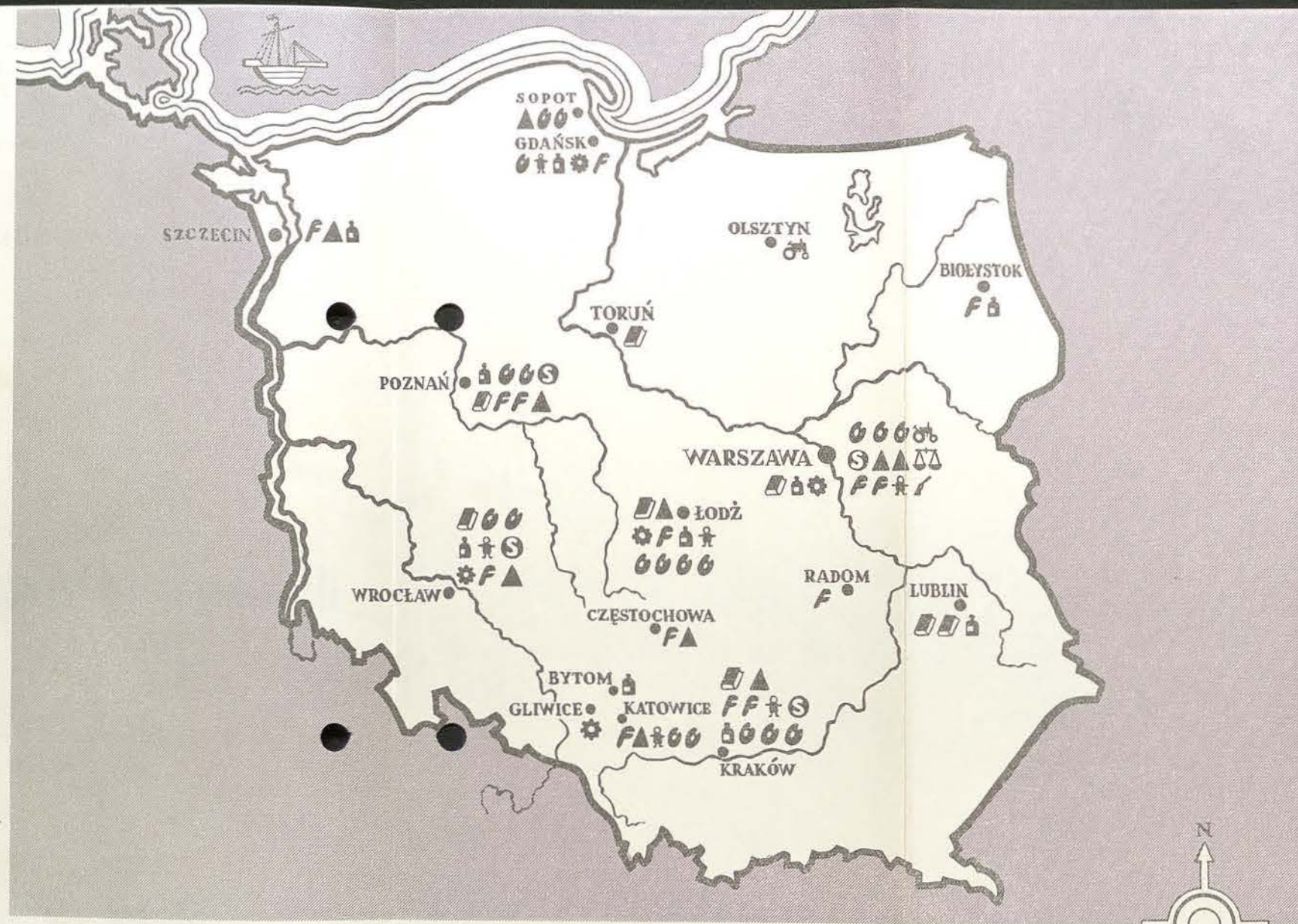
Adres (straat):

Woonplaats:

wenst donateur te worden voor een maandelijks bedrag van vijftig gulden*)
voor een maandelijks bedrag van honderd gulden

*) Doorhalen wat niet verlangd

Handtekening

Universiteit	Economie	Rechten
Techniek	Medieijnen	Militaire Academic
Polytechnicum	Pedagogiek	Sport
Landbouw	Kunsten	

Oorlogsschade

De tweede wereldoorlog heeft aan de Poolse wetenschap grote schade berokkend. De verliezen aan mensen bedroegen ongeveer 40 % van het vooroorlogse aantal wetenschappelijk geschoolden en dus niet onmiddellijk te vervangen werkers. Niet minder groot was de schade in fabrieken en laboratoria.

Alleen al in Warszawa werd 63 % der wetenschappelijke instituten volkomen en 36 % gedeeltelijk vernield. 23 % der bibliotheken werd totaal vernietigd, terwijl 91 % der overige het beeld van een treurige verwaarlozing vertoonde.

Men moet hierbij nog vermelden, dat alle hogescholen in Polen tijdens de bezetting der nazi's gesloten waren.

Wederopbouw en uitbreiding

De jaren na de oorlog zijn allereerst gewijd geweest aan de wederopbouw der wetenschappelijke instellingen en de opleiding van kaders met het doel, zo spoedig mogelijk de gevoelige leemte aan te vullen, die ontstaan was enerzijds als gevolg van de hoge verliezen aan mensenlevens onder de wetenschappelijke werkers in Polen, en anderzijds tengevolge van het sluiten van alle Poolse hogescholen tijdens de nazistische bezetting. Er moest echter, onafhankelijk van het herstel der vernielde wetenschappelijke instellingen, na de oorlog een belangrijke uitbreiding hiervan verwezenlijkt worden. Immers, de revolutionaire veranderingen, welke zich op politiek, economisch en cultureel gebied in Polen voltrokken, hebben ook de Poolse wetenschap voor de geweldige taak gesteld, binnen zo kort mogelijke tijd aan de nationale economie een veel groter aantal wetenschappelijk geschoolden werkers dan vóór de oorlog te leveren. De Poolse regering heeft een aanzienlijk bedrag ter beschikking gesteld voor de uitbreiding van het hoger onderwijs en het net van niet-universitaire wetenschappelijke instituten.

Deze situatie wordt geïllustreerd door enige cijfers over de toestand van het hoger onderwijs vóór de oorlog en thans.

In 1938 bestonden er 28 hogescholen en

het aantal studenten bedroeg 48.000. Van dit aantal ontvingen voor de cursus 1937/38 2.564 studenten een stipendium van gemiddeld 50 zloty per maand. Dit was dus iets meer dan 5 procent.

De hogescholen droegen in die tijd een zuiver „elite“-karakter. De studenten stamden hoofdzakelijk uit de kringen der burgerlijke intelligentia. Het percentage van kinderen van arbeiders en boeren, die aan een hogeschool studeerden, bedroeg ternauwernood 15. Heden zijn er in Polen 80 hogescholen, waarvan 19 technische (vóór de oorlog 4), 10 economische en 10 medische. Een even opmerkelijke en snelle ontwikkeling maakten ook de pedagogische en kunst-academies door. Grote groepen arbeiders werden in de gelegenheid gesteld aan een hogeschool te studeren, voor wie zulks vóór de oorlog om politieke redenen onmogelijk was.

Łódź bezit 9 hogeronderwijsinstellingen, Katowice 6, Częstochowa en Białystok elk 2. Buitengewoon snel heeft het hoger onderwijs zich in de na de tweede wereldoorlog herwonnen gebieden ontwikkeld.

Gdańsk bezit thans 6 hogescholen, Wrocław 7, Szczecin 3 en Olsztyn 1. Het aantal studenten is heden tot 123.435 gestegen, waarbij men in het oog moet houden, dat de poorten der hogere scholen zich in Polen door de gewijzigde maatschappelijke verhoudingen geopend hebben voor de arbeiders- en boerenjeugd, die thans ongeveer 60 procent — in het eerste studiejaar ruim 65 procent —, draagt van het totale aantal studenten.

In het lopende studiejaar zijn 54.553 gewone stipendia toegewezen, dus ongeveer 45 procent van het aantal studenten (voor de oorlog ongeveer 5 procent). Bovendien zijn 800 wetenschappelijke studiebeurzen verstrekt, 1791 stipendia voor het verkrijgen van een diploma, 5152 voor studentenwoningen en 5200 speciale studiebeurzen voor kinderen van arbeiders en boeren, die deelnemen aan tweejarige cursussen ter voorbereiding van universitaire studie.

Een ander bewijs van de betekenis, welke de regering van Polen aan de organisatie van wetenschap- en hogeschoolwezen hecht, was de oprichting in het afgelopen jaar van een

afzonderlijk Ministerie van Hogescholen en Wetenschap. Vóór de oprichting van dit ministerie ressorteerde een en ander onder het Ministerie van Voorlichting.

Het is duidelijk, dat niet zulke goede resultaten bereikt zouden zijn, indien de Poolse mannen der wetenschap, zowel professoren als jongere wetenschappelijke werkers, niet met zulk een ongekennde geestdrift en offeringsgezindheid, krachten noch tijd sparend, een enorm aandeel hierin hadden gehad.

gelijk met de uitbreiding van het hogeschoolwezen is er gewerkt aan de vaststelling en de hervorming der studieprogramma's. Met deze taak heeft zich de Centrale Raad voor de Wetenschap en het Hogeschoolwezen bij het Ministerie van Hogescholen en Wetenschap (vroeger het Ministerie van Voorlichting) bezig gehouden, terzijde gestaan door alle vooraanstaande wetenschappelijke werkers.

Ondanks het gebrek aan materiaal in de wetenschappelijke inrichtingen (lokale, uitrustingen, bibliotheken enz.), dat zich in het begin pijnlijk deed gevoelen, werd veel nieuw onderzoekingswerk ondernomen. Talrijke vorsers verwierven de Staatsprijs voor Wetenschap.

De vijf jaren van het bestaan van het Democratische Polen worden gekenmerkt door een snelle uitbreiding van het net van zelfstandige instituten voor wetenschappelijk onderzoek, waarvan er thans reeds bijna 80 bestaan.

In verband met de grote veranderingen, die op alle gebieden van het Poolse leven plaats vinden, zijn nieuwe, grootse opgaven voor de wetenschap gerezen. Want onder de veranderde maatschappelijke voorwaarden in Polen, waar men doende is het socialisme op te bouwen, zijn de sociale belangen en de rol van de wetenschap geweldig in betekenis toegenomen.

Deze veranderingen vonden hun uitdrukking in het Eerste Congres der Poolse Wetenschap, dat van 29 Juni tot 2 Juli 1951 in Warszawa gehouden is.

Het congres der Poolse Wetenschap

De voorbereidende werkzaamheden voor het Congres vonden plaats in 11 secties, die verdeeld waren in 61 subsecties, te weten: Sectie voor Sociale en Humanistische Wetenschappen (9 subsecties), Sectie voor Economische Wetenschappen (8 subs.), Sectie voor Wet- en Natuurkunde en Astronomie (3 subs.), Sectie voor Energetica en Mechanische Technologie (5 subs.), Sectie voor Ingenieurs- en Bouwkundige Wetenschappen (6 subs.), Sectie voor Scheikunde en Chemische Technologie (17 subs.), Sectie voor Bodemkunde (6 subs.), Sectie voor Biologie en Agrarische Wetenschappen (6 subs.) en een Sectie voor Medische Wetenschappen (4 subs.).

De voorbereidende werkzaamheden voor het Congres hebben de Poolse wereld van de wetenschap in beweging gebracht. Aan deze voorbereidingen hebben ongeveer 850 leden der secties en subsecties, en ongeveer 2500 mensen van de wetenschap en de praktijk, buiten de voor het Congres gekozenen, deelgenomen. Er hebben ongeveer 700 zittingen der secties plaatsgevonden en er zijn ongeveer 1300 referaten uitgewerkt, men heeft persoonlijk vele streken bezocht en heeft gebruik gemaakt van de uitslagen van talrijke enquêtes. Behalve de vergaderingen van secties en subsecties zijn er vóór het congres 125 wetenschappelijke bijeenkomsten geweest, waaraan vaak 500 personen deelnamen, b.v. bijeenkomsten ter bestudering van vraagstukken op het gebied der kunst of van het onderzoek der Poolse taal, plantkunde, dierkunde enz. Ook zijn er wetenschappelijke conferenties georganiseerd, die soms meer dan twee weken duurden en die verschillende takken van wetenschap in onderling verband behandelden, zoals de conferentie van biologen, agrobiologen en medici.

Bij deze voorbereidingen werd het verleden en de huidige stand van de Poolse wetenschap aan elkaar getoetst. De Poolse wetenschap heeft altijd een schone vooruitstrevende traditie bezeten, en naast wereldberoemde figuren als Kopernik (Copernicus) en Curie-Skłodowska treffen wij tientallen namen van Poolse geleerden aan, die in het kader van

hun tijd vooruitstrevende opvattingen verkondigden en een belangrijke rol gespeeld hebben in Polen zelf.

Dank zij de voorbereidingen voor het Wetenschappelijk Congres is er meer begrip gewekt voor de methoden van gecombineerde arbeid. De wetenschappelijke werkers begrepen de betekenis van de ideologische beginselen der wetenschap.

Tijdens deze voorbereidende werkzaamheden heeft men meer inzicht gekregen in de begrippen discussie, kritiek en zelfkritiek, die fundamentele vormen van wetenschappelijk werk zijn.

Een der belangrijkste resultaten, die men bereikt heeft, is het inzicht dat onderzoekingen planmatig geleid moeten worden voor alle takken der wetenschap. Voorts ontstond er begrip voor de noodzaak van concentratie der inspanningen bij sleutelopgaven, die van het grootste belang zijn voor de vooruitgang der wetenschap en die bij alle gewichtige vraagstukken in de praktijk naar voren komen.

Het belangrijkste resultaat op organisatorisch gebied is, naast talrijke bijzondere besluiten betreffende de oprichting van nieuwe leerstoelen, instituten en laboratoria, de systematische voorbereiding van wetenschappelijke uitgaven en de methoden om de wetenschap te populariseren. En voorts het eenstemmige besluit van de deelnemers aan het Congres, de verouderde organisatie van de wetenschap in Polen volkomen te wijzigen en een centraal coördinerend instituut voor wetenschappelijk onderzoek in de vorm van de Herschappen Poolse Academie van Wetenschappen.

Het Congres der Poolse Wetenschap vormt een afsluiting van de eerste periode van de wederopbouw en de uitbreiding der na-oorlogse Poolse Wetenschap en het Hogeschoolwezen. Dit was een periode waarin naast de reeds verrijzende nieuwe vormen een essentiële plaats werd ingenomen door oude organisatievormen, die een anachronisme waren tegenover de machtige economische, culturele en politieke ontwikkeling van het Democratische Polen. Het Congres van de Poolse Wetenschap is het begin van nieuwe organisatievormen; het heeft de ideologische

basis gelegd voor de wetenschap en heeft uitdrukking gegeven aan een behoefte om te komen tot een harmonische samenwerking van de wetenschap en de opbouw van nieuwe maatschappelijke verhoudingen in Polen, die moeten leiden tot een ontwikkeling van het socialisme en de vredesgedachte.

Tentoonstelling

van 16 Februari tot 19 Maart 1952

te Amsterdam

J. W. Brouwersplein 7

Dagelijks van 11-5 en 7-9 uur

Zondags van 2-5 uur

*

Het Hoger Onderwijs *in Polen*

Vereniging Nederland-Polen

J. W. Brouwersplein 7, Tel. 93700, Amsterdam-Z.

VERVOLG
DUPLICAAT

BLAD op Schutblad Nr.

134916

Behandeling

Afz., Far., Dgt.

Aan de hand van dit dupl. CO geeft correspondentie voeren
Org. C.O. is in behandeling bij Heel

Org. C.O. is in behandelings bij

Jan. - 3/4 '52.

3/4

RAPPORT VAN KB

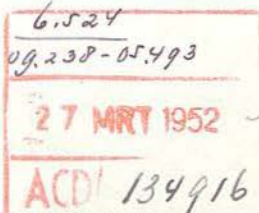
AAN HB HC

No.: 4583

Betr.: TENTOONSTELLING "HOGER ONDERWIJS IN POLEN"

Typ. D.

6.151.212
05.493

Bijgaand doe ik U toekomen een lijst met namen van personen, aanwezig bij de opening van de tentoonstelling "Hoger Onderwijs in Polen" op 15-2-1952.

KB, 27 Maart 1952

VRIJ VOOR ACTIE

Bijlage: 1 lijst

Opening tentoonstelling Hoger Onderwijs in Polen

15 - 2 - 1952

+ E. van Gasteren Menage Challa

- X Peter Alma kunstschilder
- E. Het Parool
- X M. Meyer E.V.C.
- X Mini Baruch Ponstein
- Jetje
- X Bets Bayens
- X M. Bakker
- X Res Lauwere N.S.W. A'dam
- X Santen
- N.V. Nehim
- X Sam Goudsmit
- Moiszi Ametros et Madm. Charge d'affaires de la Hongrie
-
- X A.H.S. Krieg ?
- X F. Berlijn
- X B.E. Berlijn v.d.
- X H.J. Nijman fed.v. Vooruitstr. Studentenver.
- A.W. Mulich
- X E. Wellerdieck
- Dagblad De Waarheid
- P.G. Sibbelee v. Bronkhorst
- H.
-
- X P. Eekman
- X Bot architect
- X H. Bot Ni.
- X J.H. van Santen Meder Maes?
- C. Joos leeraar Barleusgymn.
- X P.E. Eldering journaliste
- X L. Braat beeldhouwer en publicist
- X Ljoeba Dworson lerares Russisch
- X A. Webeling timmerman
- X J. Braat h.t. ass. S.T.B.
- H. Terlaan
- X Grtehe la Croix
- X Jan Kann
- Dr. P.J. Nolte physicus
- 9 Cor H. Du... graveur
- X T. Bergen
- X C. Obbes

Copie voor HB

RAPPORT VAN KB

AAN CAW I, HB

No.: 4612

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.C.

CITTREKSEL	
Uit	P/14782
Ag.no.	135161
Voor	0/618

135161

DUPLICAAT

Van een betrouwbare medewerker werd vernomen, dat de Chinese student SIE HOK TJWAN, wonende Admiralengracht 67 III te A'dam onder de Indonesische en Chinese studenten een brochure over het Hoger Onderwijs te Polen heeft verspreid.

Deze brochure is afkomstig van de vereniging Nederland-Polen afdeling J.W.Brouwersplein 7 te A'dam.

Een exemplaar van deze brochure gaat hierbij.

KB, 31 Maart 1952

VRJ VOR ACTIE

Bijlage gaat bij origineel.

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4812

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.D.

6.151.212
03.21
24 APR. 1952
ACD 13/135

Schutblad is overnuttig

Bijgaand een circulaire van de Vereniging Nederland-Polen,
bestemd voor leden van de culturele club van die Vereniging.

KB, 21 April 1952 *g*

VRIJ VOOR ACTIE

Bijlage: 1 circulaire

RED.-TIJDSCHRIFT EN SECR. NEDERLAND-POLEN

J. W. Brouwersplein 7, Amsterdam-Z. Telefoon 93700 (h.g.g. 20992), Postrekening
518467 t.n.v. de Penningmeester van de Vereniging Nederland-Polen te Leiden

13/135

Amsterdam, datum postmerk,

M.,

Uw bijdrage ad f 1.- over 1951 als lid van de culturele Club van de Vereniging Nederland-Polen mochten wij tot op heden nog niet ontvangen.

Wij verzoeken U daarom vriendelijk dit bedrag alsnog spoedig te doen overschrijven op postrekening No. 518467 van de penningmeester van de Vereniging Nederland-Polen te Leiden.

Mochten wij deze overschrijving niet binnen 14 dagen na verzending van deze brief ontvangen hebben, dan zullen wij zo vrij zijn een kwitantie aan te bieden, verhoogd met incassokosten.

Wij maken van deze gelegenheid gebruik U er opmerkzaam op te maken, dat U zich voor f 4.50 kunt abonneren op het tijdschrift Nederland-Polen.

Hoogachtend,

De administratie van de
Vereniging Nederland-Polen

N.B.

Als lid van de Culturele Club van de Vereniging Nederland-Polen ontvangt U een present-exemplaar van onze brochure "Papierknipsels - een Poolse Volkskunst". Voor niet-leden kost deze brochure f 0.35. Wij hopen, dat U zeer vele van deze fraai uitgevoerde brochures onder Uw vrienden en bekenden zult willen verbeiden.

Naam: Straat: Woonplaats:

Hiermede bestel ik stuks van de brochure
"Papierknipsels - een Poolse volkskunst".

Het verschuldigde bedrag ad f

- x wordt overgeschreven op postrekening No.
518467 van de penningm.v.d.Ver.Nederland-Polen
- x wordt voldaan aan het bureau, J.W.Brouwers-
plein 7, Amsterdam
- x wordt per postwissel overgemaakt
- x Doorhalen wat niet verlangd wordt.

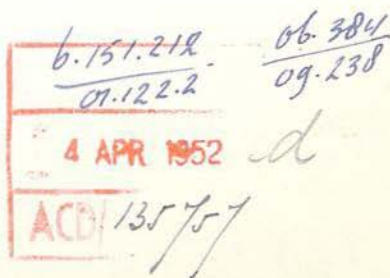
RAPPORT VAN KB

AAN HB HC

No.: 4658

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.E.

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat de Poolse
gezant aan GORZYNSKI heeft opgedragen ook in Rotterdam een
afd. der vereniging Ned.-Polen op te richten

KB, 3 April 1952.

VRIJ VOOR ACTIE

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD
(Slechts bij definitieve opbergings invullen)
O N A F G E D A A N

CO 137632
137616
OK

00618

nieuwe

OK of in PD's invullen

Afd/Sect.

Bud

Dat.

8/5

Par.

A

Achtereenvolgens aan:

Kens

B

C H

absolut 11/5 'a

Interne aanwijzingen ACD 17

Verantw. voor
Adm. afdoening

B

H. ACD, namens deze

Dat:

1/5 1/2 B

ACD/46

Dat. 9.2.52 Par. 9

Afd.	Sectie	BEHANDELING	Afz./Par.	Dat.
Kens	B ^{2/5}	B ^{2/5}	ACD/B	1/5
B	B ^{11/5}	(d.2.)	SB	3.5.52
	B ^{11/5}	(137616) 1/5 '52	B ^{11/5}	8/5
				9/5
C	CUM	Jan 16/5 '52		
	CUM	keu	CUM	1/5
	CEF	Ten? / perier, geensw...	CEF	24/5/52
		24/5 '52		

1X

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4890

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.D.

OP KAART
ACD/4 6
DAT: 9-8-52
PAR: 9

6.151.212
01.206

29 APR. 1952

ACD/13-632

6.151.212
01.14

- PD 14088
K. Ooms
PD 0406
dyp
- X | Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat Mevr. Mr. MEURS v.d.BURG (Parool)
X | en Prof. BAKKER hebben bedankt voor het lidmaatschap der Ver. Nederland-
Polen. *Becker*
Zij hebben verzocht hun namen uit het aanbevelings comité te schrappen.
X | Ook de firma Tex te Amsterdam heeft bedankt.
Door de vele bedankjes heeft de Poolse gezant aangeraden het aanbevelings-
comité helemaal niet in het blad te plaatsen.

KB, 28 April 1952

VRIJ VOOR ACTIE

211/37632

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4958

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.D.

OK.
ACD/ 46
DAT: 9.8.52
PAR: S

<i>6.10.52</i> 01.206	<i>6.10.52</i> 01.17
3 - MEI 1952	
ACD/ 137616	

co 137632

In aansluiting op het gestelde in rapport No.: 4890 d.d. 28-4-1952, deel ik U mede, dat met de daarin genoemde Prof. BAKKER, bedoeld wordt Prof. BECKER, dit moet althans worden aangenomen.

pg 8706

KB, 2 Mei 1952

VRIJ VOOR ACTIE

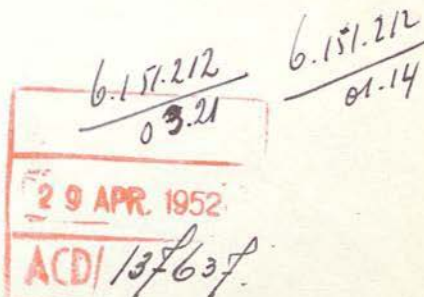
RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 4888

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.D.

Schutblad is samenvatting

Uit betrouwbare bron vernamen wij, dat door de Vereniging Nederland-Polen formulieren aan de leden van Ned.-Polen gestuurd werden, om het lidmaatschap te betalen. Daarop kreeg men veel brieven van mensen die schreven, dat zij nooit lid zijn geweest. In Ned.-Polen zegt men, dat dit niet waar is. Men heeft bewijzen. Sommigen van hen hebben verleden jaar wel het lidmaatschap betaald, maar zij zijn nu bang lid te zijn, in de situatie, die er nu is. Sommigen, Limph en een Houthandel hebben miljoenen verdiend in de handel met Polen. (de Limph heeft glas, inplaats van brillianten aan Polen geleverd). Een H. DRUKKER wilde, voordat hij zijn lidmaatschap betaalt, de statuten van Ned.-Polen zien. Er zijn er meerdere die dat vragen. Men wil ze nu laten drukken.

KB, 28 April 1952

VRIJ VOOR ACTIE

ACD 00 618 *BM*

POOLS CONCERT

CONCERTGEBOUW (Grote zaal) — Zondag 20 Juli 1952 — 8 uur

onder beschermheerschap van Zijne Excellentie TADEUSZ FINDZIŃSKI, Gezant van Polen

Met medewerking van de Poolse zangeres

LYA ZIVERTS

en het

ROTTERDAMSCH PHILHARMONISCH ORKEST

onder leiding van de Poolse dirigent

ZDIESLAW GÓRZYŃSKI

van het Omroep-orkest te Warschau

Programma werken van o.a. **MONIUSZKO — PANUFNIK —
KRENC — SZYMANOWSKI**

Prijs **f 0.75** (incl. rechten). Kaartverkoop en plaatsbespreking vanaf Donderdag 17 Juli
aan de zaal. Tel. 27500 Z.O.Z.

Organisatie: VERENIGING NEDERLAND—POLEN — J. W. Brouwersplein 7, Amsterdam.

Kaarten tevens verkrijgbaar aan de onderstaande adressen:

Mevr. B. Büttinghausen,	Wouwermanstraat 19	- Tel. 95945
Mevr. L. ter Laan,	2e Helmersstraat 8	- Tel. 86804
Uitgeverij „Pegasus”,	Leidsestraat 25	- Tel. 35957
Boekhandel		
Republiek der Letteren,	Rokin 40	- Tel. 30328
H. Sibbelee,	Kromme Waal 31	- Tel. 22112
Dr. C. van Emde Boas,	Stadionweg 80	- Tel. 90580
Muziekhandel		
Broekmans & van Poppel,	van Baerlestraat 92	- Tel. 28084
en de Vereniging NEDERLAND-POLEN —	J. W. Brouwerplein 7	
	Tel. 93700 (b.g.g. 20992)	

ORGANISATIE:

VERENIGING NEDERLAND-POLEN

Onder beschermheerschap van Zijne Excellentie TADEUSZ FINDZINSKI, Gezant van Polen

Pools Concert

DEN HAAG
Houtrusthallen

Zaterdag 19 Juli — 8 uur

AMSTERDAM

Concertgebouw (gr. zaal)

Zondag 20 Juli — 8 uur

met medewerking van de zangeres

Lya Ziverts

en het

ROTTERD. PHILHARMONISCH ORKEST

onder leiding van de Poolse dirigent

Zdzislaw Górczyński

I. Ouverture uit de opera „HALKA”	Stanislaw Moniuszko
II. Aria uit de opera „HALKA” - 2e akte	„ „ „
LYA ZIVERTS - zang	
III. „DIE STEPPE” — Symphonisch gedicht	Zygmunt Noskowski
P A U Z E	
IV. SINFONIA RUSTICA	Andrzej Panufnik
a. Con tenerezza	
b. Con grazia	
c. Con espressione	
d. Con vigore	
V. Concert-ouverture	Carol Szymanowski

ZDZISLAW GORZYNSKI

HOLLANDSE TEKST VAN DE ARIA UIT „HALKA”

Ik zou graag knielen bij het kruis aan de weg,
Opdat de Heilige Moeder Gods van Czestochowa
Zich over mij erbarme.
O, ik arme wees, veel heb ik reeds geleden.
Waar ben je, mijn Jontek?
Daar is een bruisende, vrolijke jacht,
Hier donkere nacht.

Hij nam afscheid van mij, de adelaar,
Hij keert terug met mij in het paradijs der bergen.
Dag en nacht moet hij verlangen.
Hij komt terug, als ik maar naar hem uitkijk.
Dan komt tot mij het paradijs!

Als ik 's morgens met de zon gelijk een leeuwerik omhoog kon stijgen
Of als een zwaluw in de blauwe lucht kon zweven
Of als een vis in de rivier kon zwemmen naar jou toe....
Maar ik ben noch een dartelend visje in de Weichsel
Noch een zingende leeuwerik, noch een snelle zwaluw.
Slechts het speelse windje zingt: Jasjko komt! Jasjko komt!

Ach, kon ik als de ster, die zich boven de rots in de bron weerspiegelt,
Me in jouw ziel, in jouw hart weerspiegelen,
Zodat in het bleke licht der sterren mijn tranen jouw hart zouden ontroeren.
Maar het is mij niet mogelijk, een vlam te zijn
Noch kan ik suizen boven de bomen.
Want ik ben noch een ster noch een dwaallicht.
En steeds maar gaat een steunen over de bedauwde velden — o mijn arme meisje.

Ach, als onder deze verweende ogen slechts een vlammetje of een
dwaallicht voor hem kon oplichten,
Zoals de maan boven de wouden,
Om hem aan mij te herinneren.
O, kon ik slechts als de leeuwerik met de morgenschemering omhoog
stijgen,
Naar mijn Jasjka — daar heen, daarheen.

Maar ik ben noch een dartelend visje in de Weichsel
Noch een zingende leeuwerik, noch een snelle zwaluw.
Slechts het speelse windje zingt: Jasjko komt. Jasjko komt!

Ach, mijn heer, mijn Jasjko, kom terug!
O, mijn heer, mijn Jasjko komt terug en laat mij niet in de steek!

LYA ZIVERTS

STANISLAW MONIUSZKO (1819–1872)

De grote Poolse componist Stanislaw Moniuszko was de schepper van talrijke Opera's, waaronder „Halka” en „De Gravin” wel de belangrijkste waren.

Hij componeerde verder onnoemelijk veel volksliederen, gebaseerd op de folklore en op het leven in de provincie.

Heel Polen vierde op 4 Juni j.l. de nagedachtenis van deze grote componist.

„Halka”

OUVERTURE UIT DE OPERA „HALKA”

Stanislaw Moniuszko

ARIA UIT DE OPERA „HALKA”

Deze Opera speelt aan het begin der 18e eeuw, in de tijd dat Polen door de Landadel, de z.g. „Szlachta” geregeerd wordt.

Deze groot-grondbezitters genoten allerlei voorrechten, welke hen door de Koning verleend waren.

Hiertegenover stond een groot aantal boeren en lijfeigenen.

Halka, een lijfeigene uit deze gelijknamige Opera, wordt door een der rijke grondbezitters verleid en wanhopig over de ontrouw van haar geliefde, maakt zij door zelfmoord en einde aan haar leven.

„Die Steppe”

Symphonisch gedicht

Zygmunt Noskowski

ZYGMUNT NOSKOWSKI (1846–1909) werd in Warschau geboren en was een leerling van Moniuszko (de componist van „Halka”), studeerde verder compositie-leer in Berlijn en werd dirigent, eerst te Constanz, daarna te Warschau.

Hij schreef vele Symphonieën, Cantates, Lieder, Opera's en Operettes.

In het Symphonisch gedicht „DE STEPPE” geeft hij een levendige landschap-schildering, waarbij hij door folkloristische middelen aan zijn muziek een sterke uitdrukking verleent.

STANISLAW MONIUSZKO

ANDRZEJ PANUFNIK

„Sinfonia Rustica”

Andrzej Panufnik

ANDRZEJ PANUFNIK (geb. te Warszawa in 1914), studeerde in Warschau en daarna te Wenen bij Felix Weingartner; na de oorlog werd hij directeur van de Staats-Philharmonie te Warszawa. Hij componeerde o.a. Variaties voor Orkest, een Trio en twee Symphonieën.

Zijn „SINFONIA RUSTICA”, die met veel succes te Berlijn en Parijs uitgevoerd werd en waarvoor de componist de „Chopin-prijs” ontving, wordt in muzikale kringen als een belangwekkende en interessante compositie beschouwd.

Andrzej Panufnik componeerde o.a. in 1942 een „Ouverture tragique” en in 1943-5 Volksliederen. Deze laatsten werden op het Internationale Festival voor moderne muziek, onder leiding van de componist, te Londen uitgevoerd.

„Concert-Ouverture”

Karol Szymanowski

KAROL SZYMANOWSKI (1882-1937) heeft bij Noskowski gestudeerd. Zijn eerste werk stond onder invloed van Richard Wagner en Richard Strauss, maar reeds in zijn 1e en 2e Symphonie, een piano- en een vioolsonate en ook in zijn CONCERT-OUVERTURE slaat hij eigen wegen in. Dit werk zet met een pakkend en rhythmisch thema in, dan treedt een zangerig tegen-thema op, waarna tenslotte een innig thema door de klarinet wordt ingezet.

Dan begint op klassieke wijze de doorvoering, waarin beide thema's steeds weer in een nieuw licht verschijnen en vooral de hoorns een belangrijke partij hebben. Na een herhaling treden de hoofdgedachten van het eerste deel weder op en voeren tezamen tot een indrukwekkende afsluiting.

Dit concert is te beschouwen als een belangrijke schakel in de keten van werkzaamheden onzer vereniging, welke werkzaamheden erop gericht zijn, de culturele contacten tussen Nederland en Polen hechter te maken. Om op het gebied van de muziek te blijven, kunnen wij zeggen dat belangstellenden in ons tijdschrift „Nederland-Polen” geregeld artikelen en mededelingen kunnen vinden betreffende de belangrijke opleving, die heden ten dage in de Poolse muziek te constateren valt.

Uw aanwezigheid op dit concert getuigt van Uw belangstelling voor de muziek van Polen, hetgeen door de initiatiefnemers en de Vereniging Nederland-Polen ten eerste op prijs wordt gesteld. Zij twijfelen er dan ook niet aan of U zult na deze uitvoering, ook voor eigen praktisch gebruik, nader kennis willen maken met de verschillende uitingen van Poolse muziek.

Om aan deze te verwachten belangstelling tegemoet te komen, heeft onze vereniging een muziekbibliotheek ingericht, waar U Poolse werken kunt vinden voor symphonie- en strijkorkest (partituren), voorts kamer-muziek en composities voor piano, viool en zang met begeleiding.

Wij nodigen U uit, van deze bibliotheek gebruik te komen maken. Ze is gevestigd te Amsterdam in het gebouw van de Vereniging Nederland-Polen, J. W. Brouwersplein 7, tel. 93799.

ACJ. 0069 BTH

VERENIGING NEDERLAND-POLEN

J. W. BROUWERSPLEIN 7 - AMSTERDAM - TELEFOON 713700

De VERENIGING NEDERLAND-POLEN organiseert onder bescherming van de Poolse Legatie in Den Haag — en met medewerking van De Vrije Academie voor Beeldende Kunsten te 's-Gravenhage, De Galerie le Canard te Amsterdam en het Kunstcentrum 't Venster te Rotterdam — een tentoonstelling van de werken van de Poolse graficus

TADEUSZ KULISIEWICZ

Wij hebben de eer U uit te nodigen tot bijwoning van de opening dezer tentoonstelling op *Vrijdag 10 October a.s. te 17.— uur* in het gebouw Amicitia, Westeinde 15, bij de Vrije Academie, 's-Gravenhage.

Wij zullen Uw aanwezigheid zeer op prijs stellen.

De Voorzitter van de Vereniging Nederland-Polen,

R.S.V.P.

S. VAN PRAAG

VERENIGING NEDERLAND-POLEN

De Vereniging
Nederland—Polen

• **wat zij is**

• **wil**

• **en doet**

J. W. BROUWERSPLEIN 7 - AMSTERDAM-Z. - TELEFOON 93700 (b.g.g. 20992)
POSTREKENING 518467, TEN NAME VAN DE PENNINGMEESTER VAN DE VERENIGING NEDERLAND-POLEN TE LEIDEN

De Vereniging Nederland—Polen

werd opgericht direct na het einde van de oorlog, met het verlangen de zo lang onderbroken vriendschapsbanden tussen het Nederlandse en het Poolse volk te herstellen, welke nog versterkt waren door de directe bijdrage van Polen's zonen in onze bevrijding.

Een uitgebreid Comité van aanbeveling van vooraanstaande persoonlijkheden van alle richtingen en op verschillende gebieden van het cultureel, wetenschappelijk en maatschappelijk leven werkzaam, onderschreef dit streven: Wij noemen o.a.: Prof. Dr. B. Becker, Amsterdam; Ds. W. S. Hugo van Dalen; Mr. S. Davids, Amsterdam; Prof. Dr. J. A. van Hamel, Baarn; Ed. Hoornik, Amsterdam; H. Ch. G. J. van der Mandere, 's-Gravenhage; Prof. Dr. R. van der Meulen, Leiden; Mr. W. M. van Meurs—van der Burg, Amsterdam; H. M. van Randwijk, Amsterdam; Henriëtte Roland Holst van der Schalk, Prof. Dr. Jan Romein en Mevr. Dr. Annie Romein—Verschoor, Amsterdam; Jhr. W. J. H. B. Sandberg; Victor E. van Vriesland, Amsterdam; Prof. Dr. W. F. Wertheim, Amsterdam; Sam de Wolf, A'dam.

Sindsdien heeft het werk van de Vereniging en haar maandblad „Nederland—Polen”, grote weerklank gevonden onder alle lagen van de Nederlandse bevolking.

De Doelstellingen

van de Vereniging — het bevorderen van een wederzijds begrip voor het werken, denken en streven van beide volken — worden nagestreefd in de eerste plaats door het Nederlands publiek bekend te maken met het leven en de respect-afdwingende, vreedzame opbouw in Polen.

Het Maandblad „Nederland—Polen”

geeft U daartoe in uitvoerige, rijk geïllustreerde artikelen over alle terreinen van het maatschappelijk en geestelijk leven in Polen (zoals: opvoeding en onderwijs, de opvoering van de productie en de gestadige verhoging van het levenspeil, de positie van de vrouw, gezondheidszorg en gezinsleven, de woningbouw, de vorming van de jeugd, sport enz.) een beeld van de verhoudingen, waaronder het Poolse volk zich sinds de oorlog achter de opbouw en industrialisatie van het land heeft aanéén geschaard, van zijn enthousiasme, zijn reeds bereikte, enorme resultaten en zijn vastbesloten plannen voor de verwezenlijking van een gelukkiger toekomst. Naast een grote schat aan gevarieerd feitenmateriaal over de ingrijpende verandering, die zich in Polen voltrekt en de grondslagen van de gehele samenleving hernieuwt, naast diepgaande, interessante analyses van de afspiegeling van dit vernieuwingsproces in de Poolse cultuur: de vooruitstrevende literatuur, het toneel, dans, muziek, de plastische kunsten, de film, gunt „Nederland—Polen” U tevens maandelijks een blik in het dagelijks leven van het Poolse volk, zijn moeilijkheden en zijn levens-blijheid. Kortom, voor een ieder die op de hoogte wil blijven van wat er voor belangrijks gebeurt in het Polen van heden, is ons maandblad de best-geïnformeerde en meest volledige bron:

De kunstenaars en intellectuelen vinden hierin artikelen over de sociale omstandigheden onder welke deze categorieën ginds leven en werken en over de mogelijkheden, die te hunner beschikking staan om zich volledig te ontwikkelen, de arbeiders kunnen zich door de boeiende reportages over de sociale voorzieningen, het vakverenigingsleven en de vacantieregelingen op de hoogte stellen van alles wat het Nieuwe Polen op deze terreinen te bieden heeft. Hun, die zich meer in het bijzonder voor de agrarische problemen interesseren wordt uitvoerig materiaal geboden over de gemechaniseerde en coöperatieve landbebouwing en datgene, wat hiermee verband houdt, terwijl alles, wat in het tijdschrift vervat is relief en achtergrond verkrijgt door de weergave van de persoonlijke indrukken en ervaringen van degenen, die het nieuwe Polen bereisden.

Een zeer grote plaatsruimte besteden we ook in ons tijdschrift aan de wijze, waarop de planmatige economie in Polen wordt doorgevoerd. De wederopbouw en reconstructie staan hierbij in het centrum van de aandacht. Deze materie is niet in de laatste plaats voor de Nederlandse zakenlieden van de allergrootste betekenis. De problemen van de wederopbouw en de economische reconstructie toch staan in het allernauwste verband met de vraagstukken ex- en import betreffende. Nederlandse zakenlieden, die relaties met het Nieuwe Polen wensen aan te knopen of reeds bestaande relaties willen verstevigen zullen juist in ons blad gegevens vinden dienstig voor het door hen nagestreefde doel.

De lage abonnementsprijs van f 5.40 per jaar voor dit tijdschrift, als één der best verzorgde in ons land (onder meer verlucht met foto-reportages op glanspapier), zal naar onze overtuiging voor niemand een bezwaar kunnen opleveren om zich juist thans een inzicht te verschaffen over hetgeen zich in Polen afspeelt.

Naast de uitgave van dit maandblad, organiseert de Vereniging onder meer allerlei interessante bijeenkomsten, een cursus in de Poolse taal, tentoonstellingen (zoals die over het Poolse Kind indertijd bij „Gerzon” en nog onlangs „Warszawa herrijst in Vrede”) en geeft zij een reeks prachtig uitgevoerde en geïllustreerde brochures uit over verschillende onderwerpen. Reeds zijn verschenen: „Het Poolse Zesjarenplan” (10 ct.), „Het Hedendaagse Polen” (25 ct.) en „De Muziekcultuur in het Hedendaagse Polen” (20 ct.).

De Culturele Club

van de Vereniging Nederland—Polen legt zich eveneens toe op het bevorderen van het cultureel contact, o.a. door het organiseren van filmvoorstellingen, tentoonstellingen (zoals over de Poolse Volkskunst), lezingen over onderwerpen betreffende de Poolse kunst, concerten enz.

Van de voordelen, die het lidmaatschap van deze Culturele Club U biedt, willen wij slechts wijzen op het feit, dat U regelmatig op de hoogte gehouden wordt van alle verschillende activiteiten en uitgaven; dat U de mogelijkheid bezit tot het bijwonen van alle bijeenkomsten en lezingen, waarvoor U steeds een uitnodiging ontvangt, dat U toegang heeft ook tot de besloten filmvoorstellingen enz.

U zult het met ons eens zijn, dat tegen deze vele voordelen de minimum-lidmaatschapsbijdrage voor deze Culturele Club van f 1.— per jaar ook voor U geen onoverkomelijke hinderpaal kan zijn om de strook aan de achterzijde in te vullen en daarmee het voorbeeld van reeds talrijke vrienden en belangstellenden van de nieuwopbloeiende Poolse cultuuruitingen te volgen.

Wij hebben getracht U in dit kort bestek een inzicht te geven in het rijk gescha-
keerde, actieve leven van onze Vereniging. Indien U echter nog nadere inlichtingen
over één of ander onderdeel van ons werk mocht wensen, dan behoeft U slechts
punt II van onderstaande strook in te vullen en wij zullen U volledig alle gegevens
verschaffen.

Tegelijkertijd heeft U vanzelfsprekend hieronder ook de mogelijkheid om U
op te geven als *lid of donateur van onze Vereniging*, wanneer U onze doelstellin-
gen, zoals wij die hier in vogelvlucht hebben omschreven, onderschrijft en het werk
van de Vereniging in z'n geheel wilt ondersteunen.

Het lidmaatschap bedraagt f 7.50 per jaar (f 2.— per kwartaal). Leden en dona-
teurs ontvangen het tijdschrift gratis en genieten ook alle voordelen aan de Cultu-
rele Club verbonden.

— INVULFORMULIER —

Aanstrepen wat verlangd wordt.

Op te zenden aan de administratie van de
VERENIGING NEDERLAND—POLEN,
J. W. Brouwersplein 7, Amsterdam-Z.

Ondergetekende

Adres

Woonplaats

I. geeft zich hierdoor op als:

1) abonné op het maandblad Nederland—Polen, voor

* a. f 1.35 per kwartaal

* b. f 2.70 per halfjaar

* c. f 5.40 per jaar

2) lid van de Culturele Club van de Vereniging Nederland—Polen, voor f per jaar.
(Minimum * f 1.— per jaar.)

3) lid van de Vereniging Nederland—Polen, voor:

* a. f 7.50 per jaar

* b. f 3.75 per halfjaar

* c. f 2.— per kwartaal

4) donateur van de Vereniging Nederland—Polen voor f per

II. wenst nadere inlichtingen omtrent

III. wenst een proefnummer van het maandblad Nederland—Polen.

Datum 19.....

Handtekening:

* Wenst dit bedrag te voldoen per giro/kwitantie.

RED.-TIJDSCHRIFT EN SECR. NEDERLAND-POLEN

J. W. Brouwersplein 7, Amsterdam-Z. Telefoon 93700 (b.g.g. 20992), Postrekening 518467 c.n.v. de penningmeester van de Vereniging Nederland-Polen te Leiden

B.M.

Amsterdam, 30 Juni 1952.

Aan onze Leden.

L.S.

Hiermede berichten wij U, dat de Vereniging Nederland-Polen een Pools Concert organiseert. Het concert vindt plaats in de grote zaal van het Concertgebouw te Amsterdam op Zondag 20 Juli a.s. des avonds om 8 uur.

Er zullen werken worden uitgevoerd van hedendaagse Poolse componisten. Ook zullen gedeeltes uit oorspronkelijke Poolse aria's gezongen worden.

Het Rotterdams Philharmonisch Orkest zal het programma uitvoeren, onder leiding van de hiertoe uit Polen overgekomen bekende dirigent van het radio-orkest te Warszawa, Górzynski.

Overbodig U erop opmerkzaam te maken, dat een dergelijk concert voorlopig wel een zeldzaamheid zal zijn en iets unieks is voor het Amsterdamse muzieklievende publiek.

Ter popularisering van dit concert roepen wij Uw hulp in. Bestelt kaarten voor de voorverkoop en helpt mede deze avond tot een succes te maken!

De toegangsprijs bedraagt f 0.75 (plaatsbespreking niet inbegrepen). Kaarten te verkrijgen aan ons bureau J.W.Brouwersplein 7 en op 18 en 19 Juli van 10 - 4 uur aan de cassa van het Concertgebouw.

Leden van de Vereniging Nederland-Polen hebben recht op 25% reductie.

Wij zijn zo vrij U hierbij een tweetal kaarten toe te zenden met het vriendelijk verzoek deze voor eigen gebruik aan te wenden, resp. deze te verkopen.

Met vriendschappelijke groeten
en de meeste hoogachtung

Het Bestuur

Speciale instructies aan ACD (Steeds bij definitieve opberging in te vullen).

ONAFGEDAAN

B 610

CO

139655

OK 620

*extra copie in PD Houis, fassere
in van felder. Bluffe 14558
copie in PD fongisthi
copie in PD 7799 (Wiss)*

Afd./Sectie:

B III d.

Dat.:

20/5

Par.:

[Signature]

Achtereenvolgens aan:

*kew t.k.
B t.G.
C t.k.*

Interne aanwijzingen A C D.

Verantw. voor
Adm. afdoening:

[Signature]

H. ACD., namens deze

Dat.:

24/5 [Signature]

A C D. 415 Dat. 31-7-52

Par.:

490

AFD.	SECTIE	BEHANDELING	AFZ./PAR.	DAT.
<i>kew</i>	<i>[Signature]</i>		<i>[Signature]</i>	<i>24/5</i>
<i>B</i>	<i>B III</i>	<i>van B III d. 20/5.</i>	<i>SB</i>	<i>27.5.52</i>
	<i>B III</i>	<i>kunt k de wasdag alvast opdoen?</i>	<i>SB</i>	<i>29.5.52</i>
	<i>B III</i>	<i>Genie en gedaan B III d 30/5.</i>		
<i>C</i>	<i>CVN 3</i>	<i>van CVN i.v.m. van fassere-fongisthi</i>		
	<i>CVN 2</i>	<i>kenniggenomen.</i>	<i>CVN II</i>	<i>13/VI</i>
<i>9/6</i>	<i>CVN</i>	<i>kpeni</i>	<i>CVN II</i>	<i>19/6</i>
	<i>Heik</i>		<i>9/one</i>	<i>12/6</i>
	<i>non</i>		<i>To</i>	<i>20/6</i>

RAPPORT VAN KB

AAN HB

No.: 5093

Betr.: VERENIGING NEDERLAND-POLEN.

Typ.D.

Uit betrouwbare bron werd vernomen, dat op de 24e April 1952 een ledenvergadering van de Vereniging Nederland-Polen werd gehouden, waarop 26 personen aanwezig waren.

Dagorde: uitbreiding der vereniging, het vormen van secties voor muziek, beeldhouwkunst, toneel, economie, etc.

X Mr. WIESSING zegt, dat niet alleen de studenten, maar juist de jeugd voor Polen moet worden geïnteresseerd. De jeugd is meer vatbaar voor nieuwe indrukken. De studenten vindt men weinig progressief. Toch zou men van iedere gemeente er een kunnen uitzoeken en naar Polen sturen. Als zij dan terugkomen en hun indrukken vertellen, zullen zij ook de anderen interesseren.

Men wil een commissie van de leden van Nederland-Polen naar Polen sturen. Velen van de aanwezigen gaven raad, wie te sturen en wilden graag allen zelf gaan.

7B/1 X GORZYNSKI liet hen maar praten, wie hij sturen wilde, had hij al besloten, maar hij wilde de indruk aan de leden geven, alsof zij zelf gekozen hadden. Tenslotte zei GORZYNSKI dat de gezant het nog moest goedkeuren.

Veel werd over de tentoonstelling gesproken. Haast allen vonden dat de ruimten in het gebouw van het consulaat niet geschikt waren voor de tentoonstelling. Velen waren bang daar binnen gaan om te kijken. De arbeider heeft het weer afgeschrikt, dat het "Het Hogere Onderwijs" is en dus niet voor hem.

Nu werd er besproken dezelfde tentoonstelling in verschillende buurten te organiseren. De buurtverenigingen zullen de ruimten beschikbaar stellen.

FX Mevr. GELDER-SCHENK ^{Fer}critiseert de affiche. Die is in het gebouw Felix Meritis opgehangen geweest en de arbeiders hebben de gekste opmerkingen daarover gemaakt. Die affiche heeft ELSER getekend.

4 Tot oppositie kwam men niet op de vergadering. De kliek GELDER, WIESSING lachte wel over vele dingen, b.v. toen GORZYNSKI zeide, dat het Residentie orkest en het Utrechtse orkest afgezegd hebben, om deel te nemen aan het concert in de grote zaal van het Concertgebouw op 20 Juli, omdat X de orkestleden vakantie hebben en velen Nico VAN DER LINDEN niet goed vonden. Iemand stelde voor VAN RAALTE van het Omroep orkest. Toen zei Mevr. WIESSING: "Waarom dan niet VAN KEMPEN?"

XIX Hetty BECK en VAN GASTEREN klaagden over de toneelkunstenaars. Men kan niet zeggen, dat zij weinig progressief zijn, maar zij zijn bang. Zij tekenen niet één circulaire!

Alle theaters kregen subsidies en zullen ook een stuk als "De Duitsers" niet opvoeren. VAN GASTEREN stelde voor een eigen troepje te vormen en dan het stuk op te voeren. Maar GORZYNSKI ging daar niet op in.

Hij heeft van de gezant instructies dat het eerste klas moet zijn.

KB, 20 Mei 1952

VRIJ VOOR ACTIE